ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

60 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg
DUMA newspaper
DUMA_newspaper

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 22-23 АВГУСТ | 2015 ГОДИНА/25 | БРОЙ 193 (7194)

АНАЛИЗ

Проф. Стефан Стоилов за несправедливото заплащане на труда у нас

10

КРИЗА

След оставката на Ципрас СИРИЗА се разцепва

8

2

Дни наред МВР мълчи за проблем със 112

Причината била в софтуера, призна Румяна Бъчварова

Дни наред МВР е мълчало за проблем с телефон 112. Това стана ясно от признанието на министърката на вътрешните работи Румяна Бъчварова вчера. Тя призна за проблема обаче едва когато журналистите бяха научили и съобщили за него. По думите ѝ проблемът бил софтуерен, свързан е с поддръжката на системата и се работело активно по неговото отстраняване. Директорът на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" главен комисар Николай Николов увери, че спешните сигнали се приемали по вариант "Б" - авариен. Към 16 ч вчера след медийния интерес МВР пусна съобщение, че телефонът работи отново.

5

ЧЕТИВО

ПЕГАС

Помен за Георги Ковачев-Гришата

21

Неделник

Парите - история за алчност, лукавство и кръв

14

Самоков - красота, подредена като пъзел

11

Кой, кога и как е измислил чипса

34

Снимка Пресфото/БТА

Цял ден вчера екип на общинското предприятие "Градини и паркове" в Пловдив разчистваше щетите от големия порой, който се изля над града. Само при тях бяха постъпили над 250 сигнала за паднали дървета и клони

4

НЯКОЛКО ДУМИ

Павлета ДАВИДОВА

АЛО, РУМИ

Номерът, който би трябвало да ни спасява при спешни случаи, блокира. Дни наред вътрешният министър мълча за проблема, докато с него случайно не се сблъска журналистка. Румяна Бъчварова смотолеви, че се разговаря с фирмата, която отговаря за поддръжката на системата. Толкова ли е слаб капацитетът на вътрешното министерство, че и на държавата, та не може сами да си осигурят ресурсите за поддръжка на важни за сигурността и безопасността системи?

Прикриването на сериозен проблем повдига въпроса колко адекватно е ръководството на МВР. Защо Бъчварова не обели и дума, че спешният телефон не работи? Щраусите си зариват главата в пясъка, но непризнаването на проблема не означава, че го няма.

Да не би министърката да е решила да заложи на известяване чрез фейсбук? Напоследък така разбираме за заловените апаши. Банкови обирджии, автоджамбази и измамници стават известни след аматьорските отмъщения на "ужилените" в социалните мрежи.

Ало, Руми, МВР трябва да е достъпно за всеки, който има нужда от него. И да помага при нужда. По всяко време. Бягството от проблемите може да удължи министерстването ти, но е само до време... Оправи си телефона и чуй хората, има какво да ти кажат.

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Пращат армията да охранява границата

България не очаква засилен миграционен натиск към страната ни, извън обичайния, коментира МВР-шефката Румяна Бъчварова

Във връзка с усложнената обстановка в съседните държави и бежанската вълна Министерството на отбраната ще предложи конкретни мерки, за да може заедно с МВР да подсигури държавната граница. Това съобщиха официално вчера от МО.

Позицията дойде само няколко часа след разкрита от медиите среща между премиера Борисов, вътрешния министър Бъчварова, финансовия министър Горанов, шефа на ДАНС Димитър Георгиев и шефа на военното разузнаване Йордан Бакалов, посветена на проблема с бежанците.

"Сухопътни войски ще актуализират плановете си, за да проведат съвместни мероприятия с Гранична полиция за засилване охраната на границата. Между двете институции текат разговори за изясняване на конкретните задачи", информираха още от МО.

Проблемът с бежанците предизвиква напрежение от няколко дни на Балканите. Сръбският външен министър Ивица Дачич се изказа, че вероятно потоци ще се насочат към нашата страна. В същото време преди два дни Македония прати армията на границата си с Гърция заради бежанския натиск.

Досега нямаме индикации от службите и други източници, че ще има прехвърляне на бежанци от Македония към България, успокои пред журналисти шефът на агенцията за бежанците Никола Казаков. Той не взе участие в официалната среща, но влезе в сградата на МВР, след като тя приключи. Казаков обясни, че изявленията на македонския външен министър и на премиера на Македония са били коренно противоположни. "На министър-председателя им беше, че ще строят центрове за бежанци, а на външния министър, че няма да строят центрове. След това той поправи своето изявление, че е неправилно разбран, но така или иначе нямаме индикации за чужденци, които да преминават границата на България на този етап", подчерта председателят на ДАБ. Бежанската вълна се е увеличила над 2 пъти спрямо същия период на миналата година, посочи още той.

"Процесите, които се развиват в съседните ни държави, се активизират в последно време", обобщи резултатите от срещата на импровизиран брифинг вътрешната министърка Румяна Бъчварова. По думите ѝ не се очаква засилен миграционен натиск към страната ни, извън обичайния. Въпреки това се вземали допълнителни мерки.

Бъчварова бе лаконична в отговор на въпрос Какво предвиждат общите действия с армията и дали става въпрос за военни по границите ни, както се заговори преди време". По думите ѝ планираните действия били съобразени с правомощията, дадени по закон. Не се предвиждало нищо изключително, както поясни Бъчварова. Няма нищо, което да тревожи гражданите", успокои силовият министър. Готови сме с превантивни мерки, подчерта тя.

Снимка БГНЕС

На импровизиран брифинг Бъчварова се опита да успокои медиите, че нямало извънредна обстановка по границите. Малко след това обаче стана ясно, че армията ще помага на МВР в охраната им

Четирима бяха убити в катастрофи

Четири жертви взеха автокатастрофи вчера в страната. Жесток инцидент стана на Е-79 в Кресненското дефиле край гара "Яворов". Удариха се "Опел Астра" и товарен автомобил. По първоначални данни загиналите бяха 4-има, но по-късно от МВР уточниха, че са двама. Те са шофьорът на едната кола и дете. Две жени са с тежки наранявания и са в болница.

Нелегалните автогонки взеха още две жертви вчера. Двама души загинаха, а един бе тежко ранен вчера сутринта край ломското с. Сталийска махала. По информация на местни хора причината за инцидента отново е гонка на пътя. Жители на селото разказаха, че участниците са били предупреждавани от местната власт да преустановят редовните си състезания с автомобили.

21-годишният Цветан В. е шофирал "Фолксваген Голф", в който са били приятелите му Давид В. (22 г.) и Силвестър С. (32 г.). Според все още непотвърдена официално информация към 7.50 ч те са се гонили с друга кола, която опитвали да настигнат. Тогава водачът е изгубил контрол и след излитане от пътя са се ударили жестоко в дърво в самото село. Двамата пасажери са загинали на място, а Цветан е натрошен и е в тежко състояние.

ДУПНИШКИ СЕЛА НЕОФИЦИАЛНО СА НА ВОДЕН РЕЖИМ

Подписка срещу продължаващия дълго време недостиг на вода организираха в дупнишкото село Крайници. Според жители на селото те са в ситуация на нерегламентиран и необявен воден режим от месец и половина. Липсата на вода е всекидневие особено в един квартал.

Хората се запасяват с вода за битови нужди, тъй като не знаят кога тя ще потече от чешмите им. Те са категорични, че не поливат градините си с питейна вода, защото имат собствени кладенци. Преди месец жителите на село Крайни дол също входираха подписка за отмяна на наложения им воден режим. До момента те нямат отговор нито от кмета Методи Чимев, нито от управителя на „ВиК" Илия Илиев.

БОЯДЖИЙСКИ ЦЕХ ЗАМЪРСИ РЕКА БЕЛИ ОСЪМ

Бояджийският цех на завод "Витекс-Троян" ЕООД замърси минаващата през града и през съседен Ловеч река Бели Осъм. Сигнал за замърсяването е подал в РИОСВ-Плевен екологът на общината снощи. Той видял, че в централната градска част на града и в района на завод "Витекс" тече черна вода. След проверка на служители от общината, съвместно с местни полицаи, е установено, че става въпрос за спукана тръба от бояджийския цех на завод "Витекс". Съставен е констативен протокол. При пристигането си на място, експерт на РИОСВ - Плевен е констатирал, че течът е преустановен. Предстои вземане на водни проби. Резултатите ще бъдат оповестени идната седмица.

КАЛОЯН ПАРГОВ:

Парите на столичани изтичат в канала

Истината, която софианци трябва да знаят, е, че парите им изтичат в канала. И парите, които взема Столична община, за да изгражда всички тези инфраструктурни проекти двойно и тройно по-скъпо, ще ги плащаме в следващия мандат като зестра на сегашното управление всички ние жителите на София. Това обяви вчера лидерът на БСП в София Калоян Паргов в коментар на наводнението, което вчера стана на "Цариградско шосе" и ироничното му прекръстване в "Цариградско море".

Чудя се да се смея ли или да плача на това безхаберие, което наблюдаваме в момента. Защото за пореден път станахме свидетели на начина, по който се работи в Столична община, обобщи още той. Според Паргов основната причина да се стигне до тази ситуация е, че каналите, отводнителните канали и оттоците, които са под настилката, не са почистени. "Но вината е преди всичко и на това дясно мнозинство, което преди малко повече от 15 години прие концесията за "Софийска вода", тъй като в тази концесия ангажиментът за почистването на шахтите - хоризонталните и вертикалните под настилката, е делегирано и разделено между инспектората, между ВиК и между "Софийска вода", коментира той.

Случката с наводнението предизвика взрив от иронични коментари в социалните мрежи. Тя вдъхнови хора, които след свидетелските видеа от потопа, започнаха да качват колажи и клипове, посветени на преименуваното "Цариградско море". Един от клиповете показва как от водите на софийския булевард изплува и Путин в батискаф.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

„Аз бих отишъл да се освободя от тая пасмина, която сама не може да се търпи"

БОЖИДАР ДИМИТРОВ В ОТГОВОР НА ВЪПРОС КАКВО БИ НАПРАВИЛ С РЕФОРМАТОРИТЕ, АКО Е НА МЯСТОТО НА БОЙКО БОРИСОВ

Служител в община Варна с расистки коментари

Под ножа и толкова, написа във фейсбук младши експерт след акцията по събаряне на незаконни постройки

Напрежението около събарянето на незаконните цигански бараки във варненския квартал "Максуда" продължава да расте, а коментарите по темата дори взеха да излизат от добрия тон. "Няма жалко, да рови багера, жандармерията да мачка и стига толкова. Аз защо не си опъна помията на центъра, да се вържа към мрежата и да мрънкам за помощи. Под ножа и толкова", написа в профила си във фейсбук Йордан Павлов, който е младши експерт по архитектура в община Варна. Държавният служител си е позволил недопустим тон по повод на събарянето на ромските постройки, сигнализираха граждани и неправителствени организации.

"От община Варна начело с кмета Иван Портних не спират да твърдят, че в ситуацията с незаконните постройки в квартал "Максуда" "прилагат закона", а не става дума за политиканстване. Но призив като този, отправен от неговия подчинен, едва ли може да се приеме за "прилагане на закона", освен ако кланетата на хора вече не са законна мярка", възмутени са правозащитниците. Те допълват, че подобно поведение уронва престижа на властта и ни злепоставя пред съответните европейски институции. За ситуацията в "Максуда" вече са уведомени посланиците на САЩ, Великобритания, Франция и Германия, а също така и неправителствени организации като "Хюмън Райтс Уоч" и "Амнести Интернешънъл".

Междувременно Портних заяви, че събарянето на постройките е било спряно, защото са се натрупали доста отпадъци в самия район от съборените до момента бараки. ДУМА припомня, че в четвъртък бяха премахнати 46 конструкции, а 12 останаха за другата седмица. Кметът на Варна обясни, че в останалите постройки има много покъщнина и хората са помолили за няколко дни отсрочка. Сами поеха ангажимент да изнесат нещата си и процесът да продължи, заяви Портних. Според него събарянето е минало спокойно благодарение на съдействието на социалните работници, медиаторите, БЧК.

"Не бих допуснал тези хора да продължат да обитават бараки в сервитута на дере, в което във всеки един момент в подобен дъжд ще репродуцираме една такава трагедия като наводнението в "Аспарухово", коментира Портних, отричайки акцията да е предизборна. По думите му 40 души са настанени в специализирани заведения, на всички е предоставена алтернатива за настаняване, но повечето към момента са се отказали от тази алтернатива.

Още на 19 август организацията "Равни възможности" е изпратила писмо до Европейския съд по правата на човека с искане за налагане на привременни мерки по отношение на България заради бутането на незаконните постройки в "Максуда". "Получихме факс, с който бяхме уведомени, че българското правителство е задължено да отговори на два въпроса по отворения в Европейския съд случай. Тези два въпроса са следните: Какви специални действия са предприети, за да се настанят децата, които са засегнати от разрушаването на къщите, и дали тези действия включват разделяне на децата от техните родители", заяви адвокат Даниела Михайлова, която представлява организацията.

Искат да поставят на нос Калиакра плоча на Саръ Салтък

Дана РУСЕВА

Поставянето на паметна плоча на Саръ Салтък Баба Деде с размери 40 на 60 см близо до параклиса "Св. Никола" на нос Калиакра е поискано от алианската (ислямска шиитска) организация "Джем", а плочата вече била в Каварна. Това съобщи директорът на Регионалния исторически музей в Добрич Костадин Костадинов. Той определи Салтък като завоевател на Добруджа, а поставянето на плочата като акт на провокация към културно-историческото наследство и към целия български народ. Според друга версия обаче Саръ Салтък е шиитски светец. Директорът на Историческия музей в Каварна Дарина Мирчева каза, че през годините е имало идеи за такава плоча, като предложенията идвали от поклонници. Според Костадинов, ако това се случи, значи се маркира нова територия за мюсюлмански поклонения.

Легендата гласи, че Салтък бил погребан на 7 места, едно от които е нос Калиакра. "Становището на музея ще бъде, че поставянето на такава плоча е недопустимо", категоричен е Костадинов.

Подобно искане не е постъпвало в Каварненския музей, заяви Мирчева. Кметът на Каварна Цонко Цонев също е категоричен, че подобни искания в общината няма.

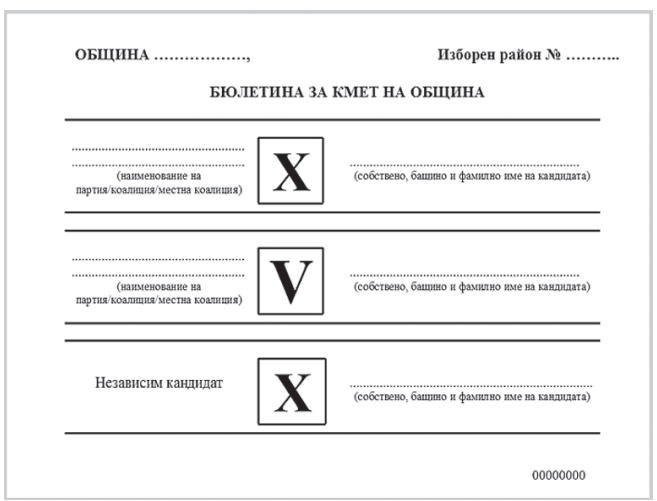
"Саръ Салтък няма как да е завоевател, защото е митологична личност от XIII век, когато още България не е завладяна от турците. Може да се сравни с нашия Свети Никола. Към момента няма никакво съгласуване в Министерството на културата", заяви зам.-министърът на културата Бони Петрунова, която обясни, че във ведомството не е постъпвало подобно искане.

"Процедурата за поставяне на паметник е писмо до Министерството на културата, следва съгласуване, след което се получава разрешение или отказ. Още повече, че става дума за национален резерват, какъвто е "Калиакра", поясни проф. Петрунова.

ЦИК одобри бюлетините за вота

ЦИК вече одобри изборните книжа за местните избори. Комисията изработи и примерен вариант на бюлетините, с които ще гласуваме за кметове и общински съветници.

В чл. 427 от Изборния кодекс е записано, че след като бъде допуснат до гласуване, избирателят получава хартиена бюлетина за всеки вид избор от член на секционната избирателна комисия, който я откъсва от кочана с бюлетините непосредствено преди предаването ѝ и я подпечатва с печата на комисията.

ОБЩИНА ....., Изборен район № .....

БЮЛЕТИНА ЗА КМЕТ НА ОБЩИНА

..... (наименование на партия/коалиция/местна коалиция) X ..... (собствено, бащино и фамилно име на кандидата)

..... (наименование на партия/коалиция/местна коалиция) V ..... (собствено, бащино и фамилно име на кандидата)

Независим кандидат X ..... (собствено, бащино и фамилно име на кандидата)

00000000

След като избирателят подаде бюлетината си на член на комисията, той сверява дали номерът върху нея съответства на номера върху кочана. При съответствие бюлетината се подпечатва повторно, а отрязъкът с номера ѝ се откъсва и се пуска в отделна кутия. След повторното подпечатване на бюлетината избирателят я пуска в избирателната кутия и се подписва в списъка.

Вписването в бюлетината на специални символи като букви, цифри или други знаци прави гласа недействителен.

Режат от матура, ако издадеш места

Зрелостници, които изнасят данни за съдържанието на матурата или изпитни материали, ще бъдат гонени от изпита. Това вече е изрично записано в проект на наредба за организация на държавните зрелостни изпити.

В новия документ, който променя сегашната Наредба 3, детайлно се изброяват случаите, в които абитуриентите се отстраняват от матурата и работите им се анулират. Досега това обикновено се записваше в заповед на министъра за сигурността при провеждането на съответния изпит. В нея обаче се посочва най-общо, че работата на зрелостника се анулира при установен опит за преписване и подсказване.

В новата наредба вече се указва изрично, че зрелостникът се отстранява от изпита и сградата, ако преписва от пищов, от работата на друг абитуриент или от данни, съдържащи се в технически устройства - мобилен телефон, таблет, калкулатор. Гони се и зрелостник, който използва някакво техническо средство за комуникация. За нарушенията се съставя протокол, подписан от двамата квестори. Работата на този зрелостник не се оценява, но той си запазва правото да се яви на следващата матура. Преди време от МОН се бяха заканили да лишат преписвачите и от право да се явят на поправителен зрелостен изпит и така да загубят възможността да вземат диплома и да кандидатстват.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Част от сградата на Второ основно училище "Димитър Благоев" в Благоевград "оживява" тези дни с рисунки на птици в полет и други природни обитатели. Това се случва благодарение на инициативата "Зелени калкани", която цели не само да се освежи с природни мотиви градската среда, но и стенописите с изображения на птици и животни да напомнят ежедневно на учениците и всеки минувач да обичат и да пазят природата, нейното биоразнообразие и застрашените видове

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Пороите взеха три жертви в страната

Двама души от Пловдивско и един от Казанлък загинаха заради проливните дъждове

Снимки БГНЕС

В Пловдив вчера цял ден се справяха с последиците от наводнението

Край Казанлък бе намерена нова жертва на опасните порои

Пороите, които се изляха над страната в четвъртък, взеха три жертви в цялата страна. Двама мъже са загинали при инциденти по време на вчерашната буря в Пловдивско. Към 17 часа в четвъртък мълния подпалва къща в село Костиево. Вследствие на избухналия пожар имотът е изгорял, а в огнените пламъци загива и собственикът му - мъж на 51 години.

Токов удар пък поразява 33-годишен пловдивчанин, който по време на бурята работил в сервиз на ул. "Харитон Куев" в града и се опитал да изключи уред от електрозахранването.

50 литра на квадратен метър, а в зоната на бул. "Руски", Бунарджика и Централна гара количеството на падналите валежи в четвъртък надхвърлиха 55 литра на квадратен метър.

Труп на възрастен мъж бе открит вчера сутрин в Черната вада в Казанлък. Тя се намира в индустриалната зона на града, близо до ТЕЦ "Казанлък". При огледа на жертвата криминалистите са констатирали, че няма видими следи от насилие по трупа. Точно заради това се предположи, че той е жертва на пороите, изсипали се над Града на розите.

250 сигнали за паднали дървета и клони са постъпили в Общинското предприятие "Градини и паркове" в Пловдив вчера от разгневени жители на града.

В четвъртък до полунощ всичките седем екипа, оборудвани с техника, са отстранявали щетите. Стихията на бурята личеше вчера и по разкъртените плочки около огромните дървета на централния булевард "Цар Борис Трети Обединител",

В работата по отстраняването на щетите от бурята се включиха и доброволци от общинското формирование. Целият състав на специализираните служби е на крак, очаква се до два-три дни градът да се възстанови напълно.

Обявиха резултатите от първата филмова сесия на НДК

След продължително заседание на комисията, която оценява 42-та проекта, кандидатствали в първата филмова сесия на Националния дворец на културата, бяха обявени резултатите. Сред кандидатите има много нови и интересни продуценти, независими екипи от млади хора, обещаващи дебюти, уважавани документалисти, новаторски настроени режисьори, редом с утвърдени професионалисти, съобщават от комисията. В документалните проекти се оформи силна поредица от портрети на личности от българската култура - Маргарита Дупаринова, Иван Андонов, Катя Паскалева, Андрей Баташов, Васил Гендов, Леа Иванова. Според комисията сред кандидатите има въздействащи адаптации на няколко известни романа на автори (Палми Ранчев и Милен Русков), исторически теми, елегични драми, романтични, съвременни и стилни градски истории, летни комедии, истински приключения за връщане към корените. С добре написаните си сценарии, сред игралните филми се откроиха новият проект на създателите на "Love.Net" ("Вездесъщият"); историческите "Воевода" на Зорница София и "Възвишение" на Виктор Божинов (по романа на Милен Русков); дългоочакваният филм на Радослав Спасов за Леа Иванова "Пеещите обувки"; "Безкрайната градина" на Галин Стоев и Яна Борисова. Особено приятни със своята свежест са изненадващо силните дебюти "Смарт Коледа" на Мария Веселинова и "Радиограмофон" на Рузие Хасанова, подчертават от НДК. Сред документалните филми интерес предизвикват портретите на обичани творци като Катя Паскалева (на Георги Тошев); "С глава в стената" за Андрей Баташов (на Антони Цонев), "Житие грешного Ивана" за Иван Андонов (на Галина Кралева), "Чужденката" за Юлия Кръстева (на Милена Гетова и Искра Ангелова). "Тази година НДК може да подкрепи помалко от половината кандидатствали проекти, но вярваме, че сега поставяме само началото на алтернатива във филмовия бизнес в България", каза директорът на НДК Мирослав Боршош.

БРИТАНЦИТЕ НИ ВЪРНАХА КРУМОВГРАДЧАНИН, ОБЯВЕН ЗА ИЗДИРВАНЕ

Задържаха българин в британския град Лутън, обявен за общодържавно издирване, съобщиха вчера от МВР. Е.Ю. (на 32 години) е бил издирван от РУ-Крумовград, тъй като е имал с влязла в сила присъда. От известно време той живеел в английския град, с население над 200 000 жители. Задържаният е преведен в България, а след това и до затвор за изтърпяване на наказанието.

ОТМЪКНАХА 46 000 ЛЕВА ОТ БУС С ОРЪЖИЯ

46 000 лева са изчезнали от незаключен микробус "Мерцедес Спринтер" на улица "Свети Климент" в Разград, съобщиха от ОДМВР-Разград. Парите били поставени в червен непрозрачен найлонов плик, а 37-годишният шофьор спрял пред един от магазините и слязъл за малко. Когато се върнал, парите ги нямало. Бусът е собственост на софийска фирма, която зареждала оръжейни магазини. По случая се води досъдебно производство.

ВРЕМЕННО ОГРАНИЧАВАТ ВЪЗДУШНОТО ПРОСТРАНСТВО НАД ПОЛИГОН ШАБЛА И МОРЕТО

Заради тренировъчни стрелби на Зенитно-ракетни войски временно ще бъде ограничено въздушното пространство над полигон "Шабла" и прилежащата му акватория. това ще стане между 24 и 28 август. Тя обхваща териториалното море - между нос Калиакра, нос Карталборун и линията, отстояща на 100 км успоредно на бреговата ивица, съобщиха от военното министерство. Стрелбите са ежегодна тренировка на зенитно-ракетните войски и авиацията.

УЧИТЕЛИТЕ НИ БЯГАТ ЧАК В НОВА ЗЕЛАНДИЯ

Българските учители вече бягат не просто в други професии. Значителна част от младите преподаватели прилагат наученото в педагогическия факултет направо в чужбина. Според статистика на Синдиката на българските учители вече имаме преподаватели по физика, които срещу 6000 канадски долара (близо 8000 лв., б.р.) преподават от Канада. Математиците ни също преподават основно в Канада и САЩ, имаме начални учители, които водят часове в частни школа на Англия, а в последната година имало и такива, които търсели препоръки, за да заминат за Нова Зеландия. Австрия например плаща на нашите учители 3500 евро, а у нас средната учителска заплата в момента е малко над 500 лева.

В момента в педагогическите факултети на родните университети учат около 10 000 студенти по данни на НСИ. Проблемът е, че в българската класна стая стъпва кракът на едва 1 процент от тях. За сметка на това в родното училище още преподават над 3000 пенсионери, които не са освободени, просто защото няма кой да води часовете на тяхно място. Още 2500 души ще излязат в пенсия до края на годината, но голяма част от тях ще останат в образователната система, докато им се намерят подходящи заместници.

Доскоро недостигащите учители бяха основно по английски език и информатика. Тази година обаче вече се отчита и сериозен недостиг на математици, както и на начални учители.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

112 не работи

Сигналите се приемат по вариант „Б” - авариен

От няколко дни не работи софтуерът на телефон 112, потвърди министърът на вътрешните работи Румяна Бъчварова в отговор на журналистически въпрос. “Да, имаме проблем. Софтуерно се опитваме да уредим отношенията си с фирмата, която трябва да отговаря за поддръжката. Надявам се много скоро да го решим”, обясни Бъчварова. По думите ѝ става въпрос за “софтуерен проблем, свързан с поддръжката на системата”. Бъчварова допълни, че фирмата, която поддържа софтуера на телефон 112, вече работела за отстраняването на проблема и министърката се надява системата да бъде възстановена в най-кратки срокове.

Сигналите не се приемали на ръка, а по вариант, наречен “Б” - авариен, уточни главният директор на Дирекция “Пожарна безопасност” комисар Николай Николов. Той отказа да “влиза в детайли”, само заяви, че “шестте центъра продължават да функционират, сигналите се приемат и това е най-важното”.

Преди дни скинари вилнели в автобус номер 76 в София, в който била и журналистката и преводачка Оля Ал-Ахмед. Единият скинар започнал да я бута и обижда. Оля Ал-Ахмед звъняла продължително на тел. 112, но никой не вдигнал.

Преди време директорът на Националната система 112 обясни, че тел. 112 трябва да се набира само при спешни случаи, които застрашават живота и здравето на хората, а подаденият на него сигнал се получава от служители на Националната система в шест центъра в страната. Граматикова обясни, че служителите събират информацията, подадена от гражданите, и я изпращат по най-бързия начин на съответните компетентни служби които могат да реагират в дадената ситуация.

От октомври 2011 г. 112 иззе функциите на известните телефони 150 - за спешна помощ,, 160 - на пожарната и 166 - на полицията. Години наред имаше проблеми при търсенето на спешна помощ, след като тел. 150 бе премахнат. Операторите на 112 нямат медицинска подготовка, поради което не можеха да разграничат кои повиквания са наистина спешни и кои не. През 2013 г. спешните медици настояха тел. 150 да бъде възстановен, за да спрат грешките и загубата на ресурс.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Вицепремиерът и министър на вътрешните работи Румяна Бъчварова награди служителите на Главната дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението” (ГДПБЗН), спасили на 13 август живота на шофьор на влекач, висящ на около 100 метра височина от мостово съоръжение на АМ “Хемус”

166 ЛИЦА СА ПОД ДОМАШЕН АРЕСТ

В момента 166 души са под домашен арест и около 1200 са с мярка подписка. Това обяви вчера вътрешният министър Румяна Бъчварова. Оказа се, че е неефективен досегашният ред, по който се опазват арестантите под домашен арест, анализира тя дни след като Бойко Борисов се разгневи от крадец на коли, който извършваше престъпления, докато уж трябваше да е в дома си. МВР няма ресурс да охранява всички, затова може би трябва да се преосмисли смисълът и редът, по който се налагат тези мерки, добави Бъчварова. Тя отхвърли информацията, че възнамерява да подава оставка.

ПУСКАТ МОТОРИЗИРАНИ ПОЛИЦАИ ДА ГЛОБЯВАТ ДЖИГИТИТЕ НА ПЪТЯ

Моторизирани служители на МВР ще могат да извеждат от движение нарушителите на Закона за движение по пътищата и да ги санкционират на място. Това обяви вътрешният министър Румяна Бъчварова. За да се предотвратят пътнотранспортните произшествия и да се намалят жертвите на катастрофи, МВР е изпратило указания по областните дирекции, дават се и предписания за усилване на безопасността на пътя. Министърът се е разпоредил да се направи списък или карта на местата, на които до този момент е имало автогонки, за да се вземат мерки. Бъчварова заяви, че въпросът за криминализацията на автогонките ще бъде обсъден със специалисти. “Важно е да има ефективен контрол. Решихме не просто да разчитаме на сигналите от гражданите, които са изключително важни за нас, но и да имаме изпреварваща информация”, добави тя. Пешеходците, велосипедистите и мотористите също създавали предпоставки за катастрофи. Всички участници в пътното движение носят еднаква отговорност и ще бъдат санкционирани, когато не спазват правилата, закани се Бъчварова. МВР ще бъде на мястото си, категоричен е силовият министър. На местата, където има най-засилен трафик, МВР ще работи съвместно с ДАИ. Бъчварова обеща да се обърне особено внимание на проверките за алкохол и правоспособност на шофьорите, защото те се оказват много съществена причина за ПТП.

Д-р ДЕСИСЛАВА КАТЕЛИЕВА:

СЛИВАНЕТО НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЦЕНТРОВЕ В СОФИЯ-ГРАД И ОБЛАСТТА ЩЕ БЪДЕ ИЗТОЧНИК НА РЕДИЦА ГРЕШКИ

Сливането на медицинските центрове в София-град и София-област ще затрудни достъпа на пациентите предимно от областта, защото неминуемо екипи ще се изтеглят към София-град, който се задъхва. Това заяви д-р Десислава Кателиева, председател на Националната асоциация на работещите в спешната помощ. Със сливането ще се затрудни и обработката на повикванията от двумилионната столица и още 300 хил. жители от областта. Това ще бъде източник и на грешки, категорична е лекарката. Тя определи тази идея като недомислена. “Прочетохме това, което министър Москов написа като доводи в проекта за постановление и смятаме, че в голяма степен са неоснователни. Няма как една районна координационна централа, която едва покрива двумилионна София, да поеме още 14 филиала, без да бъде увеличен броят на персонала ѝ”, подчерта Кателиева. Тя е категорична, че това ще затормози приемането и обработката на спешните повиквания. “Смятаме, че това ще затормози работата на най-голямата област в страната, в която практически ще има 17 филиала. В страната няма такъв център, с такъв обем, обслужващ над 2 милиона души население”, каза д-р Кателиева.

Преди 20 години, когато са разделяли центровете на 28, доста умно са преценили, че София-град трябва да има самостоятелен филиал, смята председателката на Националната асоциация на работещите в спешната помощ.

МАРГАРИТА ПОПОВА СЕ СРЕЩНА С ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА КНР ЦАО ДЗЕНМИН

Вицепрезидентът Маргарита Попова прие главния прокурор на Китайската народна република Цао Дзенмин на “Дондуков” 2. Гостът е на официално двудневно посещение у нас по покана на българския си колега Сотир Цацаров. В състава на делегацията влизат още трима главни прокурори - на Военната прокуратура Ли Сяофън, Чен Сю на провинция Шанхай и Нисян Ибулайн на Синдзянуйгурския автономен регион. Българският вицепрезидент и китайският гост изтъкнаха традиционно добрите отношения между България и Китай в различни области и определиха като изключително добро равнището на политическия диалог между двете държави.

България е втората държава, признала Китайската народна република, ние сме много благодарни за това и няма да забравим значението на този политически акт, отбеляза Дзенмин. Попова заяви, че за добрите взаимоотношения ключова роля имат и отличните непосредствени контакти между прокуратурите на двете страни. Икономическата престъпност и корупцията са два бича в световен мащаб и срещу тези явления трябва да се борим с обединени усилия, категорична беше Попова.

Инициативен комитет ще спасява „Златният Орфей”

Инициативен комитет за спасяване на Международния фестивал “Златният Орфей” създават български творци, заинтересовани от съхраняването на българската култура и традиции.

Това правим в резултат от факта, че оповестеният в медийното пространство организатор - фондация “Генко Генов”, представлявана от Дариана Генова, е в доказана невъзможност финансово да обезпечи поетите ангажименти, се казва в съобщение, подписано от проф. Захари Георгиев, Иван Кутиков и Иван Тенев, членове на ИК. Притеснени от факта, ние, представители на Инициативния комитет, откриваме независима и прозрачна банкова сметка за набиране на спонсорски и дарителски средства за провеждането на 50-ата годишнина от създаването на “Златният Орфей” в курортния комплекс “Слънчев бряг” от 31 август до 2 септември 2015 г. Отговорност на всички нас като творци в този момент е да обединим усилията си, възможностите и ангажираността си, за да зазвучи отново емблематичният сигнал след 16 години пауза, се посочва в писмото, изпратено до медиите.

Пощенска банка - “Юробанк България” АД,
клон: пл. “България” 1,
BG 10BPBI 79401064584801, BIG BPBI BGSFQ
Основание за дарение: МФ “Златният Орфей”

ШОФЬОР КАТАСТРОФИРА С 4,39 ПРОМИЛА АЛКОХОЛ В КРЪВТА

С 4,39 промила алкохол в кръвта е беснал да управлява товарен автомобил 28-годишен водач от Панагюрище. Пияният шофьор катастрофирал, но се измъкнал невредим. Автомобилът е излязъл извън пътя в района на хисарското село Кръстевич и се е ударил в мантинела. Младият мъж изтрезнява в ареста за едно денонощие. Срещу него е започнато бързо производство.

Танов заговори за картел, бензинът трябвало да е 1,80 лв.

Търговците на гориво ни удряли в количеството и качеството, а укривали и данъци

Цената на литър бензин с акциз и ДДС е около 1,80 лева. Това каза в ефира на Нова телевизия шефът на Агенция "Митници" Ваньо Танов. По думите му този марж от 45 стотинки и разликата от няколко стотинки като крайна цена говорят за картел. Според него не е трудно да има разбирателство, защото големите вериги са се разбрали, а малките са се съгласили с условията.

Директорът на митниците изрази мнение, че този картел е и причината петролът да поевтинява, а горивата да остават скъпи.

Танов допълни, че проверките са показали, че голяма част от уредите по бензиностанциите са манипулирани. "Фискалните устройства не предават информация към НАП. По този начин не се регистрират търговските сделки и не се начислява ДДС", заяви той.

В някои от случаите вече се намериха допълнителни цистерни, които са нелегално сложени, от тях се дърпа горивото и по този начин не се отчита. Това е първата измама към държавата, обясни Танов. Той посочи, че данъкоплатците зареждат, плащат си акциза ДДС, което трябва да бъде преведено на държавата, обаче то остава в джобовете на търговците.

Втората измама е, че като зареждате, плащате 20 литра, а се оказва, че са налети 17/18 и сте измамени като клиент. Третата измама е с качеството на горивата. В тези бензиностанции, които бяха селектирани на базата на изследване на търговските вериги, се оказва, че във всички проверени има прибавени други компоненти към бензините и към газиолите.

Ако "Лукойл Нефтохим" са изрядни, няма от какво да се притесняват и проверките не бива да ги обиждат, каза още той. Танов обаче не посочи какви санкции ще бъдат налагани за вече установените нарушения.

Той само уточни, че има направени запитвания през НАП до страни от ЕС. Чака се получаването на документи, за да приключи целият анализ за горивата, които са изведени към тези страни и да може да се направи цялостен баланс, обясни той. Докато не приключи ревизията, не може да се каже дали има нарушения наистина, заключи лаконично Танов.

Междувременно от икономическото министерство излязоха с междинни данни от разпоредените проверки.

По отношение на количеството на горивото, само в 8 от всички 3250 проверени средства за измерване на продаваното гориво у нас са установени отклонения, съобщи зам.-министърът на икономиката Даниела Визиева. Тя поясни, че колонки и средства за измерване са различни неща. Средство за измерване е всеки един маркуч, който излиза от колонката.

Проверяващите регистрирали още завишени количества на сяра в горивата. Наблюденията освен това показват, че в по-голямата си част не са компрометирани пломбите и нямало отклонения в измерванията. Окончателните резултати от масираната проверка на Агенцията по метрология и технически надзор по бензиностанциите се очаква да излязат следващата седмица.

Зам.-министърът изрази мнение, че трябва да се въведе лицензионен режим и на фирмите, които извършват ремонтите на бензиностанциите, тъй като в момента те не са сертифицирани. Даниела Визиева съобщи още, че следващата седмица ще бъде предложена нова структура на Държавната агенция по метрология и технически надзор.

10 000 лв. глоба за кмета на Царево за затворения плаж в Лозенец

Регионалната дирекция по опазване на околната среда и водите в Бургас ще глоби кмета на Царево за допуснатото замърсяване на водите на централния плаж в Лозенец. Актът е по Закона за водите, като санкцията варира от 2000 до 10 000 лева.

Припомняме, че ден по-рано РИОСВ в Бургас издаде заповед за временна забрана за къпане в зоната "Лозенец - Централен плаж". Установените отклонения от нормите за качество на водите и замърсяването крият риск за здравето на къпещите се, посочиха от инспекцията.

При направения оглед на дерето, при вливането му в морето, е усетена специфична миризма на канализационни води. От мястото са взети проби от морска вода за физикохимичен анализ от Басейнова дирекция - Варна. Резулатите от анализа потвърждават наличието на органично замърсяване, като нормите за добро качество на крайбрежните морски води са превишени. Установено е, че замърсяването е причинено от заустване на непречистени отпадъчни води от канализационната система на пречиствателната станция в село Лозенец.

Станцията е собственост на община Царево и третира отпадъчните води на село Лозенец и вилно селище "Лозенец". Обектът е претоварен през летния сезон и с недостатъчен капацитет за пречистване на постъпващите води от канализационната система.

Освен водата замърсена е и плажната ивица

ЧЕЗ спира тока между 24 и 30 август

Временни изключвания на електрозахранването са възможни на територията на редица области в Северозападна България, в периода 24-30 август, съобщават от ЧЕЗ България.

От дружеството обясняват, че осъществяват инвестиционна програма за подобряване на услугите за своите клиенти. "Компанията всекидневно извършва дейности, свързани с изнасяне или рециклиране на електрически табла, ремонт на съоръжения по електрическите мрежи средно и ниско напрежение, присъединяване на клиенти, профилактика на трафопостове и други. Реализацията на тези мерки налага кратковременни прекъсвания на електрозахранването", уточняват от компанията.

Засегнати ще бъдат областите София, Ловеч, Видин, Плевен, Перник, Монтана, Благоевград, включително София - град. Информация за графика на спирането на електрозахранването може да се намери на страницата на ЧЕЗ.

ЦЕНАТА НА ПЕТРОЛА ПРОДЪЛЖАВА ДА ПАДА

Американският лек суров петрол, който от вчера се търгува с доставка през октомври, поевтиня с 49 цента до 40,83 долара за барел.

Сортът брент от Северно море също с доставка през октомври понижи стойността си с 56 цента до 46,06 долара за барел, предаде AFP.

Натиск върху цените продължава да оказва проблемът със свръхпредлагането, коментира анализаторът Бърнард Ау от IG Markets в Сингапур. Според него силният спад на фондовите борси, особено на Уолстрийт, допълва безпокойството за световния икономически растеж, което дава основания да се очаква, че търсенето ще остане слабо.

У нас цената на дизела бе намалена с 2 стотинки до 2,26 лв. Въпреки това горивото остава най-скъпо в ЕС, преди облагане с данъци, показва справка в сайта energy.eu. След облагане, по цена на дизела се нареждаме на 12-о сред 28 държави.

КЗП: Телекомите продължават с високите неустойки

Зачестили са жалбите на граждани, които твърдят, че телекомите и доставчиците на други услуги им начисляват високи неустойки с прекратяването на договора, когато това се случва по желание на абоната, преди изтичането на посочения срок. Това съобщиха вчера от Комисията за защита на потребителите (КЗП).

Оттам съветват гражданите внимателно да проучват условията за прекратяване на договорите си с телекомуникационните дружества преди подписването на документите, както да знаят какви неустойки ще трябва да платят при подобен сценарий.

Причината за това предупреждение е, че това не е изрично уредено със закон или подзаконов нормативен акт, посочват от КЗП. Пълните условия за предсрочното прекратяване на договора се уточняват в Общите условия, които са неразделна част от него.

От комисията са изготвили препоръки към дружествата, свързани с конкретни неравноправни клаузи, касаещи, според ведомството, необосновано високите неустойки при прекратяване на договор по инициатива на потребителя. От регулатора настояват за премахване на подобни клаузи и намаляване на размера за дължимите неустойки.

"Към момента само едно от дружествата е направило съществена промяна в условията си за прекратяване на договорите. В резултат на това размерът на неустойката не надвишава тримесечни такси по техния стандартен размер, независимо от това за какъв срок е контрактът (12 или 24 месеца)", обясняват от комисията.

Срещу дружествата, които не са се съобразили с препоръчаното от комисията, КЗП води колективни искове. По тях се чака произнасянето на съда.

ПЪТУВАНИЯТА НА БЪЛГАРИТЕ В СТРАНАТА НАМАЛЯВАТ, В ЧУЖБИНА - РАСТАТ

Над 810 хил. български граждани са осъществили туристически пътувания през второто тримесечие на 2015 г. Преобладаващата част от тях - 76%, са пътували само в страната, 22,1% - само в чужбина, а 1,9% са пътували както в страната, така и в чужбина. Това показват предварителните данни на националната статистика.

В сравнение със същото тримесечие на 2014 г. общият брой на пътувалите лица на възраст 15 и повече навършени години се понижава с 5,1%, като броят на пътувалите в страната намалява със 7%, докато броят на пътувалите в чужбина се увеличава с 2,2%.

В структурата на разходите с най-голям дял за страната са тези за храна - 37,3%, докато в чужбина са разходите за транспорт - 30,9%.

През периода средният разход при пътуване с лична цел на едно лице на възраст 15 и повече навършени години е 182 лв. в страната и 574 лв. в чужбина. Същевременно разходите на едно лице за професионално пътуване са средно 165 лв. в страната и 973 лв. в чужбина.

Бежанци заляха Македония

Властите спират имигранти със сълзотворен газ

Снимки БГНЕС

Няколко хиляди имигранти, които са докарани от гръцките власти с автобуси до граничната зона край Идомени, се опитват да преминат на македонска територия. Само малка група от около 200-300 души успя да достигне до жп гарата на Гевгелия. Там обаче от четвъртък няма влакове и те не могат да продължат пътя си до сръбския граничен пункт Табановце

Македонската полиция за борба с безредиците е използвала сълзотворен газ, за да разпръсне хиляди имигранти и бежанци, опитващи се да влязат през границата от Гърция. По информация на Ройтерс няколко хиляди души от Близкия изток, Африка и Азия са прекарали студената нощ в ничията земя, след като Македония обяви в четвъртък кризисно положение и на практика затвори южната си граница.

Целта на имигрантите е през Македония да се насочат на север към Унгария и Шенгенското пространство.

За справяне с хуманитарната ситуация на служителите на ООН помагат доброволци от Червения кръст. Сдружението на млади адвокати помага на полицията при изготвянето на документи на пристигащите хиляди хора. Агенциите цитират местни хора, че границата с Гърция е блокирана от полиция и войска.

В последните дни гръцкото правителство организира транспортирането на мигрантите от острови като Лесбос и Кос в новооткрития център в Пирея, откъдето те се пренасочват на жп гарата, а оттам потеглят към Македония. За последните два месеца Гърция организирано с автобуси е вкарала над 41 000 нелегални имигранти в западната ни съседка. Съгласно македонското законодателство всеки, подал искане на получаване на статут на бежанец, има право на престой до 72 часа в Македония, включително и правото да използва обществения и междуградския транспорт.

В коментар за ситуацията от офиса на еврокомисаря по разширяването Йоханес Хан съобщиха, че Европейската комисия внимателно следи ситуацията на границата между Македония и Гърция и е готова да продължи да изпраща хуманитарна помощ. Припомня се, че досега Европейският съюз е осигурил близо 91 хиляди евро хуманитарна помощ за Македония, която е засегната от притока на бежанци.

Ситуацията силно се изостри, след като късно вечерта в четвъртък, около 24 часа българско време, група бежанци атакуваха и намушкаха с нож в град Гевгелия служител на македонските спецчасти. Инцидентът е станал недалеч от бензиностанция, на входа на граничния град. Според местните жители нападението е било извършено при опит да бъдат проверени документите на нелегалните имигранти.

Междувременно македонският президент Георге Иванов изпрати армията в районите по южната и северната граница.

"Взех решение за ангажиране на армията в подкрепа на полицията за разрешаване на проблемите, които се създават с нелегалните имигранти в Република Македония. Армията се ангажира да гарантира сигурността на южната (с Гърция, бел. ред.) и северната (със Сърбия, бел. ред.) граници, но и коридор Номер 10, което означава контрол на влизането, преминаването през нашата територия и напускането на нелегалните имигранти на Република Македония", каза Иванов.

Той добави, че армията ще гарантира и сигурността на местното население, където има голям брой бежанци. "Тук не става въпрос за локален или регионален проблем, а за много по-голям, който засяга не само много държави и региони, но и целия континент. Следим внимателно мерките, които вземат останалите държави, но и ние ще вземем подобни мерки", каза още Иванов. Според него еврокомисарят по имиграционните въпроси до момента не е взел адекватни мерки за проблема с бежанците.

КОРБИН ЩЯЛ ДА СЕ ИЗВИНИ ЗА ИРАК

Фаворитът за нов лидер на британската Лейбъристка партия Джереми Корбин, известен с левите си и антивоенни възгледи, заяви, че ще поднесе извинения за войната в Ирак, ако бъде избран начело на опозиционната партия, предаде Франс прес, като цитира в. "Гардиън".
"Крайно време е Лейбъристката партия да поднесе извинения на британския народ, че го въвлече във войната в Ирак въз основа на лъжа, както и на иракския народ заради причинените му страдания, в които имахме принос и ние", заяви Корбин пред "Гардиън".
Изборният процес за нов лейбъристки лидер е в ход и името на новия партиен водач ще стане известно на 12 септември. Великобритания се включи в нахлуването, а след това във войната в Ирак през 2003 г., при управлението на лейбъристкото правителство на премиера Тони Блеър.

Марин льо Пен пак изключи баща си от партията

Основателят на френския крайнодесен "Национален фронт" Жан-Мари льо Пен ще продължи съдебната битка за оставането си в партията, независимо че беше изключен от нея за втори път, предаде Франс прес.

След тричасово заседание изпълнителният комитет на НФ гласува за изключването на 87-годишния бивш лидер заради антисемитски изказвания. Това беше поредно опит на формацията да се разграничи от основателя си и да засили позициите на дъщеря му - настоящия водач на НФ Марин льо Пен, за президентските избори през 2017 г.

Съдът на два пъти тази година отхвърли като незаконни опитите на партията да изключи Льо Пен-баща, който остава неин почетен председател, след като той подаде жалба срещу действията ѝ.

Марин льо Пен се опитва да привлече по-широка маса избиратели и да отърве партията от репутацията ѝ на антисемитска, антиимигрантска и евроскептична сила, която предлага протекционистки икономически политики. Според допитванията Льо Пен ще стигне до втория тур на президентските избори през 2017 г., но ще изгуби балотажа.

кратки

Порошенко отива при Юнкер

Председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер ще посрещне следващата седмица в Брюксел украинския президент Петро Порошенко, за да се информира за спазването на примирието в Източна Украйна, след като насилието там се възобнови, предаде Франс прес, позовавайки се на говорител на ЕК. Срещата е планирана за 27 август. На 24 август Порошенко ще се срещне в Берлин с колегите си от Германия и Франция - Ангела Меркел и Франсоа Оланд - инициатори и посредници за постигането на договореностите от Минск.

Турция отложи началото на учебната година

Турският премиер Ахмет Давутоглу отложи началото на новата учебна година с две седмици. Вместо на 15 септември, милиони турски деца ще тръгнат на училище на 28 септември. Според Давутоглу по този начин ще се подпомогне туристическият бранш в морските курорти, тъй като биха се увеличили почиващите турци.

Деца отдават почит на загиналите при атаката в Банкок. Тайланд обяви награда в размер на 85 хил. долара за предоставянето на информация, която да доведе до арестуването на заподозрения за атентата

Жертвите в Тянцзин се увеличават

Жертвите на експлозиите в китайския пристанищен град Тянцзин миналата седмица станаха 116, а 60 души все още са в неизвестност, предаде Ройтерс, позовавайки се на китайски медии. Агенция Синхуа съобщи, че спасителни екипи са били изпратени спешно в района на пораженията заради четири нови пожара.

Конфликтът в Йемен е довел страната на ръба на глада. Пазарите в страната нямат достатъчно храна, за да изхранят населението. Близо 13 млн. от всички 25 млн. души се нуждаят от спешна помощ. Хуманитарните агенции не могат да достигнат до някои кризисни райони заради продължаващото насилие

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

„Нова демокрация" ще се опита да състави кабинет

След оставката на Ципрас СИРИЗА се разцепи

"Сега, когато този труден период приключи, бих искал да подложа на вашата преценка какво сме постигнали", каза Ципрас в кратко телевизионно обръщение към нацията, в което обяви, че подава оставка. Предлагам на съда на гръцкия народ всичко, каквото съм постигнал, изтъкна Ципрас

Лидерът на гръцката опозиционна партия "Нова демокрация" Евангелос Меймаракис получи от президента на страната Прокопис Павлопулос проучвателен мандат за съставяне на правителство, съобщиха гръцки медии. Водачът на гръцките консерватори е получил по имейл през нощта срещу петък мандата от президентството. Вчера той се срещна с държавния глава, за да го получи и официално.

Меймаракис изтъкна, че ще спази връчения му мандат. Съгласно конституцията всеки проучвателен мандат трае три дни. В същото време според председателката на гръцкия парламент Зои Константинопулу даването на мандат на втората по големина парламентарна група в парламента е невалидно, тъй като тя не е била официално информирана от президента, както изисква конституцията и по този начин процедурата не може да започне.

Очаква се ръководителят на "Нова демокрация" да започне веднага консултации. Той ще се срещне с лидера на "Потами" (Реката) Ставрос Теодоракис, с лидерката на ПАСОК Фофи Генимата, с генералния секретар на комунистическата партия Димитрис Куцумбас, а също така и с водача на Лявата платформа в СИРИЗА Панайотис Лафазанис, за да сондира дали би могъл да разчита на техните гласове в парламента за съставяне на правителство.

Евангелос Меймаракис не уточни дали ще се срещне с лидера на "Независими гърци" Панос Каменос, но не изключи вероятността да се срещне и с водача на неонацистката "Златна зора" Никос Михалолиакос, ако партийните органи дадат одобрението си за такава среща.

Меймаракис бе обвинен от ПАСОК, че отива на консултации с една партия, която не принадлежи към демократичното пространство. Останалите партии също заявиха, че не желаят да правят консултации със "Златна зора".

Източници от "Нова демокрация" не изключват партийният лидер да върне на президента проучвателния мандат преди изтичане на тридневния срок.

В четвъртък вечерта Ципрас връчи оставката си на президента Прокопис Павлопулос. Правителството на Ципрас загуби парламентарното си мнозинство (151 от 300 депутати) и можеше да разчита на подкрепата на по-малко от 120 депутати, което се смята за "психологически минимум". Кабинетът можеше да прокарва в парламента само закони, които се подкрепят от опозицията, напомня ТАСС.

Гръцкият министър-председател подаде оставка по време на телевизионно обръщение към нацията. Ципрас заяви, че мандатът, който получи на последните парламентарни избори на 25 януари от гръцкия народ, е достигнал своя лимит и сега хората трябва да решат наново.

Алексис Ципрас свика предсрочни избори, подчертавайки, че гърците трябва да преценят дали правителството е представлявало страната с кураж пред кредиторите, както и на кого да възложи мандат за провеждането на преговори за редуциране на гръцкия дълг и за провеждане на радикални реформи .

"Натискът, шантажът, финансовото задушаване и ултиматумите доведоха до ситуация, безпрецедентна за Гърция. Обществото иска всичко да се промени. Не постигнахме всичките си цели или споразумения, към които се стремяхме. Но постигнахме възможно най-доброто споразумение", заяви той.

"Ние сме длъжни да изпълним споразумението, но ние ще се борим за смекчаване на неблагоприятните последици", посочи Ципрас. "Аз ще се стремя гръцкият народ да се произнесе и да продължим нашата правителствена програма", подчерта гръцкият премиер в оставка.

Междувременно отцепници от СИРИЗА обявиха, че ще съставят своя собствена политическа сила. Новата партия ще се води от бившия енергиен министър на Ципрас и отявлен критик на спасителната програма Панайотис Лафазанис. Според гръцки издания 25 депутати от СИРИЗА ще създадат новото движение, което ще се нарича "Леики Анотита" или "Популярно единство".

След оставката на Ципрас Василики Тану-Христофилу - председател на Върховния съд, оглави правителството на Гърция. Тя ще е начело на служебното правителство до произвеждането на предсрочни парламентарни избори или до съставянето на ново правителство на досегашната опозиция. Така Тану-Христофилу става първата жена премиер на Гърция.

Напрежението между двете Кореи ескалира

Войските на КНДР, които са разположени на границата с Южна Корея, са се подготвили за започване на военни действия, предаде ТАСС. "Във връзка с опасността от неправомерно нахлуване от страна на Юга прехвърлената на границата Корейска народна армия е напълно завършила подготовката си за военни действия. В момента войската очаква окончателна заповед за начало на контранастъпление", пише в официално изявление на севернокорейското правителство.

Пхенян постави ултиматум на Сеул до днес да премахне агитационните високоговорители. Сеул поднови излъчването на пропагандните съобщения след 11-годишна пауза, след като двама южнокорейски войници пострадаха от взрив на противопехотна мина, вероятно поставена от севернокорейци.

КНДР се подготвя за пуск на ракети с малък и среден обсег. Това съобщи междувременно агенция Ренхап, позовавайки се източник от правителството. Изводите били направени от анализа на данните съвместно с радарната система на САЩ.

ЮЛИ БИЛ НАЙ-ГОРЕЩИЯТ ОТ 1880 ГОДИНА

Юли 2015 г. е бил най-горещият месец, откакто се води статистика, счупвайки предишните рекорди, обявиха американски метеоролози. Според тях е почти сигурно, че настоящата година ще надмине миналата като най-гореща, откакто се правят измервания.

Средната температура през юли е била 16.59 градуса по Целзий, което е повече от предишния глобален рекорд през 1998 и 2010 г., според данни, публикувани от Националната администрация за океаните и атмосферата (NOAA). "Това е още едно потвърждение на нещо, което вече знаем: Земята се затопля", казва климатологът Джейк Кроуч и допълва: "Затоплянето се ускорява и наистина виждаме това през настоящата година."

Статистиката на NOAA датира от 1880 г. Независими измервания на американската Национална космическа агенция и на японската Метеорологична агенция също са установили, че юли 2015 г. е рекорд. Първите седем месеца на 2015 г. са най-горещата поредица от януари до юли, посочва още NOAA.

Учените посочват, че високите температури са причинени от предизвиканите от човека климатични промени, както и от мощния, почти рекорден Ел Ниньо. Ел Ниньо се характеризира с покачване на температурата на повърхностните води в източните тропически части на Тихия океан, което влияе на климата по целия свят за една година.

Жегата е засегнала голяма част от Европа и Близкия изток. Това е бил най-горещият юли в Австрия, където измервания се правят от 1767 г.

Ердоган насрочи избори на 1 ноември

Турският президент Реджеп Ердоган обяви, че насрочва предсрочните парламентарни избори на 1 ноември. Освен това държавният глава съобщи, че ще бъде сформирано преходно правителство. В началото на следващата седмица той ще помоли действащият премиер Ахмет Давутоглу да сформира такъв кабинет.

До този развой се стигна, след като управляващата Партия на справедливостта и развитието (ПСР) обяви, че не е могла да постигне съгласие за сформиране на правителство в преговорите с Народно-републиканската партия и с Партията на националистическото действие. С тях тя преговаряше след парламентарните избори на 7 юни.

Снимки БГНЕС

Десетки хиляди бразилци излязоха на демонстрации в над 30 града в страната в подкрепа на президента Дилма Русеф. Шествията бяха в отговор на мащабните антиправителствени протести миналата неделя. В същото време обвинения в корупция, свързани с петролния концерн "Петробраз", бяха повдигнати срещу председателя на долната камара на парламента и срещу бивш президент на страната, който понастоящем е сенатор

Иракски Кюрдистан е изправен пред сериозни изпитания

Малък регион, големи проблеми

Мандатът на президента на Иракски Кюрдистан изтича, "Ислямска държава" е пред прага, а Турция и ПКК воюват помежду си. Изгледи за лесно решение на проблемите, пред които е изправен регионът, не се очертават.

Ако вземем предвид броя на бежанците, Иракски Кюрдистан явно е най-предпочитаната провинция в цялата иракска държава. Над 1,5 млн. вътрешни бежанци, предимно сунити, са потърсили закрила в автономния регион през последните години. И бежанският поток не секва. Тъкмо напротив. Откакто преди година "Ислямска държава" (ИД) превзе Мосул, притокът на нови бежанци се увеличи. Според изчисленията в Иракски Кюрдистан понастоящем живеят 2 млн. иракски бежанци. Ситуацията е напрегната. Кюрдистан изнемогва. Така например в южния град Шаклава на юг от Ербил сега живеят 30 000 иракски араби. Първоначално градът е бил с население от 25 000 души. "Демографската карта на Кюрдистан се променя необратимо", казва членът на градския съвет в Шаклава Ахмед Анвар Тахир в разговор с кюрдската медийна мрежа Рудау. "Трябва бързо да повдигнем този въпрос, защото много араби искат да се установят тук за постоянно", допълва той.

Дебат за политическата идентичност

Целият регион е загрижен за кюрдската идентичност. Притокът на бежанци може да промени Иракски Кюрдистан така, както и дебатът за неговите политически особености. През идните седмици кюрдското регионално правителство ще гласува за нов мандат на президента Масуд Барзани. След два редовни мандата през 2013 г. парламентът утвърди Масуд Барзани за президент за още две години. Сега обаче неговият мандат изтича. По принцип той трябва да бъде удължен за още две години, но гласуването бе отложено за неопределено време заради войната срещу ИД.

Въпросът дали Барзани може да продължи да управлява предизвика дебат за валидността на юридическите предписания. Защото кюрдският парламентарен закон (автономният регион Кюрдистан все още няма конституция) не разрешава трети мандат на президента. Привържениците на Барзани смятат, че той автоматично може да продължи да управлява, ако поради продължаващата война не могат да се проведат нови избори. "Въз основа на принципа за континуитета президентът може да продължи да изпълнява длъжността си с всички правомощия", казва адвокатката Фала Фарид, член на партията на Барзани "Демократична партия на Кюрдистан".

Политиката може да отмени правото

Други експерти не споделят това становище. "Политиците решават кое е юридически възможно", аргументира Длауер Ала Алдеен, шеф на мозъчния тръст Middle East Research Insitute. Той има резерви към всяко друго развитие, защото тогава правото ще бъде политизирано. Докато не съществуват ясни правни предписания, не може да се отговори еднозначно на въпроса за продължаване на мандата, смята експертът.

"Ал Джазира" цитира един депутат от Кюрдския ислямски съюз с думите, че правото трябва да бъда последната инстанция. "Ако тази инстанция се пренебрегне или пък бъдат променени закони поради интересите на отделни личности, тогава властовите лостове ще решават изхода от изборите. И изборите ще спечели този, който има най-голяма власт", казва депутатът.

Масуд Барзани

Въпросът колко дълго още Барзани трябва да остане на президентския пост е от голямо значение, защото това оказва и косвено влияние върху борбата на кюрдите срещу ИД. Милициите пешмерга, които получават подкрепа и от Германия, са политически разединени. Те принадлежат към различните партии, които сега трябва да преговарят за нов президентски мандат. Съществува опасност политическият конфликт да окаже влияние и върху военния.

Сложни отношения с ПКК

Спорът идва съвсем не навреме, защото Барзани сега се опитва да убеди бойците от Кюрдската работническа партия (ПКК) да се изтеглят от региона. Произхождащите от Турция бойци на ПКК допринесоха много за военните успехи в борбата срещу ИД. От няколко седмици пък Турция воюва не само срещу ИД, но и срещу ПКК. Турските ВВС нанасят въздушни удари и на иракска територия. Масуд Барзани се опасява, че и иракските кюрди могат да бъдат въвлечени в този конфликт. Ако те се присъединят към борбата на ПКК, Турция може да извърши нападения и срещу тях. И тогава Иракски Кюрдистан ще води война на два фронта, която не може да си позволи. И в това отношение Барзани е под силен натиск.

БЛИЗО 800 БОЙЦИ НА ПКК ИЗБИЛА АНКАРА

Турските въоръжени сили са избили 771 бойци на Кюрдската работническа партия (ПКК) през последните четири седмици при бомбардировки на Северен Ирак и сухопътни операции в Югоизточна Турция, съобщи Анадолската агенция. Цифрите, изнесени от държавната медия, са непроверими от независими източници, сочи Франс прес. От своя страна ПКК е обвинявана за гибелта на около петдесет турски войници и жандармеристи.
При операции на турска територия са загинали 260 членове на ПКК. Конфликтът между Анкара и кюрдите ескалира на 24 юли - четири дни след самоубийствения атентат в град Суруч. За атентата бяха обвинени джихадистите от "Ислямска държава", но едновременно с тях турската армия атакува и кюрдските партизани.

„Ислямска държава" продължава да руши светини

Групировката "Ислямска държава" (ИД) разруши манастир в централната сирийска провинция Хомс, предаде Ройтерс, като се позова на сирийския Център за наблюдение на правата на човека.

Ислямистите използвали булдозери, за да сринат манастира в град Карятейн, който превзеха в началото на август. Градът се намира близо до път, свързващ древния римски град Палмира с планините Каламун по границата на Сирия с Ливан.

Манастирът Мар Елиан, разрушен от ислямистите, е католически и е построен през пети век от новата ера, допълва в. "Кориере дела сера". Кадри от разрушенията джихадистите качиха в социалните мрежи, допълва изданието.

Сирийските военновъздушни сили не спират да обстрелват Карятейн, откакто той беше превзет от джихадистите. При превземането те отвлякоха 230 жители на града, в това число и десетки християнски семейства. От пленените християнски жители 48 бяха освободени, а 110 прехвърлени в Ракка, който е бастион на ИД. Там те са изправени пред избора да приемат исляма или да плащат налог за това, че не са мюсюлмани, посочват запознати източници.

По-рано през март ИД взриви част от древния манастир Мар Бехнам в Ирак в близост до предимно християнския град Каракуш, югоизточно от Мосул. Снимки, публикувани от членове на ИД в социалните мрежи, показват повреди по гробищния комплекс на манастира, който е от IV век.

Също през март булдозери на ИД сринаха 2000-годишния град Хатра и археологическия обект Нимруд край Мосул.

За джихадистите от ИД няма нищо свято, те рушат наред. Списание "Икономист", цитирано от БТА, разказва за археолога Халед Асаад, който се е грижил близо половин век за уникалния археологически резерват Палмира. След като джихадистите нахлуха в Палмира, арестуваха Асаад. На 18 август те провесиха обезглавеното му тяло, полагайки главата и очилата под краката му, пред малкия музей, където той бе прекарал голяма част от живота си, пишейки научни трудове и работейки с експертни екипи от Германия и Франция. На бележка, оставена до тялото му, неговите убийци посочиха и причините - че се е грижел за "идолите" от археологическия обект, че е участвал в "богохулни" конференции, посещавал е Иран и е имал връзки с генералите от сирийския режим.

Асаад от години работеше за правителствената служба за древните паметници. Някои твърдят, че е бил заклет поддръжник на сирийския президент Башар Асад. Но изглежда има и друга, не по-малко вероятна причина за убийството му - отказът да разкрие местонахождението на скъпоценни археологически находки, все още заровени под земята в неразкопани гробници, макар да е бил подложен на мъчения.

Палмира е процъфтявала като междинен пункт на керваните по прочутия търговски Път на коприната. Там има остатъци от храмове за почитане на божества отпреди ерата на християнството, а по-късно и на исляма, както и гробници и руини от цитадела.

Въпреки омразата си към античните паметници - ИД смята, че статуите и изображенията поощряват идолопоклонничеството - иконоборството може би не е главната й цел в Палмира. Някои признаци сочат, че тя намира антиките за по-ценни, когато ги продава, вместо да ги разрушава пред камерите за повече публичност. Продажбите им на контрабандисти, които често прекарват тези ценности през турската граница, вероятно пълнят пробойните в хазната на ИД, отворени от въздушните удари над нефтените кладенци под техен контрол.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Имаме най-несправедливото заплащане на труда в ЕС

Решенията за постепенна промяна на модела на разпределение на националния доход между капитала и труда ще бъдат трудни, но са крайно необходими

Проф. Стефан СТОИЛОВ

В българското общество са натрупани много несправедливости. Сред тях несправедливостта в заплащането на труда има фундаментално значение, защото засяга 2.5 млн. наети лица и е основна причина за редица негативни процеси и резултатите в нашето развитие.

От 2003 г. насам непрекъснато поставям този проблем на вниманието на политиците и бизнессредите. Предлаганите аргументи и оценки досега никой не е оспорил.

За да няма място за абстрактни разсъждения и спекулации с категорията "несправедливо", конкретното съдържание на несправедливото заплащане на труда в България може да се измери чрез сравняване на заплащането за единица съпоставим резултат, за единица еднаква производителност на труда в България и Еврозоната. Ядрото на Еврозоната са страните, в които все още има солидни остатъци от европейския социален модел. Тяхното тегло е решаващо за формиране на всички средни за зоната икономически и социални показатели. Това е причината тя да бъде използвана за сравнение.

Използваме като

макроикономически критерии

осредненото за Еврозоната съотношение между БВП на човек и средната работна заплата (за секторите индустрия и услуги) и сравняването му със съотношението между тези показатели за България. Това съотношение в много висока степен характеризира модела на първично разпределение на националния доход между капитала и труда. Съпоставимостта се постига чрез използване на БВП по паритет на покупателна способност (ППС), а заплатите са направени сравними чрез привеждане към единно ценово равнище. Така в сравнението се елиминира ценовият фактор.

Предложеното по-долу измерване е за последната възможна откъм пълнота на статистическите данни година - 2011. Да дадем думата на числата.

Приемайки за база показателите на Еврозоната за равни на 100, индексите за България през 2011 г. са съответно:

БЪЛГАРИЯ СПРЯМО ЕВРОЗОНАТА	
Показатели	**Процент**
БВП на човек	40.52
Общо ценово равнище	48.9
Номинална работна заплата	10.1
Реална работна заплата	20.7

Числата са категорични. В България производството на БВП на човек е само 2.4 пъти по-малко, но средната реална заплата е 4.83 пъти по-ниска от тази в Еврозоната. При нашето икономическо равнище (БВП на човек), ако разпределението на националния доход между капитала и труда е такова като в Еврозоната, средната заплата би трябвало да е два пъти по-висока. Ето това е измерената несправедливост в заплащането на труда в България, ако приемем за еталон - критерий Еврозоната.

Ако използваме като критерий за сравнение водещата страна в Еврозоната - Германия (която има решаващо значение за формиране на средните за зоната показатели), се получава същата разлика от 2 пъти по-ниско заплащане в България за единица съпоставим резултат. Този факт плюс 2.7 пъти по-голямото производство на БВП на човек в Германия обясняват защо българския емигрант с квалификация там може да разчита на възнаграждение от около 2000 евро (при средна заплата 400 евро в България).

Аналогичният анализ за Чехия, Полша, Унгария, Словакия и Румъния показва във всички случаи значително по-малки разлики спрямо Еврозоната. За Румъния и Унгария например тази разлика е само около 40%, т.е. 2.5 пъти по-малка, отколкото при България. Това именно доказва, че България е страната в ЕС с най-несправедливо заплащане на труда.

Управляващите и неолиберални икономисти у нас

доста фриволно се упражняват

на тема Гърция предвид сегашното състояние на страната. Стандартният упрек е, че гърците са имали неоправдано високи заплати и доходи. Предполагам, че ще бъде интересно за читателите да знаят, че в Гърция (анализът е за началната година на кризата - 2009 г.) за единица сравним резултат, за единица сравнима производителност, се заплаща на работника като в Еврозоната. Това, плюс над 2 пъти по-големия БВП на човек в Гърция обясняват разликите с България по отношение на заплати, средни доходи, пенсии и общ стандарт на живот. Нашите южни съседи живеят в много по-социална държава от нас. Тези два фактора обуславят базисно над 4 пъти по-висока средна реална заплата (т.е. с отчитане на ценовите равнища) в сравнение с България.

В интерес на пълната коректност при използване на показателите и оценката на резултатите от анализа е необходимо критично отношение към данните за средната заплата в България през последните години. За годините на рецесията и последвалата я депресия публикуваните числа за средната работна заплата очертават направо фантастичен ръст: за периода 2009 - 2011 г. - 26%, а за 2009 - 2014 г. - 52%. Такова нещо, даже подобие на такъв растеж при това в страни, които избегнаха рецесията и показват значително по-висок ръст на БВП, няма в нито една страна на ЕС. Интересно е как досега премиерът не се е похвалил с това "икономическо чудо" в Брюксел.

А всъщност това е една статистическа видимост, зад която няма реално съдържание. Както от наши статистици, така и от Евростат беше посочено, че този висок растеж на средната заплата е

статистически ефект от промяната

в структурата на заетите - армията на безработните се рекрутира главно от по-ниско платените категории. Споделям обаче и изразените мнения, че освен посочения по-горе фактор вероятно има място и определена манипулация на изходната информация.

Изводът: Официалните числа за средната работна заплата в България, използвани в сравнението, смекчават действителния размер на разликата с Еврозоната в ущърб на заплащането на труда в България.

В защита на уж растящите заплати и доходи обикновено се използва фактът на спестяванията на домакинствата. Да, депозитите се увеличават, но спестяват само 23% от домакинствата и само група от около 5% от депозантите генерира основната част - около 90% - от прираста на депозитите. Както виждаме, истината е много по-различна от картината на средните числа.

Не е за пренебрегване и обстоятелството, че вторичното преразпределение чрез данъчната и фискалната система като цяло у нас е значително по-благоприятно за капитала в сравнение с Еврозоната. В България корпоративният данък е неколкократно по-нисък, осигурителните вноски за работодателите са едни от най-ниските, чрез бюджета се преразпределя около 36% от БВП, а в Еврозоната - над 50%.

Всички стряскащи числа, които поставят България на челно място в ЕС по дял на хората в бедност, на работещи бедни, на заплашените от изпадане в групата на бедните, са продукт на установения антисоциален модел на разпределение на националния доход в България. Стандартната реакция на представителите на бизнеса е, че у нас производителността на труда е по-ниска, произведената добавена стойност - по-малко. Да, господа, всичко това е абсолютно вярно. Въпросът е това "по-малко", за което не е виновен работникът, как се разпределя. Точно в това отношение е голямата разлика с Еврозоната. Преодоляването на тази разлика и пораждата от нея несправедливост в заплащането на труда ще работят като допълнителен двигател на растежа. По-справедливото заплащане поражда заинтересованост у персонала и го превръща в активен партньор в борбата за повишаване на общата ефективност и конкурентоспособност на фирмата, а оттам и на цялата икономика.

В тази връзка полезно ще е за работодателите и неолибералните икономисти да се напомни, че не ляв идеолог, а бащата на германското икономическо чудо и един от архитектите на социалната пазарна икономика, Лудвиг Ерхард, разглеждаше като едно от важните условия за успешно развитие на страната социализацията на прогреса и печалбата. Това включва според него изискването работниците и служителите да получават изцяло своята част от повишаващата се производителност. Това е един от фундаментите на философията и практиката на немския модел на социална пазарна икономика.

Пълен контраст на това е

моделът на българския капитализъм

Обратната страна на несправедливото заплащане, което прави живота на милиони българи битка за оцеляване, е утвърждаващата се култура на алчност в бизнессредите. Един показателен щрих от нашата действителност: След 2008 г. почти две години България беше шампион в ЕС по темпове на свиване на продажбите в търговията на дребно /в постоянни цени/, но луксозното потребление стабилно се увеличаваше.

За позицията на голяма част от политическата класа и бизнессредите е характерно изявлението на г-жа М. Кунева, че 340 лв. не са малка заплата. За така мислещите политици мизерните 500 - 550 лв., за които се работи под земята в каменовъглени и манганови мини в България, вероятно представляват много пари. Известно е, че в цели сектори на икономиката се работи за 350 - 450 лв. Това, че работиш и попадаш в голямата група "работещи бедни" със семейството си, е отблъскващо, дълбоко унижаващо човека.

На стр. 29

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Самоков - подреден като пъзел

Местните твърдят, че формулата за успех е много работа и кмет, когото не го мързи

Павлета ДАВИДОВА

Тръгвам към Самоков със заръката да пия вода от Голямата чешма в центъра. С лукави усмивки местните ме насърчават и ми разказват легендата за каменната обица на Крали Марко, която украсява водоизточника. Има поверие, според което който пие вода от чешмата, ще остане завинаги в Самоков или ще се връща многократно. Кметът на общината Владимир Георгиев се е постарал мястото да изглежда добре - Голямата чешма и пространството около нея са облагородени и привличат жадните туристи, а около нея постоянно е пълно с хора. Със средства на общината, подчертават от администрацията. Всъщност целия град изглежда добре поддържан.

Общината се е постарала да осигури удобства за скейтъри и колоездачи

Дори и в летните жеги в центъра на Самоков кипи усилен труд - работници редят каменни блокчета в центъра, отново по проект на общината, обясняват местните. Широката централна част е огласявана от детски смях - малчуганите карат колелета и скейтборди върху специални рампи, брандирани с логото на общината. "Питат ме защо работим на части - за да може да се случат нещата. Работим в централната градска част, в кварталите, по селата... Редя своя пъзел и в един момент той ще се сглоби добре. Нямаше как да кандидатствам с общ проект, това означаваше да чакам, докато мине мандатът, да подготвя проектите и евентуално един следващ кмет да кандидатства наготово. Исках да се види философията ми на управление - в един момент всички проекти ще се свържат, а пъзелът ще е готов", коментира кметът различните проекти, с които се е захванал. Не може да отговори кое от свършеното дотук го кара да чувства най-голямо удовлетворение. Не пропуска да се похвали с

обновяването на МБАЛ в Самоков

От няколко дни местните се радват на ремонтирани операционни, родилни зали и медицински кабинети, изградени са два нови асансьора, има ново оборудване...

Стараем се да обръщаме внимание на възрастните и на хората в неравностойно положение, твърди Георгиев. Резултатът от усилията му е виден - в Самоков има нов Център за настаняване от семеен тип, а Центърът за социална рехабилитация и интеграция създава

Проектите изискват неуморна работа

усещането, че хората със затруднения са очаквани и важни. Мястото е посещавано от 40 души, а последното нововъведение в двора е специална сензорна градина за развиване на способностите на хората в затруднено положение. Общината се е постарала да предостави на жителите си и модерен Комплекс за социални услуги. Под един покрив са събрани обществена трапезария, домашен социален патронаж и дневен център за стари хора. 13 са обитателите на Центъра от семеен тип и всеки от малчуганите има своите отговорности, уверява ни персоналът. Гордост за общината е и Дневният център за деца и родители. С цветни и нови фасади са се сдобили няколко училища и детски градини на територията на Самоков.

Предстои да направим още много неща, подготвили сме много проекти, за които ще ни трябва още един управленски мандат, заявява Владимир Георгиев, който за втори път е номиниран от

листата на БСП за кмет

Не се притеснява от политическата си принадлежност. Припомня, че БСП управлява града от началото на промените и с гордост допълва, че всичко, което е направено в общината, е от представители на социалистическата партия. Признава, че това е и причината "всички да са срещу нас", но е амбициран да покаже, че може да постигне още много за града. Гордее се, че е заварил общината с 3-милионен депозит, който все още е непокътнат. Имаме отчетност на всички изразходвани средства, добавя той и подава брошурата "Как инвестирахме вашите данъци през 2014 г."

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Голямата чешма е един от символите на града

Въженият град е атракция за малки и големи

По-късно се оказва, че голяма част от жителите, които срещаме по улиците, са запознати с документа.

Само за благоустрояване общината е дала над 2,5 млн. лв. - обновяване на градинки, изграждане на велоалеи, светлинна декорация, оформяне на входно-изходните артерии на Самоков. За асфалтиране и инвестиции в инфраструктурата миналата година Самоков е отделил 3 389 520 лв., над милион пък е отишъл за ремонтиране на училища, стипендии и безплатен транспорт на ученици. Почти същата сума от данъците на самоковци е отишла за култура, гласи отчетът на кмета.

Нови спортни площадки, фитнес на открито и обновеният скейт парк са част от усилията, които общината полага за своите активни жители. Трябва да видите и въжения град, весело ни подканват местните. В добре познатата за тях Туристическа градина от края на юли има ново съоръжение. По предложение на граждани името му е "Рилко", а малчуганите буквално се редят на опашка, за да се пробват по въжените стълбички и висящите мостчета. А синът ми се смръщи, когато се качих и аз, недоволства екскурзоводката ни. Споделя, че все пак е успяла да премине по трасето за двайсетина минути. Малчуганите могат да избират различни по трудност маршрути на метри

"Само ще се кове" - огромно съоръжение за ковано желязо, което отново е реновирано от общината

над земята. Тяхната безопасност е гарантирана от осигурителната екипировка и няколкото обучени инструктори. Децата под 12 години могат да ползват съоръжението само в присъствието на родител или пълнолетен придружител. Забавното съоръжение отново е финансирано изцяло от общината.

Източник на финанси освен местните данъци и такси са и няколкото общински предприятия. Самоков се гордее с общински хотел, открит още по времето на предишния кмет. В момента базата се конкурира достойно с частниците и предлага добри условия за спортистите, а и за гостите на града. Кметът Георгиев допълва, че за 4 г. не е успял да реши всички проблеми в общината. Надява се да получи подкрепа за втори мандат и да реализира плановете, за които е поел ангажимент през съгражданите си.

Питаме местните каква е рецептата за успешното управление - многото работа и видимият резултат. Допълнителен бонус е кметът да е млад и да не го мързи, както е при нас, добавят с усмивка.

Не реклама, а качество

СВЕТЛАНА ВЕЛЕВА

Анатолий СТАНКУЛОВ

Плажът на българското Сен Тропе затвори, гръмнаха медиите. То село Лозенец е толкова Сен Тропе, колкото България е Венеция на Балканите (заради честите наводнения в големи градове), но това е друга тема. Доживяхме морски кмет да бъде глобен за нещо, което отдавна е мрачна реалност по Българското Черноморие - мръсотия и на водата, и на плажната ивица. В други държави забраняват къпането заради крокодили и акули, у нас - заради фекалии. А глобата е символична - 10 хил. лв. Затова и от години е безконтролното замърсяване.

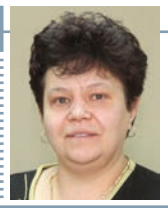
Че масово черноморските ни курорти нямат пречиствателни станции, е всеизвестно. Още при първия кабинет на ГЕРБ се заговори за усвояване на европари за изграждането им, но нищо не бе направено. Но средства за такива проекти се изписваха. Само четири курорта бяха с пречиствателни станции. Миналия месец бе обявено, че са открити две нови - във Варна и Поморие. Изграждането на другите продължава, а дотогава отпадните води ще продължат да се изливат в морето, докато то наистина стане черно.

Масовото презастрояване убива морските ни курорти. Редица хотели заустяват незаконно канализациите си директно в морето, а строителните отпадъци замърсяват плажовете. Контрол няма. Без разрешителни или в забранени зони се строят частни имоти. Това е причина за масово активиралите се свлачища. Проблемът е, че плажната ивица е презастроена повече, отколкото може да понесе. Контролни органи на хартия съществуват, но къде са?

Черноморието се е превърнало в клоака, където може да се строи, замърсява и всеки да прави каквото иска. Автобуси с проститутки, пиянски и сексуални вакханалии на чужди туристи, скокове от балконите в басейните. А хотелиери си затварят очите, за да не прокудят туристите, които и без това са кът.

Нескритата русофобия, охотно демонстрирана от публични лица, доведе до сериозен отлив на руски туристи. Сега се чудим как да ги привлечем. Не са малко случаите и на натровени летовници. Спасителите масово не можели да плуват. Защо българинът да ходи на родното море - за да бъде натровен с боклучава храна, да се зарази от фекалните води, да бъде набит от чуждестранни лумпени или за да плати за чадър и шезлонг повече, отколкото за нощувка? При наличието на безплатни гръцки плажове, кристално чисти води и спокойствие - е, мерси, и това лято ще пропусна. Не с реклама, с качество и контрол може да ни върнете обратно.

Отчайваш абсурд

ИНА МИХАЙЛОВА

Както с много неща у нас, и проблемът с циганите може да се опише с една дума - абсурд. Клеясал с годините, експлоатиран по политическа и най-вече предизборна целесъобразност, ромският дерт е като примка на шията. Парадоксът на цялата ситуация блесна отново при поредната война с гетата. Този път във варненската махала "Максуда".

Хайде, да си кажем право куме в очи: какво да ги правим тез гета, дето в последните 25 години носим на гърбовете си? Като ги оставим да се разрастват и да ни омирисват и душите, недоволството от нищоправенето на държавата е масово. Като се захванат съответните органи с премахването на копторите и незаконните постройки, скачат извечните защитници на човешки права, къде от хорска срама да защитят грантове, къде да отвоюват нови средства: защо бутате на хорицата домовете, защо ги оставяте под небето... Ама че имало година по-рано предупреждение, че хорицата не плащат ток и вода, че тормозят с кражби и набези... Що се отнася до циганите, прекръстени на роми, които кълнат и сълзи леят за съборените домове, време е да бъдат вкарани "в релсите", а разните защитници на човешки права да престанат да се възползват от позите им на "умрели лисици".

За жалост добрите примери с решаване на ромските проблеми все още са твърде малко. Забатачен в последния четвърт век, интеграционният модел се нуждае поне от още толкова време, за да се отбатачи. Иначе приказките за интеграция са бошлаф - служат за забогатяване на ромски фондации или за пране на съвест. Чия съвест? Ами на същите онези западняци, които умират да приказват и да ни съдят за човешки права, дават пари за ромски къщи и чисти гета, но не желаят да приемат цигани на своя територия.

Държавата трябва да извади ромите от гетата, където ги натика в последния четвърт век. Тя позволи безобразията, с които сега опитва да се бори със спорадични, палиативни и предизборно-политикански мерки. Събарянето днес "незаконни" постройки всъщност са достатъчно узаконени от същата държава и нейните органи. И най-долнопробните коптори са накичени със сателитни антени. Което означава, че има ток. А това значи партида, регистрация и пр. Бараките имат вода и канализация, което означава разрешение и изпълнение от съответните държавни органи. И не на последно място - живеещите в т.нар. незаконни постройки са "въоръжени" с адресни регистрации, направени от същата държава, чиито политици разчитат на цигански гласове на избори. За нас остава да носим на гърба си ромите, които не работят, не плащат данъци и осигуровки, ток и вода. А в това време същата тази държава ни съди безкомпромисно за кражба на две кебапчета или неправомерно остъклен балкон.

Осъдени сме да живеем заедно и трябва да се понасяме. Най-лесното, но и най-страшното, е да се изколим. Автори на прекрасни идеи днес дал Господ. Истината е, че те трябва да станат факт, като циганите бъдат вкарани в правилата, а законът - еднакъв за всички. От най-простото - че в автобуса се пътува с билет, до най-сложното - че да родиш и отгледаш дете е отговорност, която задължава да храниш, образоваш и възпиташ това дете. Ако циганите не бъдат вкарани в правилата, които важат за всички, приобщаването, интеграцията или както искате го наречете ще е бездънна яма. Безкрайни ще са и делата срещу държавата ни в Страсбург. Което е абсурдно отчайващо.

Датата 22

1864 - ОФИЦИАЛНО СА УЧРЕДЕНИ ЧЕРВЕНИЯТ КРЪСТ И ЧЕРВЕНИЯТ ПОЛУМЕСЕЦ.

На тази дата представители на 12 държави (Баден, Белгия, Вюртемберг, Дания, Испания, Италия, Нидерландия, Португалия, Прусия, Франция, Хесен, Швейцария) подписват първата Женевска конвенция, чиято цел е подобряване на положението на ранените по време на война. След приемането на конвенцията са основани и първите национални дружества. През с.г. военният д-р Луи Апиа и Шарл ван де Велде, капитан от нидерландската армия, стават първите неутрални представители, работили под знака на Червения кръст във въоръжен конфликт. За първи път Червеният кръст е правно признат като неутрална организация от воюващи страни по време на Руско-турската война (1877-1878).

1891 - УМИРА ЯН НЕРУДА, ЧЕШКИ ПИСАТЕЛ (Р. 1834 Г.).

Творбите му са наситени с остро социално съдържание. Майстор на краткия разказ. Автор е на над 2000 фейлетона, комедии и драми. В чест на чешкия творец чилийският поет, писател, публицист и дипломат Рикардо Елиесер Нефтали Рейес Басоалто избира за свой псевдоним името Пабло Неруда.

1922 - В ПЛОВДИВ СЕ РАЖДА БОРИСЛАВ ШАРАЛИЕВ, КИНОРЕЖИСЬОР (УМИРА 2002 Г.).

Ученик на известния руски режисьор Михаил Ром. Създател на повече от 20 филма, между които "Рицар без броня" (удостоен със "Сребърният лъв на Свети Марко" във Венеция и още няколко награди), "Един снимачен ден" (обявен за "най-неустоимото обяснение в любов към киното, правено някога от български режисьор"), "Васката", "Сбогом, приятели!", "Всичко е любов", "Борис I". Пръв създател на тв поредицата у нас ("Записки по българските въстания" - екранизация по книгата на Захарий Стоянов).

1936 - РАЖДА СЕ ПЕТЪР МЛАДЕНОВ, ПОЛИТИК И ОБЩЕСТВЕНИК (УМИРА 2000 Г.).

Първият председател/президент на демократизираща се България. Остава за кратко на този пост, тъй като на 6 юли 1990 г. е принуден да подаде оставка. Най-дългогодишният външен министър в историята на България - заема поста от 1971 до 1989 г. Следвал философия в СУ "Св. Климент Охридски". Завършил Московския институт за международни отношения.

1969 - ОТКРИТА Е ТЕЦ „ВАРНА". **Изграждането ѝ започва на 21 ноември 1964 г. Със съвместните усилия на български и руски специалисти, строители и монтажници до март 1969 г. са пуснати в експлоатация първите три блока. От 1974 до края на 1979 г. влизат в работен режим още три блока. Централата във Варна е една от най-значимите производствени мощности за осигуряването на енергийния баланс в страната. Тя е втората по големина топлоелектрическа централа в България и на Балканския полуостров. От 2006 г. ТЕЦ-ът е собственост на CEZ Group.**

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
22 АВГУСТ 2015
ДУМА

МИСТЕРИИ

СМЪРТ ЗА ВСЕКИ, КОЙТО НАРУШИ ПОКОЯ НА ФАРАОНА!

ПРОКЛЯТИЕТО НА ВЕЛИКИТЕ ЕГИПЕТСКИ ВЛАДЕТЕЛИ ОТ ДРЕВНОСТТА - ТАЙНСТВО, НЕРАЗГАДАНО ДО ДНЕС, ИЛИ СУЕВЕРИЕ, ПОРОДЕНО ОТ СЛУЧАЙНИ СЪВПАДЕНИЯ

Иван БЕЛОВСКИ

В началото на XX век английският аристократ лорд Джордж Карнарвън, както мнозина египтолози, решил да тръгне по дирите на гроба на Тутанкамон. Този любител на приключения се свързал с известния учен Хауърд Картър и двамата получили разрешение от Каирския музей да правят разкопки в древната столица Тива при условие, че предадат на музея всяка открита находка.

След пет години изморителна и безплодна работа в далечната 1922 г. станало чудото - в Долината на царете те открили гробница, в която били захвърлени в безпорядък различни златни предмети. Това говорело, че много преди тях тук са проникнали и други хора, без да вземат нищо - очевидно изведнъж били сериозно изплашени.

В това помещение нямало мумия, но зад трета врата била разположена истинската фараонска гробница, цялата обкована в злато. Под каменна плоча бил открит саркофаг с образа на фараон - златна маска с очи от арагонит и обсидиан и клепачи от стъкло. В този саркофаг се намирал втори, в него - трети, изработен от чисто злато, където лежала мумията, покрита с дебел слой мехлем.

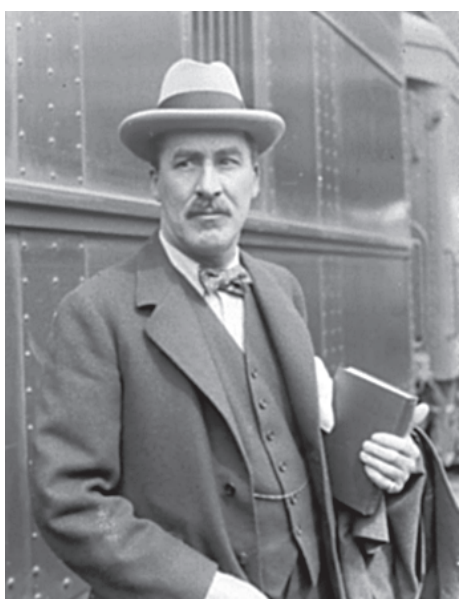
След три години, когато махнали превръзките на мумията, открили, че тя е силно повредена, запазени били само лицето и краката. Около сто скъпоценни камъка покривали тялото на фараона, пръстите на ръцете и краката му били целите в златни напръстници, а под главата му открили към желязо, смятан за един от най-редките и най-ценни метали по времето на Тутанкамон.

Трябва да бъде споменато, че само шест месеца по-късно откривателят на гробницата лорд Карнарвън умрял при странни обстоятелства в Кайро. Според мнението на някои медици той бил ухапан от отровно насекомо в гробницата, а според други - заболял от възпаление на белите дробове. През същата година починали още трима души, посетили гробницата на Тутанкамон, което дало повод печатните издания в цял свят да тръбят за "отмъщението на фараона", за "нова жертва на проклятието на Тутанкамон" и прочие бомбастични заглавия. Само за една година жадната за сензации преса успяла да открие и публикува 21 случая на хора, станали жертва на фараона.

Когато през 1971 г. умрял и Уолтър Емъри (ръководил разкопките от 1935-а насам), в един каирски вестник било написано: "Този мистериозен случай подсказва, че легендарното проклятие на фараона отново започва да действа." В резултат на което тогавашното египетско правителство забранило всякакво по-нататъшно отваряне и изследване на мумии.

Лорд Джордж Карнарвън

Хауърд Картър

Любопитно е да се отбележи и друго мнение. През лятото на 1972 г. писателят Филип Ванденберг подготвял книгата си "Проклятието на фараона" и при среща с египтолога Гамал Мерец го попитал дали вярва в проклятието на Тутанкамон. Той отговорил на Ванденберг скептично: "Аз не вярвам на такива неща. Ето, вижте ме, цял живот съм се занимавал с фараонови гробници и мумии и все още съм жив. Това е най-доброто доказателство, че става дума само за случайности." Мнението на египтолога Г. Мерец, който тогава бил на 52 години, в отлично здраве, не можело да бъде подминато като некомпетентно, най-вече защото по това време бил директор на Египетския музей в Кайро.

Само четири седмици след този разговор обаче Гамал Мерец се почувствал зле една нощ и се пренесъл в Отвъдното. Лекари установили, че бил починал от нарушение в кръвообращението. Вестниците отново зашумели, че фараонът, живял 1300 години преди Христа, е взел нова жертва и че през петте десетилетия след откриването на гробницата на Тутанкамон при необикновени обстоятелства са загинали не по-малко от 30 души, всичките имащи връзка с предмети от тази гробница.

Учени египтолози, журналисти и писатели се разделили на два лагера. Едните вярвали и продължават да вярват, че наистина съществува някакво "проклятие", което не могат да обяснят. Спорещите от другия лагер направо отхвърлят цялото това суеверие, което смятат за глупаво, породено от случайни съвпадения, подбрани изкуствено.

Цялата тази шумотевица около проклятието, според някои запознати, идвала от странното съдържание на надписите, срещани в повечето гробници на фараони. В една от тях били разчетени йероглифи, означаващи: "Духът на мъртвеца ще пречупи врата на всеки, който се осмели да оскверни този гроб." Друг открит надпис гласял: "Крокодилът във водата и змията по земята ще накажат онзи, който оскверни моя гроб, макар никога да не съм му сторил зло. Бог да го накаже!" Подобни по съдържание са и откритите надписи в гробницата на Тутанкамон: "Нека смъртта убие с крилете си всеки, който наруши покоя на фараона."

Крадци на фараонските гробници е имало още в дълбока древност, също по времето на Арабския халифат и покъсно. Най-известният представител на грабителите иманяри бил италианецът Джовани Белцони, пристигнал в Египет през 1815 г. и автор на "Записки за египетските гробници". Това негово творение може да бъде определено като "шедьовър на бракониерското изкуство". Интересно е да се знае, че въпреки всичко иманярите от всички времена са знаели отлично къде се намира гробницата на Тутанкамон, но само на два пъти са нахълтвали в нея. Съществувала е сериозна причина, която да ги стряска, и повечето са заобикаляли отдалеч споменатата гробница.

Величие в злато

Говори се за някаква тайнствена, силна отрова, с която били покрити мумиите, други дори намекват за наличието на радиоактивни елементи в тях. Нито една от многото хипотези обаче не може да обясни трагичната съдба на "прокълнатите" жертви. Възникват логичните въпроси - защо отровата или радиацията е могла да причини смъртта на едни, а е пощадила безброй много посетители на музеите в Кайро, Париж, Лондон и др., където е била изложена мумията на Тутанкамон? И до днес продължава да липсва отговор на въпроса защо действа "проклятието" на Тутанкамон (който не е бил от най-забележителните фараони), но не и на останалите.

За Тутанкамон се знае, че е бил коронясан за фараон на 11-годишна възраст и загинал едва 20-годишен. Той бил дребен на ръст, слаб и болнав. Слабо било и царството му, половината от Египет се намирала под чужда власт. Фараонът не бил добър воин, загинал при опит да превземе наново древната египетска столица Тива.

Ето какво казва проф. Анж-Пиер Леко, френски специалист по изследване на древноегипетски мумии: "Мумиите на фараоните представляват истински трактати по палеопатология. Изучавайки ги, ние можем да възстановим еволюцията на много болести."

ПАРИТЕ – ЛУКАВСТВ

Те управляват живота, въртят света

Станко НАЦЕВ

Икономиката на днешния свят е немислима без парите. Те обитават не само трезорите на банките, сейфовете на големите корпорации, касите на фирмите и магазините, но и нашите портфейли и портмонета. Без тях не може да се влезе нито в автосалон, нито в бутиков магазин, нито в хлебарница или зеленчуков магазин. Без тях не може да се пътува с автобус, с трамвай или с метро. Без тях не може да се купи дори чаша минерална вода. Те доминират в живота ни и ни правят завистливи, алчни, груби, похотливи. За щастие понякога предизвикват нашето благородство - да дадем милостиня на просяк или спешен заем на човек, изпаднал в нужда.

Първите монети

Първите метални пари били произведени в малоазийската държава Лидия през седми век преди новата ера. Сечени били от електрум - сплав от злато и сребро. По-късно този пример бил последван от гръцкия град Егина, но в него монетите били изработвани само от сребро. Първата златна монета - ауреус, била изсечена към 217 г. пр.н.е. в Древния Рим и била равна на 25 денария. Император Юлий Цезар въвежда ауреуса в редовна употреба през I в. пр.н.е. и той остава в употреба до IV в. от н.е., когато е заменен от солида.

Доста по-късно идва ерата на флориите. За тяхна рождена дата се смята 1253 г., а за рождено място - Флоренция. Съвсем естествено било тези "скъпоценни дискчета" да бъдат наречени флорини. Теглото на всяка флорина било 3,5 грама злато. След Флоренция започнали да секат пари и в Генуа, и във Венеция. Широка известност получила венецианската монета цехина известна още и с името дукат. В Германия и Нидерландия монетите били наречени гулдени. През 1640 г. във Франция взели да секат луидори. Тяхното златно съдържание се колебаело между 6,5 и 8 грама.

През XVI и XVII век главната испанска монета била дублон, известна също и с имената двойно ескудо и пистол. Тя съдържала 6,2 грама злато. В "Тримата мускетари" Д`Артанян заминава за Лондон да спасява честта на кралицата с 300 пистола в чантата си - около два килограма. Английският фунт-стерлинг съдържал 7,322 грама чисто злато. Американските 20 доларови монети (двоен орел) съдържали 30,093 грама злато. Най-тежката златна монета - мексиканският сентенарио (50 песо), съдържа 37,494 грама злато. Тази монета е с диаметър 37 милиметра и с дебелина 2,8 милиметра.

Една монета, излязла вече от употреба и станала ненужна като платежно средство, може да ни разкаже много неща. В нея етнографът вижда изображения на отдавна забравени предмети от културата и бита на хората преди нас; филологът - изрази, цели изречения, дори стихове; палеографът - непознати шрифтове и почерци; архитектът - неизвестни храмове и сгради; инженерът - крепостни и технически съоръжения; биологът - редки растения и животни; изкуствоведът - образци на античното изкуство и цели портретни галерии на исторически лица; философът - митологически, политически, алегорични и битови сцени.

Разглеждайки една монета, ние обогатяваме познанията си за миналото. Така например произведенията на гръцките скулптори Праксител и Фидий познаваме от изображенията им върху запазени до днес антични монети. Английският историк от XVIII век Едуард Гибън казва, че дори всички писмени източници за пътешествията на император Адриан да са загубени, за неговите пътувания ще могат да ни разкажат монетите му. Същото може да се каже и за емисиите на Флавиевската династия, за монетите на император Траян и на други властелини. Една монета на цар Иван-Александър подсказа на нашите историци и археолози, че изобразените три крепостни кули всъщност са стилизирани изображения на крепостната порта на Царевград Търнов, а не игра на въображението на майсторите монетари.

Шарените хартийки

Днешното движение на банкнотите води началото си от европейските асигнации (парични знаци), които са печатани в Швеция през XVII в. Но всъщност книжните пари са се появили доста по-рано в Китай. През XIII-XIV в. там те практически били единственото законно платежно средство, но в началото на XVII в. Китай се отказал от тях, връщайки се към металните монети.

Различни са отговорите на въпроса кога точно са се появили първите книжни парични знаци. Според една версия това станало в епохата на първия митичен император на древен Китай - Хуанди, в 2696 г. пр.н.е. Обаче през третото хилядолетие преди Христа там не е имало не само книжни, но изобщо никакви пари. Само че легендата приписва на Хуанди не единствено изработването на най-ранните банкноти, но го и сочи като създател на много предмети от материалната култура: приписват му изобретяването на лодката, на каруцата с колела, на лъка със стрелите. Той знаел как се изработва оръжие от нефрит и можел да обагря дрехи в четири цвята.

Първата българска банкнота

Книжните пари на Хуанди, според преданието, били наричани "чу чао". Знакът "чу" е название на дървото "хартиена черница", от чиято кора в средновековен Китай действително правели хартия за печатане на асигнации.

Пускането на книжни пари не би било възможно, ако за тази цел не е имало подготвена техническа база - хартия и щампи с огледално изрязан релеф. Както е известно, хартията била изработена в Китай във втори век преди Христа и навлязла широко в бита. На нея отпечатвали изображения на божества и пишели заклинания срещу злите сили, които окачвали в храмовете и по вратите на къщите. Магически предпазни надписи върху хартия били окачвани дори на колите, които се отправяли на далечен път. За китайската култура изобщо е характерно извънредно почтителното отношение към хартията, върху която е било написано нещо. До неотдавна по пътищата на Китай било възможно да се видят пещи за изгаряне на ненужната хартия, на които било написано: "Отнасяйте се с дълбоко уважение към хартията с надписи, пазете я от некрасива употреба".

В IX в. в Китай вече съществували технически условия за правене на книжни пари. Голямо влияние при тяхното обръщение оказвали кредитните институции и лихварството. Към техните услуги прибягвали всички слоеве на населението: придворният залагал скъпи кожени възглавнички, подарък от императора, бедният учен оставял в залог парче евтин плат и т.н. В Китай заложните къщи били много. Някои били собственост на манастири, други на членове на императорското семейство, трети били организирани на кооперативни начала. В Европа заложните къщи се появили много по-късно - най-напред това станало във Франция, при Луи XI, във втората половина на XV в.

В джоба на българина

През юни 1880 г., след създаването на националното знаме и герба на Княжество България, Второто обикновено народно събрание приело закон за въвеждане на българска разменна монета - лев, с подразделения 100 стотинки. Влязъл в сила един важен закон - "Закон за правото на рязане на монети в Княжеството". Така се ражда националната ни парична единица, която измества в държавното ни сметководство френския франк и сантим, руските сребърни руб-

Печатане на пари

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Доволни ли са от живота младите в ЕС?

Българските и кипърските младежи са най-неудовлетворени

По повод Международния ден на младежта, който бе отбелязан на 12 август, Евростат публикува интересни данни за младите хора в Европейския съюз. Безспорно най-голямо внимание заслужават цифрите относно удовлетвореността на младежите на възраст между 16 и 24 години в 28-те страни членки. Въпросът е дали европейските политици се интересуват от тези резултати и правят ли нещо в посока на тяхното подобрение. Защото нали бъдещето е в младите, а грижата за тях трябва да е приоритетна.

Средното ниво на удовлетвореност от живота за целия ЕС е 7,6 по скалата от 0 - изобщо неудовлетворени, до 10 - напълно удовлетворени. Що се отнася до финансовата ситуация, точките спадат до 6,2, което попада в графата незадоволително. Що се отнася до показателя лични връзки, удовлетвореността скача до 8,1 точки от общо 10. А относно средата на живота положението отново е задоволително с 7,3 точки от 10.

Какви са настроенията сред българските младежи според Евростат? Общата удовлетвореност от живота попада в графата незадоволителна с 5,4 от 10. Що се отнася до финансовата ситуация, този показател е само 3,8. Младежите у нас не са доволни и от личните си връзки - 6,4 при необходимо 7 за задоволително. Удовлетвореността от жизнената среда е също много ниска - 5,4.

Австрийските младежи са удовлетворени от живота - 8,4 точки от 10. Положението при белгийците е задоволително - 7,8. Почти същата удовлетвореност от живота си изпитват и младежите в Чехия, Германия, Естония, Испания, Франция, Хърватия, Унгария, Ирландия, Литва, Люксембург, Латвия, Малта, Холандия, Португалия, Швеция, Словения, Словакия, Великобритания. Гръцките и италианските младежи са почти на прага между незадоволителните и задоволителните резултати.

Сред най-удовлетворените от живота са младите хора в Дания, Финландия, Полша, Румъния. Най-удовлетворени са и младежите в Швейцария, Исландия, Норвегия - страни, които не са членки на Евросъюза.

В долната част на скалата при недоволните от живота си младежи попада Кипър заедно с България.

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ...

- Средната възраст, в която младите мъже от 28-те страни членки напускат дома на родителите си и заживяват самостоятелно, е 27 години. В Хърватия, последната приета в ЕС държава, тази възраст достига до 34 години. Най-ниска е в Швеция - 20. В България средната възраст е 31,4 години.
- Средната възраст, в която младите жени заживяват самостоятелно, е 25 години. Отново най-високите и най-ниските стойности са в Хърватия и Швеция - съответно 30 и 19 години. У нас средната възраст е 29,1.
- Финландия е рекордьор за 2013 г. по най-нисък процент на млади хора на възраст под 16 години, които са в риск от бедност или социално изключване, с 12,8% в сравнение с 27,3 процента за целия Европейски съюз.
- През 2014-а 87% от тийнейджърите между 16 и 19-годишна възраст в 28-те страни членки са много активни в социалните мрежи. Най-голям е техният процент в Кипър, Литва и Унгария - 97%, и в Португалия - 96%.
- Делът на младите хора между 16-29-годишна възраст, които използват интернет, за да си търсят работа или да кандидатстват за такава, е най-висок в Швеция - 54 процента, сравнен с 33 на сто за целия ЕС.

Обезпокоително висок е процентът на безработните образовани младежи в Европа. От друга страна, тревога буди и големият брой на младежите, които нито учат, нито работят

Граждански ангажимент

Всяка година Международният ден на младежта се чества под определен надслов. Тазгодишният бе "Младежки граждански ангажимент". Ангажирането и участието на младите хора в обществения и политическия живот е от съществено значение за постигане на устойчиво развитие. Обезпокоително е, че възможностите за такова участие са доста малко, а в различни части на света изобщо не съществуват. "През тази повратна година, когато световните лидери се готвят да приемат нова, по-смела визия за устойчиво развитие, включването на младите хора в тези процеси е по-ценно от всякога. В този критичен момент от историята призовавам младите хора да настояват и да подпомагат напредъка, така спешно необходим в нашия свят", призова генералният секретар на ООН Бан Ки-мун по повод 12 август.

Стажове в Европейския парламент

Ако искате да натрупате професионален опит по въпроси, свързани с европейската интеграция, или сте любопитни как изглежда една международна институция отвътре, стажът в Европейския парламент би могъл да бъде привлекателна възможност. От 15 август започна нов период на кандидатстване, информира сайтът на Европарламента.

Всяка година ЕП организира платени и неплатени стажове, които предоставят на млади хора възможности да се запознаят с дейността му. Стажовете са насочени към завършилите висше образование и към студенти. Съществуват както общи стажове, така и специализирани - по журналистика и писмени преводи.

Програмите "Робер Шуман" са платени и отворени за всички висшисти. Те се организират два пъти годишно - от март и октомври, и продължават по пет месеца.

За стажовете, започващи през март догодина, трябва да се попълни онлайн формуляр, който да бъде изпратен не по-късно от 15 октомври в полунощ. Повече информация може да се открие на сайта на ЕП - http://www.europarl.europa.eu.

Страницата подготви Кристиела СИМЕОНОВА

След успешния дебют на Европейската младежка конференция (EYE) през 2014 г. Европарламентът ще покани на 20 и 21 май 2016 г. в Страсбург още хиляди млади хора за второто издание на инициативата. Организаторите на #EYE2016 търсят млади ентусиасти и организации, които желаят да се включат във формирането на програмата, съобщава сайтът на ЕП.

Конференцията е възможност за млади хора на възраст между 16 и 30 години от страните в ЕС, страните кандидатки и съседни страни да се срещнат с някои от хората, определящи европейската политика, и да разискват иновационни идеи за бъдещето на Европа. Мотото на новото издание EYE 2016 е "Заедно можем да постигнем промяна".

В рамките на конференцията са предвидени дебати, изслушвания, семинари и онлайн игри по пет нови теми:

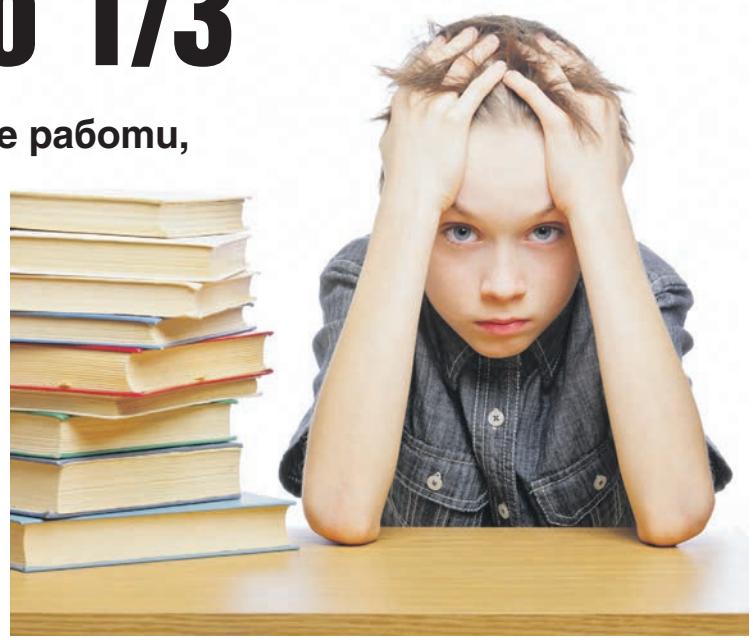
- Война и мир: Перспективи за една мирна планета
- Апатия или участие: Програма за жизнена демокрация
- Изолиране или достъп: Разбиване на младежката безработица
- Стагнация или иновация: Работният свят на утрешния ден
- Срив или успех: Нови пътища за устойчиво развитие на Европа

Регистрациите за участие ще започнат през октомври 2015 г., но младите хора и организациите, които искат да допринесат към програмата на събитието, вече могат да заявят интерес.

ДУМА Неделник
СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

През есента детското главоболие се увеличава с близо 1/3

Мозъкът е като мобилен телефон - не работи, ако не му се подава редовно енергия

Началото на учебната година обикновено е свързана и с по-честите оплаквания на децата от главоболие. Този извод прави екип учени от болницата Nationwide Children в американския щат Охайо. Те са установили, че след лятната ваканция случаите на главоболие при подрастващите се увеличават с 31%.

Медиците предупреждават, че все пак родителите трябва да са внимателни, защото е много трудно да се различи истинското главоболие от измисленото, за да може детето да "удължи" лятната ваканция. Трябва да се вземе под внимание и евентуалното обезводняване на детския организъм, докато малкият ученик е в училище, както и по-продължителното стоене пред екрана на таблета или телефона заради игрите в тях. Родителите на голяма част от нашите пациенти деца или юноши и девойки ни информират, че главоболието на отрочетата им се увеличава през учебната година, казва невроложката д-р Ан Пакалнис, ръководителка на изследването и професор по педиатрия и клинична неврология в колежа по медицина към Държавния университет в Охайо. Тези информации на родителите накарали екипа да проучи амбулаторните картони на около 1300 деца, посещавали спешното отделение в периода 2010-2014 г. с оплаквания от главоболие. Общият извод е, че през есента - след началото на учебната година, се наблюдава рязък скок на оплакванията от главоболие при децата от 5 до 18 г.

В ранната възраст между 5 и 9 г. преобладават момчетата, а в пубертета техният брой рязко спада. В тази възраст преобладават момичетата с главоболие, но за съжаление при тях главоболието продължава и в зряла възраст. Специалистите припомнят на родителите, че т.нар. есенно главоболие на децата може да бъде свързано и с по-тежкия им режим, поголямото напрежение, ангажиментите в училище и в извънучилищни форми, недоспиването, намалената физическа натовареност, пропускането на хранене заради ангажиментите, лошата хидратация.

Според специалистите при децата много по-рядко има мигрена и преобладава тензионното главоболие. При него болката е тъпа натискаща или стягаща непулсираща, лека до умерено силна. Често то не е достатъчно тежко, за да се стигне до консултация с невролог. При него обикновено няма гадене или повръщане и при физическа активност главата не започва да боли повече. При някои хора причината за появяването му е стягане на мускулите на задната част на врата или около главата. Но виновници могат да бъдат емоционалният и умственият стрес, неудобното положение на тялото и врата, тревожността, гладът, недостатъчната почивка или преумората. Епизодичното тензионно главоболие понякога става твърде често или дори хронично заради самолечение с болкоуспокояващи. Особено опасни в това отношение са лекарствата, съдържащи кофеин, предупреждават експертите.

Мозъкът е като мобилен телефон - не работи, ако не му се подава редовно енергия, а като няма достатъчно енергия, причинява главоболие, казва другият изследовател педиатърът д-р Хауърд Джейкъбс. Той съветва родителите да следят децата си:

- да ядат поне 3 пъти дневно
- да пият достатъчно течности - вода, чай, сок, но не и кафе или енергийни напитки
- да спят достатъчно през нощта (за 5-годишни - 10-13 часа, за 6-13-годишните - 9-11 часа, за групата на 14-17 г. - 8-10 часа, а за 18-годишните - 7-9 часа).

Д-р Джейкъбс препоръчва и болкоуспокояващи, но само след като родителите се консултират с лекар.

ПОВЕДЕНИЕТО НА ДЕТЕТО В УЧИЛИЩЕ ЗАВИСИ ОТ СЛОВЕСНИЯ МУ ЗАПАС НА 2 ГОДИНИ

Децата от богати семейства, на високообразовани родители, както и момичетата са с по-добро поведение в училище и имат по-добри познания по математика и роден език. До този извод е стигнал екипът на проф. Пол Морган от Държавния университет в Пенсилвания след многогодишно проследяване на 9 хил. деца. По-съществения извод от проучването е, че поведението на ученика зависи в голяма степен от нивото на словесния му запас, когато е било на 2 г. Колкото повече изречения сглобява един 2-годишен малчуган, толкова по-добро поведение демонстрира в училище и има по-добри познания по математика и роден език, твърди авторът на изследването. Според него въздействието на училището е твърде слабо, за да промени тези дадености.

При кръвотечение от носа не накланяйте главата си назад

Инстинктивно започне ли да тече кръв от носа му, човек накланя главата си назад, сякаш за да спре кръвотечението. Този метод не само че е безполезен, но и опасен, твърдят учени от медицинското училище към Калифорнийския университет Лос Анджелис. Когато главата е наклонена назад при кръвоизлив, кръвта може много по-лесно да иде в гърлото, а това може да предизвика сериозни проблеми, предупреждават лекарите.

Ако кръвта от носа отиде в стомаха, ще предизвика силно повръщане. Има и опасност кръвта частично да запуши въздушните проходи. Макар и в редки случаи, кръвта от носа при наклонена назад глава може да предизвика пневмония.

Лекарите препоръчват да се притисне внимателно кожата под носовата кост, което ще повлияе на кръвоносните съдове в носа. След това е добре да се наведе главата напред, за да може кръвта, която вече е в носа да изтече, вместо да попадне в гърлото.

По принцип кръвотечението от носа не би трябвало да продължи повече от 15 мин., но ако ви си случва често или продължава повече 20 мин., необходимо е да се потърси отолоринголог (специалист УНГ).

КОЙ НЕ БИВА ДА ПИЕ СОК ОТ ГРЕЙПФРУТ?

Огромно количество и най-различни витамини и полезни микроорганизми съдържа сокът от грепфрут, поради което има и множество достойнства. Въпреки това има хора, които не бива да го пият.

✓ Хората, които вземат антидепресанти. Тяхното действие се усилва неколкократно от сока от грейпфрут и може да получат интоксикация.

✓ Хората, които приемат медикаменти за понижаване на кръвното налягане и на нивото но холестерина.

✓ Не бива да прекаляват със сока от грейпфрут и хората, които имат гастрит или язва.

✓ При прием на болкоуспокояващи също не бива да се пие сок от грейпфрут, защото той значително отслабва действието на тези лекарства и се обезсмисля приемът им.

Народна медицина

Ружата не е само за красота

Родът Althaea е получил наименованието си от гръцки, което значи лекувам. Голяма част от видовете му притежават лечебни свойства. Цветовете им са красиви, но някои видове се отглеждат предимно за декоративните им качества.

Лечебната ружа (Althaea officinalis) е позната от древността като храна и лекарство. В арабската кухня например се използва като листен зеленчук. В Древен Египет приготвяли леки сладкиши, като смесвали сока от корените заедно с мед и орехи.

За медицински цели ружата се използва заради съдържащите се слизести вещества, които се намират във всички части на растението, включително и корените. От корена на бялата ружа се извлича пихтиеста лепкава бяла маса със сладък вкус, съдържаща ценни лечебни съставки. Едно време с този гъст сок приготвяли бонбони с успокояващ ефект при гърлобол и кашлица.

В Българската народна медицина ружата се използва при възпаление на бъбреците и пикочния мехур, при болезнено и затруднено уриниране, кашлица (и коклюш), пресипнал глас, кръвохрачене.

Когато се ползват корените за лечебни цели, за предпочитане е да са на 2-годишни растения, защото корените на 1-годишните са тънки и още не съдържат достатъчно слуз, а на 3-годишните вече имат малко слуз. Корените се вадят през февруари–април или през септември–октомври.

Корените може да имат и вътрешно, и външно приложение.

Корени от ружа може да се пият като чай в комбинация с други билки за лечение на възпаления на дихателните пътища или при проблеми в храносмилателната система.

- 1 с.л. от билката се залива с 500 мл хладка вода. Кисне 2 ч. Пие се подсладено с мед или небетшекер 15 мин. преди ядене по 1 винена чаша 4 пъти дневно.

Под формата на запарка корените се прилагат като гаргара при гърлобол и пресипнал глас, за жабурене при възпалени венци., а като лапи за лечение на разширени вени, абсцеси, цирей.

Пресният сок от корените на ружата се ползва при слънчево изгаряне, суха коса или маска за лице.

Ружата цъфти от май до септември с бели и розови цветове. Листата и цветовете на растението се берат през лятото по време на цъфтежа и се сушат на сянка. Под формата на чай се използват за лечение на кашлица, болно гърло, ларингит, бронхит. Те имат по-ниско съдържание на слузни вещества, но лекуват много успешно заболявания на дихателната система.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Парзон

Снимка Зефер ГАЛИБОВ

ВАЛЕРИ ПЕТРОВ

ВАСАЛЪТ

Ето, стана стихът! И в тоз радостен миг,
който никой не ще ми отнеме,
този път не аз тебе, мой роден език,
а ти мен да похвалиш е време.

Виж как вярно ти служа, как просто до плач,
до полуда старая се даже
да не може – увы! – ни един преводач
моя труд на света да покаже.

И не стига, че той вън не могли равбра
какви имам към тебе заслуги,
но ти сам ги наричаш „словесна игра”
и въздигаш – за мързели – други.

Не, не е справедливо, език мой! И знам,
ще изправиш ти свойта присъда,
но дали ще се чуе поправката там,
дето май по туй време ще бъда?

Тъй че днес, между нас... Пази жалба, нали,
пак ще служи на твоето име –
две-три думички от речници свой отдели
и по челото с тях погали ме!

УЧИЛИЩЕ ЖИТЕЙСКО

Благовест МИТКОВ

Каруца, наблъскана с дърва. Конче – слаботелесно и рошаво. Едва тегли. И селянин. И той слаботелесен, и той рошав. Да, обаче селянинът налага кончето с всичка сила, пердаши го да изтегли тежката каруца по баира.

- Що мъчиш така животното? - викам му.

- Бал съм му маата! - отвръща селянинът. - Да е учил за депутат, да не е учил за конь! Секи да работи това, за кое е учил!

И стоварва нов удар върху гърба на проскубания си братблизнак.

Дааа - би казал в случая Васисуалий Лоханкин - може би това е великата шаячна правда!

Може би, може би... Може би всичките ни беди идват оттам, че не всеки работи това, за което е учил. Ето например има един математик, как му беше името, който вместо да се занимава с математика, се занимава ту с избори, ту с борба срещу бившата ДС. И резултатите са налице - нито математиката ни е математика, нито изборите ни са избори, нито пък борбата с бившата ДС истинска борба. Ами помните ли, че Тодор Колев, вечна му памет, дипломатстваше известно време в Канада? Нямам лични наблюдения върху дипломатическите изяви на този иначе блестящ актьор, но си представям следния дипломатически разговор между него като български дипломат и негов канадски колега.

Поглежда Адама артистично-дипломатично под вежди и изпява:

- Чер-но-то морей! Мнооого е добрей!...

Канадският дипломат отначало се стъписва, но от стара школа е той, бързо се окопитва и твърдо отговаря:

- Езерото Онтарио! Оооощe по-добрей!...

На дипломатичен език отговорът означава, че в близките петдесет години хич да не се надяваме на канадски инвестиции в България. Няма да има! И както виждате - няма. Всъщност, примери – много! Учил за полицай, а станал бандит, учил за лекар, а станал банкер, учил за баничар, а станал министър...

Каруцата с кютюците е изтеглена на баира. Кончето едва диша.

- Съсипа животното, ей! - викам му.

- Бал съм му маата! - повтаря селянинът. - Да е учил за...

- Да, ама и на тебе ти излезе душата! - прекъсвам го.

- Епа да сме учили за швейцарци, да не сме учили за българи!

Пак тази велика шаячна правда, дявол да го вземе! Или може би каруцарска?

Разгаданата загадка

Денчо ВЛАДИМИРОВ

Цяла зима срещам по автобусните спирки съседа Хризантемов, чака автобуси, а аз отминавам, защото в пенсионерския ми бюджет перото транспорт отдавна отпадна и я карам спортно. На ден навъртвам най-малкото десет километра, извървявайки ги като Амундсен и в снежни бури, а и в дъжд и пек. И Хризантемов е пенсионер, ама изглежда пенсията му е на IT специалист, та може да си позволява да прави по цели дни пътешествия с автобусите от единия край на града до другия.

Откакто започнаха летните горещини обаче, вече не го виждам по автобусните спирки, а все го засичам да шари из големите супермаркети.

- С такава пенсия и аз бих киснал по билите и кауфландите от зори до тъмно – казвах му с въздишка аз, обзет от нарастващо напрежение около внезапното промоционално сваляне на цените на щандовете за лук и краставици. Аз при краставиците, а той неизменно до щандовете с месо и колбаси, но най-вече в сектора „Сладоледен свят”.

Наскоро пак го заговорих:

- Блазе ти! За теб няма опасност от кризи, каквито и некадърници да управляват държавата ни. Бие те парата, парата – возиш се кеф ти с автобуси, кеф ти с тролеи, докато аз трамбовам пеш... И все те тегли към саламите и месата, към сладоледите, а аз с тази моя интелектуална пенсия не съм ял сладолед от години. Последния път беше преди демокрацията. Оттогава не съм кусал и забравих вече - фунийката ядеше ли се или се изхвърляше! Как си надви на масрафа бе, Хризантемов!? И ти, и аз бяхме обикновени труженици, ама ти изглежда вземаш пенсия като на германците, а аз – като на занзибарците...

- Какво ти надвиване на масрафа, бе братко – тъжно ми се усмихна на подозрението Хризантемов. - От неволя по цели зими съм в миризливите ни градски автобуси и тролеи. Купувам си месечна пенсионерска карта с намаление и така пестя от парно, щото там изобщо не мога да си плащам! А колкото до това, че ме срещаш да се муша все в секторите с ниски температури на магазините, при месото и сладоледите, то пак е от сиромашията – в тези жеги не мога да си позволя ни климатик, ни вентилатор. Сиромах човек, жив дявол. Гледам, че и други пенсионери-интелектуали са я подкарали като мен, включвай се и ти към отбора...

Не се колебах, включих се и аз в това ново българско всенародно движение за оцеляване. Вече сме си изградили цяло интелектуално общоквартално общество. Вчера проведохме дискусия за съвременната поезия край щанда със съадърма, а утре аз съм докладчик по панел на дискусия за отпадане или не на пълния член в родния ни език... Заповядайте и вие. Ще бъдем до щанда за охладени кокошки...

ОТ НЕТА С ИНТЕРНЕТ

ПРЕКАЛЕНО ДЪЛГО СТЕ ЖИВЕЛИ В ХОЛАНДИЯ, АКО:

- **Не търчите в полицията да съобщите, че са ви откраднали колелото, а кротко си откраднете съседското.**
- **Не се дразните, ако на абсолютно празен плаж новопристигнала компания се настанява на пет метра от вас.**
- **Най-безобидната шегичка по адрес на холандския футбол възприемате като оскърбление към вас, жена ви, децата ви и родините до седмо коляно.**
- **Сядате да вечеряте точно в 17.30.**
- **Като минете покрай витрина с проститутка, прочитате цената за услугата и възпитано се информирате дали в сумата е включен ДДС.**
- **Без проблем различавате суринамската от индонезийската марихуана.**
- **Наричате страната, в която живеете, не “Холандия”, а “Нидерландия”...**

Виц Вариете

Модерни времена:
В класа на Иванчо е голям безпорядък. Всички крещят и се чуват из цялото училище. Директорът се ядосал. Влязъл в стаята и издърпал за ухото тоя, дето най-много крещял. Всички млъкнали. След малко Иванчо отишъл и казал на директора:
- Ние ще си мълчим, само ни върнете учителя!
- Кой учител?
- Ми току-що го хванахте за ухото и го изхвърлихте от стаята...

☺

Попитали радио Ереван:
- Вярно ли е, че Бойко Борисов страда от раздвоение на личността?
Радиото отговорило:
- Борисов страда от разтроение на личността. Доминиращи са сутрешната и вечерната му личност, а обедната посредничи между тях ...

☺

Мъж води гадже у дома си:
- Айде, събличай се!
- Ама чакай, ние почти не се познаваме...
- Събличай се, стига глупости!
- Недей така, запознахме се вчера, дори нямаме общи познати!
- Бойко Борисов знаеш ли го?
- Да, кой не го знае...
- Ми лягай тогава!

☺

Дете пита майка си:
- Мамо, мамо! Защо тате е плешив?
- Ами, защото той е много умен.
- А защо ти имаш такава буйна и хубава коса?
- Млъквай и яж!

☺

- Скъпи, нали ме намираш идеална?
- Да, разбира се! Ти си много повече от идеална!
- Колко повече!
- Е, поне двайсет кила.

☺

Знаете ли, че:
Женските гърди са единственото доказателство, че мъжът може да се съсредоточи върху повече от един обект.

☺

Изповед:
Тежко е да си жена! Постоянно искаш нещо да купиш, някого да овикаш, да убиеш някого, да отслабнеш и... пастичка, и тортичка, и мелба, и шоколад...

☺

Между приятелки:
-Ау, Миме - какъв хубав грим си сложила! Не ти ли е горещо с него?

☺

Скандал между пияни блондинки в дискотека:
- Виж се, ма - на крава приличаш!
- Пък ти и на крава не приличаш!
- Кой? Аз ли не приличам?

☺

- Браво госпожице, вие сте толкова умна!
- Не съм умна, а опитна. Ако бях умна, нямаше да съм толкова опитна.

☺

- Представи си само колко готино щеше да е, ако и жените мяукаха, като се разгонят?
- Няма ли да те дострашее, когато към теб се размяука шейсетгодишна, сто и десет килограмова в метрото?

☺

- Къде беше? Обеща да си тук в 8, а вече е 11!
- Летях към теб като куршум.
- Да бе! Видели са те в кръчмата.
- Рикошет.

☺

- Извинете, хубава госпожице, вие местна ли сте?
- Не, господине! Двуместна съм!

☺

Английски нрави:
Лейди Уинтър се връща в дома си, подранила от скучен прием. Влиза в замъка си и вижда лакея Джонс.
- Джонс, веднага ме последвай в спалнята ми! - с леден тон нарежда тя.
Джонс смирено тръгва след нея. Влизат в покоите на милейди и тя властно нарежда:
- Джонс, свали ми роклята! По-внимателно!... А сега ми свали сутиена!... Сега жартиерите! Бикините, Джонс! Много добре! А сега ми обещай, че никога повече няма да обличаш моите дрехи и бельо!

☺

Бабичка пътува в автобуса и потропва с бастуна си. До нея седи малка кифла. Девойчето я поглежда със злоба и неприязън, и й изсъсква:
– Бабо, да беше сложила гумичка на бастуна си!
Бабката й отговаря:
– Баща ти да беше сложил гумичка на бастуна си!

☺

- Кире, как е семейният живот?
- Ааа, супер е! Жената се отнася с мен като с Бог!
- Как бе!
- Ами сеща се за мене, само за да измоли нещо...

☺

Модерни времена:
Най-лесно е да планираш летния отпуск: началникът ти казва кога, а жена ти – къде.

☺

Закон на спалнята:
“Във всяка семейна двойка пръв заспива този, който хърка по-силно.”

☺

– Скъпа, прибрах детето от детската градина!
– Чудно! И как ще го кръстим? Защото нашето вече е във втори клас.

☺

Знаете ли, че:
Притежанието на диплома от университет ти позволява, като се напиеш, да не си пияница, а бохем...

☺

Български мениджър, който работел в държавно предприятие, заминал на бизнес конференция в Япония. Там, в една от почивките между изказванията, се запознал с един японски мениджър, който имал предприятие от същата сфера на дейност и със същия оборот, както предприятието, в което работил българинът. Двамата си поговорили и изведнъж българинът попитал японеца:
- Колко души работят във вашата фирма?
- Шест души - казал японецът.
- А във вашата фирма?
- Седем – без да се замисля, казал българинът.
Вечерта в хотела и двамата се въртят в леглата си и не могат да заспят.
Японецът премисля всичко и не може да проумее - какво може да работи този седми българин?
Българинът си мисли:
- Защо излъгах япончето? Що не му казах, че само в администрацията ни работят 20 души, че родата ни е голяма!

☺

- Коя е пречката за твоето щастие?
- Плътно затворената коркова тапа на бутилката.

☺

Драма:
Купих си един прах за пране, а на опаковката пишеше „100 грама подарък“. Отварям го, а вътре никакви 100 грама няма - само прах за пране!

☺

Мъжете се напиват в бара по две причини:
1. Нямат си жена, при която да се приберат.
2. Имат си жена, при която трябва да се приберат.

☺

Открития:
Ако в дамската чанта не се събира двулитрова бира, то егати тъпата дамска чанта.

☺

- Пешо, къде си?
- В гаража.
- Много ли още ще стоиш там?
- Още 200-300 грама.

☺

Четирима приятели отиват на почивка и ще спят в бунгала, обаче никой не искал да спи в едно бунгало с Иванчо, защото много хъркал. Разбрали се да се редуват. Първата вечер Петър отишъл в бунгалото при Иванчо, легнали да спят. На сутринта Петър изглеждал много зле - рошав, подут целия, имал изморена физиономия и другите го питали:
- Абе, кво стана? Защо изглеждаш така?
- Ами легнахме да спим уж, ама Иванчо много хърка и цяла нощ съм седял и съм го гледал!
Следващата нощ бил ред на Митко. На сутринта и той изглеждал като Петър - подут, рошав...
- Абе, кво стана снощи? Защо и ти изглеждаш така?
- Ами легнахме да спим, ама Иванчо, като почна да хърка, щеше да събори тавана и аз цяла нощ не можах да спя. На следващата вечер бил ред на Димо. На сутринта той изглеждал свеж, сресан, отпочинал и всички го питали:
– Абе, кво стана снощи?
- Ами целунах Иванчо по устата за лека нощ и си легнах, а той стоя цяла нощ на стола и не спря да ме гледа с подозрение!

☺

От МОН решили да питат децата какви искат да бъдат и така им определят чужд език. Директорката пита Марийка:
- Каква искаш да бъдеш, когато пораснеш?
- Искам да работя много и да имам много парички.
Директорката записва - ще учи немски.
- А ти, Петърчо?
- Искам да измислям нови неща.
Директорката записва - ще учи японски.
- А ти, Иванчо?
- Искам да не правя нищо по цял ден и да ми се плаща за това.
- Ясноо, записвам гръцки.

☺

Урок по биология, учителката пита Иванчо:
- По какво се различават кравата и бикът?
- Бикът се усмихва, когато го доиш...

☺

Забавна антропология:
Колко са различни мъжът и жената... Легнала на дивана жена, възбужда мъжа, а легнал на дивана мъж - изнервя жената.

☺

Обява за работа:
Лятото идва. Искате слънце, пясък и вода по цял ден. Заповядайте при нас. Бетонов възел набира работници.

☺

Модерни времена:
Тъжното в България е, че когато попиташ децата, кое е това мускулесто момче, чието баща е Бог, те ти отговарят Фики, а не Херкулес...

☺

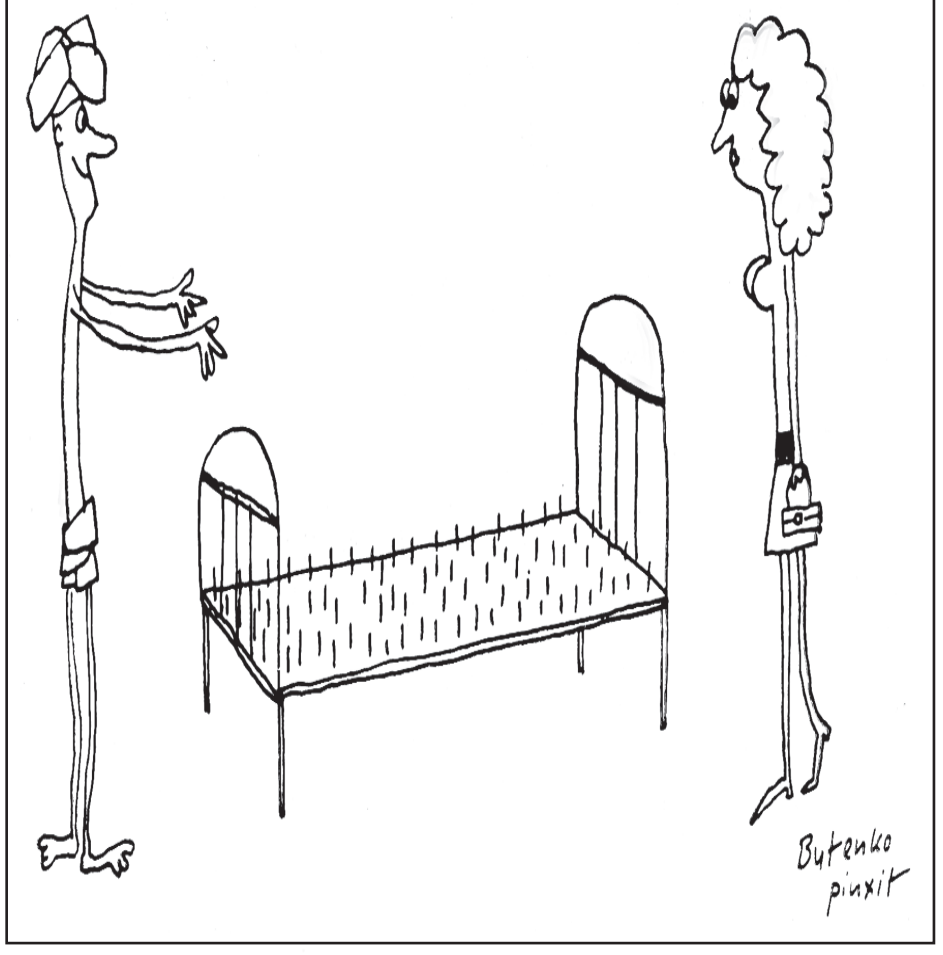
Интервю за сервитьорка на морето:
- Мразите ли всички хора?
- Да!
- Назначена сте.

☺

Работа е, когато ставаш в 7:00, а се събуждаш в 12:00. Ваканция е, когато се събуждаш в 7:00 и ставаш в 12:00.

ЕВРОКЛАСИЦИ

Бутенко - ПОЛША

- Залепих на хладилника постер с гола, стройна девойка, за да я гледам и да следя колко и какво хапвам. За мотивация... Резултатът след седмица: Аз - минус два килограма, мъжът ми - плюс пет.

☺

В чудния свят на семейните:
Жена се мъчи да дресира мъничко кученце:
– Скъпа, съмнявам се, че ще ти се получи!
– Главното е търпението, то и с теб в началото бе трудно...

☺

Между приятели:
- Защо си толкова тъжен?
- Тази мръсница ме заряза, как да не съм тъжен...
- Горе главата, ще си намериш друга жена!
- Не бе, човек, любовницата ме заряза и сега останах сам с жена ми!

☺

Малки хитрини:
Ако жена ти засече, че се заглеждаш по младо гадже, спокойно се обърни и кажи: “Радвам се, че не носиш такива скапани поли!”

☺

Жена каже ли ти, че идва след петдесет минути, бъди сигурен, че между пет и десет няма тире...

☺

Модерни времена:
Най-лесно е да планираш летния отпуск: началникът ти казва кога, а жена ти – къде.

☺

Закон на спалнята:
“Във всяка семейна двойка пръв заспива този, който хърка по-силно.”

☺

– Скъпа, прибрах детето от детската градина!
– Чудно! И как ще го кръстим? Защото нашето вече е във втори клас.

☺

Знаете ли, че:
Притежанието на диплома от университет ти позволява, като се напиеш, да не си пияница, а бохем...

☺

Български мениджър, който работел в държавно предприятие, заминал на бизнес конференция в Япония. Там, в една от почивките между изказванията, се запознал с един японски мениджър, който имал предприятие от същата сфера на дейност и със същия оборот, както предприятието, в което работил българинът. Двамата си поговорили и изведнъж българинът попитал японеца:
- Колко души работят във вашата фирма?
- Шест души - казал японецът.
- А във вашата фирма?
- Седем – без да се замисля, казал българинът.
Вечерта в хотела и двамата се въртят в леглата си и не могат да заспят.
Японецът премисля всичко и не може да проумее - какво може да работи този седми българин?
Българинът си мисли:
- Защо излъгах япончето? Що не му казах, че само в администрацията ни работят 20 души, че родата ни е голяма!

☺

- Коя е пречката за твоето щастие?
- Плътно затворената коркова тапа на бутилката.

☺

Драма:
Купих си един прах за пране, а на опаковката пишеше „100 грама подарък“. Отварям го, а вътре никакви 100 грама няма - само прах за пране!

☺

Мъжете се напиват в бара по две причини:
1. Нямат си жена, при която да се приберат.
2. Имат си жена, при която трябва да се приберат.

☺

Открития:
Ако в дамската чанта не се събира двулитрова бира, то егати тъпата дамска чанта.

☺

- Пешо, къде си?
- В гаража.
- Много ли още ще стоиш там?
- Още 200-300 грама.

☺

Четирима приятели отиват на почивка и ще спят в бунгала, обаче никой не искал да спи в едно бунгало с Иванчо, защото много хъркал. Разбрали се да се редуват. Първата вечер Петър отишъл в бунгалото при Иванчо, легнали да спят. На сутринта Петър изглеждал много зле - рошав, подут целия, имал изморена физиономия и другите го питали:
- Абе, кво стана? Защо изглеждаш така?
- Ами легнахме да спим уж, ама Иванчо много хърка и цяла нощ съм седял и съм го гледал!
Следващата нощ бил ред на Митко. На сутринта и той изглеждал като Петър - подут, рошав...
- Абе, кво стана снощи? Защо и ти изглеждаш така?
- Ами легнахме да спим, ама Иванчо, като почна да хърка, щеше да събори тавана и аз цяла нощ не можах да спя. На следващата вечер бил ред на Димо. На сутринта той изглеждал свеж, сресан, отпочинал и всички го питали:
– Абе, кво стана снощи?
- Ами целунах Иванчо по устата за лека нощ и си легнах, а той стоя цяла нощ на стола и не спря да ме гледа с подозрение!

☺

От МОН решили да питат децата какви искат да бъдат и така им определят чужд език. Директорката пита Марийка:
- Каква искаш да бъдеш, когато пораснеш?
- Искам да работя много и да имам много парички.
Директорката записва - ще учи немски.
- А ти, Петърчо?
- Искам да измислям нови неща.
Директорката записва - ще учи японски.
- А ти, Иванчо?
- Искам да не правя нищо по цял ден и да ми се плаща за това.
- Ясноо, записвам гръцки.

☺

Урок по биология, учителката пита Иванчо:
- По какво се различават кравата и бикът?
- Бикът се усмихва, когато го доиш...

☺

Забавна антропология:
Колко са различни мъжът и жената... Легнала на дивана жена, възбужда мъжа, а легнал на дивана мъж - изнервя жената.

☺

Обява за работа:
Лятото идва. Искате слънце, пясък и вода по цял ден. Заповядайте при нас. Бетонов възел набира работници.

☺

Модерни времена:
Тъжното в България е, че когато попиташ децата, кое е това мускулесто момче, чието баща е Бог, те ти отговарят Фики, а не Херкулес...

☺

Интервю за сервитьорка на морето:
- Мразите ли всички хора?
- Да!
- Назначена сте.

☺

Работа е, когато ставаш в 7:00, а се събуждаш в 12:00. Ваканция е, когато се събуждаш в 7:00 и ставаш в 12:00.

Виц Вариете

ПЕГАС®

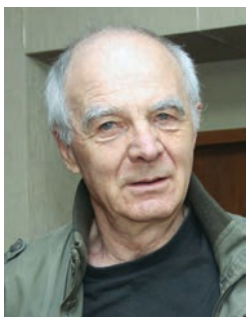
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015, БРОЙ 193

От редактора

250 000 висшисти бедстват в блатото

Борис ДАНКОВ

Повечето от родните медии почти скриха потресаващите резултати от осъщественото през май-юни социологическо изследване "Градски номади", според което една четвърт от бездомните в София са с висше образование. Средностатистическият скитник бил на възраст между 50 и 60 години, с голям трудов стаж зад гърба си. Повечето от тези несретници били изхвърлени зад борда на живота поради семейни конфликти или жилищни измами. Хората без дом били "силни и горди", не "обичали" да просят. Нямало да се съгласят да отидат в приют, ако температурата навън не била минус 20 градуса.

Тази встъпителна статистика на специалистите по проекта "Градски номади" се допълва от данните на "Мисия без граници" и фондация "Каритас". Оказва се, че в България в момента има 500 000 бездомни, от които 100 000 само в София. Около 4000 са "гастрольорите", които бродят по улиците на столицата, докато Националният статистически институт съобщава неколкократно занижени показатели.

Справката по проекта "Градски номади" показва, че той се осъществява по Програмата за подкрепа на неправителствените организации и средства от Европейския съюз. Младите специалисти, които работят по програмата, са си поставили амбициозната задача да направят нещо за "малките хора", да извадят "на светло" техните проблеми. Скитниците занапред щели да се наричат "градски номади" вместо клошари и просяци. Само за тази година младите социални алтруисти са си поставили за цел да осигурят на бездомните 25 малки къщички от рециклирани отпадъци.

Всичко това е похвално и възвишено, затрогващо човешко, ако не беше срамно и позорно за българската държава, която е оставила съдбата на половин милион бездомници в ръцете на неправителствени организации и религиозни фондации. При това 250 000 от тези несретници са висшисти - т.е. интелектуалци, захвърлени в блатото на живота и забравени от всички. Министър Калфин, спомнете си за социалната държава. Помогнете на тези люде, но не с приказки и празни обещания, а с конкретни проекти, с реална социална политика.

БРАВИСИМО!

Български фотограф в Топ 10 на американски електронен сайт

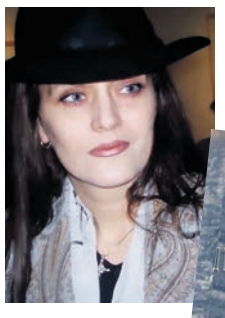
Българинът Евгени Динев е класиран 6-и в света по пейзажна фотография от американския сайт www.topteny.com - съобщиха национални медии. Това е изключително високо признание за известния български фотограф пейзажист. В продължение на няколко години - от 2007 г. насам, той "колекционира" прекрасни образи от българската природа и сюжети от други страни. В неговите електронни галерии са събрани екзотични кадри от България: любимата му Странджа и Стара планина, Пирин, Средна гора и Родопите, българското Черноморие. Снимал е пейзажи от Гърция и Португалия.

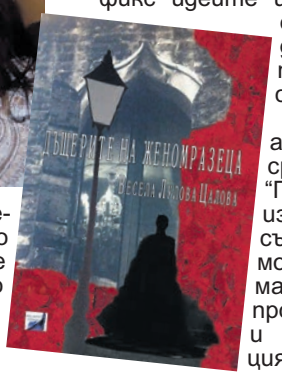
Невероятно красиви са кадрите, които Евгени Динев е запечатал в своите романтични пейзажи. На въпроса каква е тайната на неговото изкуство художникът-фотограф отговаря, че то е плод на любопитството му към неизвестното и стремежа "да улови светлината". Според него "България е номер едно в пейзажа" и красивата природа.

Евгени Динев е роден на 6 юли 1976 г. в Бургас. Завършил е специалността "Системи и управление" на Техническия университет в София. Работи като уеб дизайнер на свободна практика, а фотографията е неговото хоби. Мечтата му е да снима в други страни, фен е на известния американски фотограф Арт Вулф и неговите "пътешествия до края на света".

ГОРЕЩО ЗАГЛАВИЕ

Нов роман на Весела Лулова Цалова

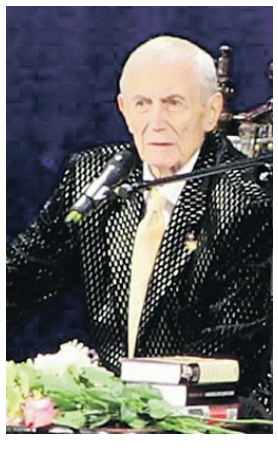

"Дъщерите на женомразеца" е озаглавен новият роман на Весела Лулова Цалова. Той е изграден изцяло върху вътрешния монолог на героите - трите сестри Лучиа, Ада и Елиза, както и техните деца, любими и племенници, приятели - Мария, Пиа, Енрико, Лучо, Красавеца и Диего. Персонажите на повествованието са италиански, а мястото на събитията - Венеция. Сагата обхваща периода от 1930 до 2010 г. Романът проследява "тъмните страни в човешките отношения" на едно семейство. Касае се за едно произведение с многопластов сюжет, в който се преплитат минало и настояще. Женомразецът има само поддържаща роля, той е само тъмната и задкулисна сянка, която съпътства всички и излъчва невидимата си отрова. Животът на всички е подчинен на фикс идеите и фалшивия морал на една-единствена личност - тема, доста злободневна за нашето лицемерно и двулично съвремие.

Весела Лулова Цалова е автор на още две книги "Несретни стенания" (2005) и "Греховност" (2006), в които изследва сложните човешки състояния и метаморфози на морала и духа. Новият й роман до известна степен е продължение на същата тема и наблюдение върху деградацията в модерното общество.

ЛЕГЕНДИ

Евтушенко хоспитализиран в московска болница

Известният съветски и руски поет Евгений Евтушенко е бил хоспитализиран за "продължително изследване" в московска болница - съобщи ТАСС. Решението за това е било взето след продължилото близо 40 дни пътуване на поета из различни градове на Русия, по време на които той е участвал в множество срещи и литературни четения, посветени на 70-годишнината от победата над фашистка Германия и предвид на предстоящото му завръщане със самолетен полет в САЩ, където Евтушенко живее от 1991 г.

Този литературен рейд на легендарния поет бе организиран по негова инициатива. Още в началото на тази година той заяви, че ще се завърне в Русия от САЩ, за да участва в честването на паметната дата от победата на Съветския съюз над хитлерофашизма.

Здравословното състояние на известния бард бе поставено под въпрос още през декември м.г., когато след падане в Ростов на Дон му бе поставена диагноза "пукване на слепоочната кост". Междувременно в руските медии се появиха съобщения, че поради проблеми с дишането и сърдечната дейност е възможно да му бъде извършена операция за поставяне на сърдечен стимулатор - пейсмейкър.

ГАЛЕРИЯ

Арт резиденцията показва ритуално изкуство

Арт резиденцията "Старото училище" в Горна Липница тази вечер ще представи творбите на всичките 7 участници в тазгодишното шесто издание на тема "Ритуално изкуство - време и пространство". Сред тях са американката Бранди Мартин, която участва в арт резиденцията със своя инсталация, вдъхновена от местния бит. Възпитаничката на британския университет Фаулмут Пресияна Шишева ще демонстрира ритуала "провиране" през колиба под формата на спирала. Китайката Съни ще покаже своята ритуална сватбена рокля. Американският художник Тревър Кнут ще представи своя "огнен ритуал". Музикантът Мариян Колев ще демонстрира "микс" от фолклорна песен и автентичен кукерски ритуал. Художникът Дамян Бумбалов пък е нарисувал "Кукери на бъдещето".

От откриването на арт резиденцията в Горна Липница през 2010 г. досега са участвали над 400 художници от над 30 държави, чиито творби се съхраняват в читалище "Зора - 1887" и сградата на кметството в селото. През тази година произведенията на участвалите в резиденцията творци ще бъдат показани в пътуваща изложба, която ще гостува на София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Бургас и Русе.

Кураторът на арт резиденцията в Горна Липница Димитър Палов: "Досега в шестте издания на "Старото училище" са участвали над 400 художници-артисти от 30 страни в света"

Поезия

Нови стихове от Илиана Илиева

Световен мащаб

Недей да мислиш в световен мащаб,
полей си китките, премети си двора,
остави слабия да си бъде слаб,
не слушай хората какви ги говорят.

Копай си градинката, бъди рахат,
приказвай си с облака - да те подмине.
Защото какъв ти е този свят
отвъд междата на градината ти?

Мери си кръвното, пий аспирин,
ако прекалиш в земеделско усърдие.
И благо на болката речи - амин! -
благодари й, че още мърдаш.

Вечер кръсти се, а на сутринта
рано умий се от сълзи и сънища.
Тя е по-мъдра, по-чиста е тя -
в чиста вода иде ти да се хвърлиш.

Недей да жалиш за всички води.
Те са все повече от земята ни,
карай по теля и се води
все от балканските сухи понятия.

Иначе ставаш потоп - не жена -
и подкопаваш скалата от корена.

Хубаво думаш, но друга съм - на! -
и във световен мащаб ти говоря.

Тяло

На мен животът ми подава знаци явни:
неврити, шипове извъртат ме на шиш.
С душа и тяло, и с надежди бавни
вървя нататък. Как да не вървиш?

Когато пътят тегли нежно листопада,
или когато сняг в навеите се запързаля -
туй тяло все пътува и живее в изненада,
а падне ли - душицата не се поваля.

Не се задържам твърде дълго на леглото:
протягам крак, прехвърлям се отвъд съня
блажен,
изправям се полекичка, полекичка, защото
не искам да изплаша птицата на този ден.

И след съня - наяве - пак ще те обичам,
със всяка болчица по смешното ми тяло.
Тя - любовта - лекува, милата, лекува всичко,
а пък душата с нея никога не заболява.

Мама слиза с пролетта

Снеговете се разпридат
и вода от склона блика,
мама по баира иде
със синчец и със иглика.

Сякаш зърнах я - момиче
сред овалната поляна,
тънко, лекичко подтичва -
в локвиците олюляна.

Гледам си я - и не бързам
да се доближа до нея -
нека този миг замръзне,
в него искам да се рея.

Този миг е първа пролет,
като среща между двама -
две момичета във полет,
и по-малкото е мама!

Бавен хляб

Да видя гарвана на клона
или игривото врабче,
което изгрева догонва,
докато времето тече,
да глътна изворна водица
от непокътната чешма
и с бистра мисъл да наплискам
душата си - след мен - сама;
да видя хубав мъж по пладне,
да го изпратя с поглед сляп,
длanта ми вечер да пропадне
в омесения бавен хляб;
да спусна укротена рокля
в невидима за други длан -
това ми стига - стига толкова -
за ден, красиво изживян.

Някой

Някой ме обича без причина,
радва се - когато съм добра,
страда - щом към лошото премина,
щом в страданието заора.

Някой без причина ме обича -
въпреки причините безброй,
по които аз съм го отричала
и не съм го имала за свой.

Без причина ме обича някой -
гали грях, съмнение, вина.
Някой с мен до дъно пие мрака -
докато остана светлина.

Мълчане с елементи на размисъл

На мене ми се вижда тъй излишно -
на този хал, на който днеска сме -
да пиша - аз? - за белоцветни вишни.
Било поезия, било есе.

Защото споменът за всичко свидно
не гали бащински, ами дере,
а дворът запустял ми е обиден.
Как с бурена и мен да побере?

А майка ми - все още млада, млада,
привикна да ме няма, да не съм
за нейното очакване награда
и съдване на снощния й сън.

Разделят ни родини и чужбини.
Кръвта ни цвили в пролетни води.
Дали се връщам или ще замина -
нима това ще ме освободи?

Нима на свободата ще съм редник,
ще се търкулна в димния овраг,
ще дишам и ще вярвам до последно,
че мъртвият до мен не ми е враг?

Нима от мен ще стане Дебелянов -
дете на светлината в дрезгав зрак?
И син, пред който още се прекланят
и вишните, и пресния ни мрак?

Не може, казвам си, и е излишно
по темата да тръгвам - алпинист.
Мълчание са белите ми вишни.
Мълчание под цъфналата вис.

РИСУНКА ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

***ИЛИАНА ИЛИЕВА** е родена на 8 април 1969 г. във Враца. Завършва НГДЕК "Константин-Кирил Философ" и СУ "Св. Кл. Охридски" (руска филология и история). Живее и работи в София. Автор на 5 стихосбирки: "Жабешки скок", "Ти, който хакна планетата", "Пента и Пижо. Малки и още по-малки песни", "Говорещите руни на реката ", "Предмети".*

Награждавана е в национални конкурси за поезия, сред които:"Мара Белчева", "Жената - любима и майка", "В полите на Витоша" "Дървото на живота" и др. Има публикации в редица български и чуждестранни издания за литература и култура. Тя е един от тримата българи (наред с Людмила Балабанова и Петър Чухов), включени наскоро в световната антология за съвременно хайку "The Vast Sky", под редакцията на Bruce Ross (САЩ), Koko Kato (Япония), Dietmar Tauchner (Австрия) и др.

Писмо до сина ми

Сине, ще ми се да те сгуша на пазвата си -
като през онази първа твоя зима,
когато по два часа имаше електричество,
а по четири нямаше;
когато в тъмните сутрини,
с теб на сърцето,
стопявахме мъглите и снежинките:
аз - с моята песен,
ти - с твоето гукане,
за да си купим с купони
брашното и захарта на живота;
когато ти беше
единствената ми поетическа метафора
на битието,
докато тълпите разпъваха думите по площадите
и по кишавите павета
изтичаше кървавият им смисъл.

Искам да си припомня онези песни,
които ти пях, но не записах -
защото времето смалява мен,
а теб големее.
И понеже то не е наше,
е нежно да си повтаряме,
че сме мънички.

Сгушвам се в пазвата на свободата.
Сама не помня първата си зима.
... и знай, че това не е стихотворение.
Това е побеляла поезия.

Свидната втора

И ти ли, мили, искаш да бъда силна?
Откак се помня - това ми говорят.
Раснах, пораснах по-силна, най-силна...
Но ми е свидна, онази в мен - втората.
Тя и до днес не подаде главица.
Как чак до днеска глас не нададе?
За нея дори не запалвах свещица.
Предавах я аз, а тя мен не предаде.
А може би тя - отвътре - е по-хубавата?
може би тя е и по-добрата,
може би тя не би се преструвала,
че е щастлива или обратното.
Знам ли?
Но тази, силната, нещо
взе да боли, да смъди, да разпъва,
да ме бичува колко съм грешна,
но аз я търпя и не се огъвам...
Ала се чудя и мая - кога ли
ще я пречупя, ще се разпръсна,
та слабата, другата, да се похвали
как ме е смъквала тежко от кръста.

Художник с висока пластична култура

Към творческия портрет на Георги Ковачев - Гришата

Автопортрет, 1965 г.

Борис ДАНКОВ

Държа в ръцете си току-що излезлия от печат луксозен албум с лаконичното заглавие "Гришата", посмъртно издаден от известната наша 95-годишна художничка Милка Пейкова, посветен на нейния съпруг, отишлия си преди три години Георги Ковачев - Гришата, и още с разгръщането на първите страници погледът ми спира върху нейните пояснителни редове: "Правя опит след книгата "Сън ли е било..." да представя отново Гришата. Дали успявам, не зная. Позовавам се на съхранената си памет за преживените заедно 62 години и на материали от семейния ни архив..."

Невероятна памет и неуморна енергия за тази почтена възраст на именитата ни художничка - израз на преданост и вярност към най-скъпия човек, към твореца, с когото двамата са споделяли обичта си и взаимното преклонение към изкуството.

Георги Ковачев - Гришата е оригинален творец, самобитен художник, който се откроява както със своята интересна личност, така и с неконвенционалното си творчество. Един от първите, които забелязват присъствието му в българското изкуство, е художникът Атанас Нейков. При откриването на първата самостоятелна изложба на Гришата на 23 февруари 1964 г. той подчертава, че неговите монотипии са "синтез от вековното чувство на българина за цвета на земята ни". Тази представа за творческия портрет на художника допълва Дечко Узунов, според когото "езикът на неговото изкуство е ясен, чист и лаконичен", а "лиричният акцент е типичен белег на монотипиите му". Пак по повод на първата изложба на художника известният познавач на българското изкуство Асен Василев открива в творбите му "една от най-интересните интерпретации на българския пейзаж". Още един колос като художника Найден Петков отбелязва "багреното богатство в неговите монотипии". А Георги Павлов - Павлето прави важното уточнение, че "той (Гришата - бел. моя) не прави монотипии от чист вид, а създава живопис, като използва прийомите на монотипията".

Портрет на Колето, 1974 г.

По повод 50-годишнината на художника през 1970 г. в сп. "Септември" Ваня Дечева прави портрет на Гришата "от натура". Тя го откроява като представител на поколението художници, които "се бориха и се борят срещу схематизма и догматизма, за изграждане критерия на съвременното ни изкуство". Известната художничка (дъщеря на големия пейзажист Данаил Дечев), като определя различните периоди в развитието на твореца и "възходящата линия на усъвършенстване" в неговото изкуство, го откроява като автор, който "следва традициите на новите художници". В. Дечева подчертава и "новата транскрипция" в монотипиите на Г. Ковачев.

Но през 1972 г. тази позитивна линия в оценката на творчеството на художника е прекъсната от появилите се в тогавашния печат критики и анатеми във формализъм и какви ли не прегрешения към небезизвестния соцреализъм. Тон дава седмичникът "Народна култура", който по повод на поредната му изложба го обвинява в "схематизъм и самоцелен формализъм", като му приписва "отклонение от реалистичния път на социалистическото изобразително изкуство". На това анатемосване със своя статия приглася в "Работническо дело" дори един такъв талантлив художник като Преслав Кършовски, според когото в творбите на Гришата "липсва вярност към социалистическия реализъм". В "Литературен фронт" Ал. Бешков, като се позовава на цитат от Илия Бешков, припява също за някакъв уж "схематизъм и формалност" в монотипиите на художника. Доброто име на твореца реабилитира Николай Шмиргела, който по повод на същата изложба изтъква, че "с десетте си маслени пейзажа Георги Ковачев се разкрива като богат колорист и майстор на пейзажа", който е осъществил "оригинално разработване на традицията".

Пак в "Народна култура" по повод на изложбата "Избрани творби" на Гришата през 1980 г. Аксиния Джурова, като прави една по-обобщаваща преценка за неговото творчество, отбелязва, че "живописта му е фина, деликатна и чувствителна", че в нея "липсва патетика и романтична приповдигнатост", а "в пейзажите е осмислена връзката с традициите и родното".

Вече по случай "Последното присъствие" на Гришата и неговата изложба в галерия "Аргос" през 2007 г. Ружа Маринска изразява неприкрития си възторг от "срещата си с един роден художник", от "специфичната чувствителност и една много висока пластична култура", като стига до извода, че неговото творчество е "един много зрял и тежък плод в нивата на българската живопис, на българското пластическо изкуство".

България, 1978 г.

Най-накрая не мога да не отбележа редовете от посмъртното слово за художника, изречено от проф. Аксиния Джурова през 2012 г., че "Гришата беше и от поколението, което времето надари с изпитанието да премине през катаклизми, през реформаторство и бунтарство, през страстната вяра в идеалите, дискредитацията и отхвърлянето им, но с вярата, че те отново ще се възродят".

Прочее, тази убеденост откриваме и в редовете от дневника на художника, където на 9 май 2005 г. той е написал, "че идеалът за справедливост няма никога да остарее и че... разумният човек никога не би могъл да живее смислено без идеал". Верни и силни думи, които днес си припомняме заедно със спомена за него и неговото неповторимо изкуство.

Златна есен, 1977 г.

Трагичната участ на автора на „Утопия“

През 16 век Томас Мор е гилотиниран, а главата му набучена на кол и оставена на Лондонския мост да стои цял месец за назидание...

Йордан КОСТУРКОВ

Макар традиционно романът “Утопия” на Томас Мор да се съпоставя с “Градът на слънцето” на Томазо Кампанела и “Нова Атлантида” на Франсис Бейкън, крайно ограничено е крупното дело на този голям английски писател да се свежда само до тази най-известна негова творба.

Най-кратко Томас Мор вече близо петстотин години след смъртта си (или по-точно екзекуцията си) е нещо друго - “човек на всички времена”. Така го нарича един негов съвременник, Робърт Уитингтън, учен, латинист, граматик. “Мор е човек с ангелски ум и необикновена ерудиция. Не познавам равен нему. Къде има друг с такава умереност, смиреност и непринуденост? Както и - според каквото времето налага, човек изумително весел и жизнерадостен, а друг път тъжен и сериозен. Човек на всички времена.”

Наред с Петрарка - Бащата на Ренесансовия хуманизъм, Маргарит Наварска, Пиер дьо Ронсар, Франсоа Рабле, Макиавели, Джордано Бруно, Томазо Кампанела, Цвингли, Жан Калвин и толкова много още, наред с близкия си приятел, “принцът на хуманистите”, Еразъм Ротердамски, Томас Мор е сред най-изтъкнатите представители на тази философия на модерността като държавник, социален философ, правист и творец.

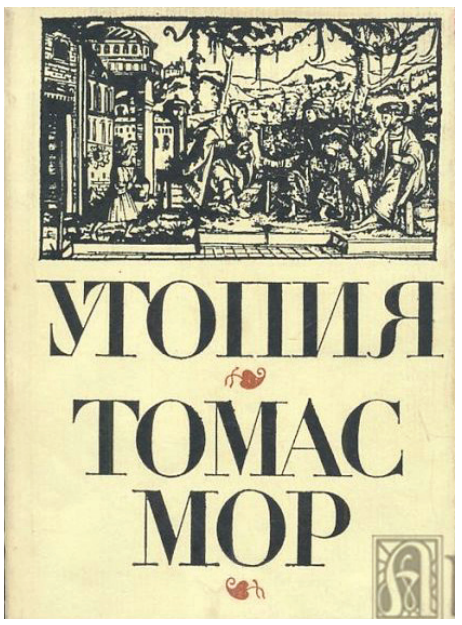
Томас Мор е лондончанин, раждан се в семейството на юриста и съдия сър Джон Мор и съпругата му Агнес Грейнджър, на Милк Стрийт, недалече от катедралата “Сейнт Пол” и от Банката, учи в Лондон, постъпва на служба още дванадесетгодишен при архиепископа на Кентърбъри и две години по-късно вече е в Оксфорд, в един от вече несъществуващите днес колежи “Сейнт Мерис Хол” или “Кентърбъри”, овладява старогръцки и латински език. На шестнайсетгодишна възраст започва стаж като юрист, на 26 се кандидатира за член на парламента и се жени за Джейн Коул, от която има четири деца - Маргарет, Елизабет, Сисили и Джон. Джейн почива през 1511 година, на 28 години, и не е свидетелка на триумфа и падението на мъжа си. За разлика от втората му жена - Алис Харпър Мидълтън, която го надживява с две десетилетия. Ханс Холбайн Младия рисува портрет на семейството.

Кариерата на Мор като държавен чиновник бързо се развива. Изпратен е на дипломатическа мисия с архиепископа на Йорк и лорд-канцлер на Хенри VIII - Уолси, получава рицарско звание, избран е за председател (“спикер”) на камарата на общините и накрая наследява кардинал Томас Уолси като лорд-канцлер, след като той не успява да осигури анулирането на първия брак на Хенри с Катрин Арагонска (съпругата на починалия му по-възрастен брат Артър). Падението - и смъртта пък на Мор също ще се свържат с отказа му да присъства на коронацията на втората съпруга на Хенри - Ан Болейн, майка на бъдещата кралица Елизабет I.

* * *

Междувременно Томас Мор е написал значителна част от своите книги - стихове на латински език, прочутото “Писмо до Лутър” (Responsio ad Lutherum), в което доста грубо отговаря на грубостите на Мартин Лутър, когото нарича Хенри VIII “прасе, тъпак и лъжец” (Мор заклеймява Лутър като “маймуна”, “пияница” и “гаден дребен калугер”), “Утопия” - 1516 г., запазена е огромната му кореспонденция с приятеля му Еразъм, пише недовършената “История на крал Ричард III” (вероятно повлияла Шекспировата пиеса, което ни напомня пък за пиесата “Томас Мор”, написана от петима автори, съдържаща и предполагаемите 3 страници, единствените написани евентуално лично от Шекспир), “Апология”, трактати, преводи.

Написаната на латински “Утопия” представлява един дебат между Мор и героя му, пътешественика Рафаел Хитлодеи за живота в Антверпен и сравнението с този във въображаемата държава Утопия. Днес тази книга (ренесансов роман е точният жанр) е изключително ценна като литературно произведение, вдъхновявало и продължаващо да вдъхновява т.нар. жанр на утопията и на дистопията (“Градът на слънцето”, “Нова Атлантида”, “Кандид”, “Пътешествията на Гъливер”, романи на Самюъл Бътлър, Хърбърт Дж. Уелс, Чапек, Джек Лондон, Платонов, Замятин, Кафка, Набоков, Оруел, на Артър Кларк, Урсула ле Гуин, Иван Ефремов, Бредбъри, Вонегът, Айн Ранд и толкова много други), но пък предшествана поне от “Държавата” на Платон.

Едно от българските издания на “Утопия”

Исторически обаче романът има огромно влияние в областта на философията, правото, социалните науки, конкретно предизвикан и от едно объркване на терминологията. Комуналният начин на живот на монасите - “Деяния на апостолите” и пр. - вдъхновил вероятно Мор, води до интерпретирането на “Утопия” като един прототип на комунистическо общество (през деветнадесети век употребата на “комунисти”, “комунари” - общи като корен, но и сходни като идеология, - води до подобни неразбории по-късно).

Истината е, че още Маркс, Енгелс и Кауцки, в Англия - Уилям Морис, правят такава аналогия, като в рамките на догматизма тази теза се абсолютизира. Мор е въздигнат като един от най-влиятелните мислители и изобразен на издигнатия през 1918 година в Съветския съюз Паметник на изтъкнатите мислители и дейци в борбата за освобождение на трудещите се (демонтиран през 2013 г., тъй като за негова основа е бил използван императорски паметник).

Днес дори в страните на протестантизма и католицизма не са съвсем понятни други дебати, свързани с личността и философските възгледи на Мор. Той така и не приема църковната реформа и създаването на англиканската църква от Хенри VIII, провъзгласен за неин върховен глава, и това в по-голяма степен трябва да е причина за трагичната му участ. Католическата църква между другото смята, че в “Утопия” всъщност доминира иронията и идеалното общество е сатанизирано.

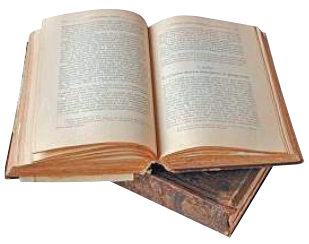
Демонстративният му отказ да присъства на коронацията на втората съпруга на краля и най-вече отказът му да произнесе клетва в поддръжка на върховенството на краля са последвани от обвинения във вземане на подкупи, конспирация и предателство. Мор е затворен в Тауър на 1 юли 1535 година. Само за 15 минути е признат от съда като виновен и екзекутиран чрез обезглавяване. По разпореждане на краля са му спестени предвидените при тези екзекуции допълнителни мъчения (обесване, разчленяване и пр.). Все пак главата му, набучена на кол, остава на Лондонския мост в продължение на цял месец. Анекдотично се говори, че помолил брадата му да бъде прибрана при обезглавяването, защото била невинна. Цитират предсмъртните му думи и най-принципните от тях, че умира като добър слуга на краля, но че Господ е по-важен от него.

Този дебат за противопоставянето на римокатолицизма и англиканството продължава до днес, но е впечатляващо как по отношение на личността на Мор се постига едно обединение - той е обявен за мъченик и светец и от англиканската протестантска църква (1980 г.), и от римокатолическата (1935 г.). Запазена е власеницата му. А в Тауър и другаде из Лондон са поставени паметни надписи - на светеца, учения и държавника, чийто най-траен паметник е литературното му наследство и една от най-прочутите книги на света - “Утопия”.

Домът на Томас Мор в Лондон

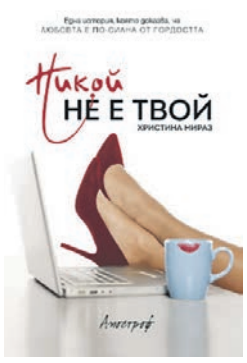
ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

"ЕНЦИКЛОПЕДИЯ НА АСТРОНОМИЯТА" от Хедър Купър и Найджъл Хенбест издава "Книгомания". Книгата е подробен пътеводител в астрономията, който запознава с основните научни понятия. В него можем да прочетем както за произхода на астрономията и небесните закони, какво представляват идентификационните карти, видовете бинокли и телескопи, така и по-специализирана информация за самите планети, Слънцето, Млечния път, спътниците, астероидите, метеорите, етапите на развитие на звездите, познатите легенди за тях. Приложенията включват Списък на съзвездията, както и какви наблюдения може да правим на планетите в периода 2015-2020 г.

"НИКОЙ НЕ Е ТВОЙ" от Христина Мираз издава "Апостроф". Това е разказ за човешките отношения такива, каквито са наистина. За хората, които срещаме през живота си - хора, които ни ограбват, но в същото време и подаряват част от себе си. Част, която остава "наша" през целия ни живот. Книга за онези, които упорито се опитваме да забравим, но не ни се получава. За избора на хората как да "играят" с живота си, разказ за онези, които не допускат варианта той да ги надиграе. За моментите, в които мразим, обиждаме и сме разочаровани, но и обичани. За сродните души, които откриваме и губим. За хората, с които искаме да останем завинаги и т.н.

"НЕ СЕ ДОВЕРЯВАЙ НА НИКОГО" от Джейн Ан Кренц издава "Хермес". Грейс Елънд открива трупа на шефа си, мотивационния лектор Спраг Уидърспуун, и се превръща в първата заподозряна за убийството му. Неотворената бутилка водка на нощното шкафче я връща към кошмар от миналото й. Едва на 16 тя става свидетелка на жестоко убийство. И тогава на местопрестъплението е открита бутилка водка. Най-добрата й приятелка й урежда среща с непознат, която се оказва неловка и неочаквано приятна. Джулиъс Аркрайт е успешен финансист, натрупал огромно състояние от бизнеса с рискови капитали. Грейс получава зловещи съобщения от личния имейл на шефа си. Тя се обръща за помощ към Джулиъс.

"ЛУНЕН ТИГЪР" от Пенелъпи Лайвли издава "Пергамент прес". Водена от авантюристичния си дух, Клодия Хемптън решава да сътвори "алтернативна история на света", опитвайки се да разкаже за всичко, което е преживяла, осмислила и докоснала през своя живот. И в сърцето на тази история - като център, застинал във времето - е една трагична любов, прекъсната жестоко от войната. В историята на Клодия са вплетени съдбите на брат й Гордън, с когото я свързва тайна кръвосмесителна връзка, на Джаспър, нейния себичен любовник, и Том Садърн, нейната голяма любов сред екзотичния пейзаж на Египет по време на Втората световна война.

Дикенс в България

Книгата на Владимир Трендафилов, посветена на преводите на знаменития английски писател, е богата, интересна и четивна, с впечатляващи изводи и анализи

Огнян СТАМБОЛИЕВ

Книгите за рецепцията или за приемането на една чужда литература или автор са все още редки птици в нашата издателска практика. Затова всяка от тях заслужава отделно внимание. Особено когато става дума за сериозен, ерудитски и без съмнение приносен труд, какъвто е случаят с "Употребите на британския ментор: Рецепцията на Дикенс в България" на Владимир Трендафилов, издаден наскоро от "Колибри". Авторът е не само сред водещите български англицисти (професор по английска литература в СУ), но и сред най-изявените и авторитетни наши литературни критици и историци, а като рецензент - остро, безкомпромисно перо, от каквито се нуждае днешната ни твърде разнородна книжнина. И това, бих подчертал, е щастливо съчетание между изследователя на историята и процесите в българския културен и литературен живот - от една страна, и познавача на творчеството на водещия писател-романист на викторианска Англия, от друга. Да, може определено да се каже, че пред нас е една богата и интересна книга, в която анализите и изводите са впечатляващи, при това четивна, твърде различна от подобните, които са насочени повече към специалистите-филолози и преводачи.

Рецепцията на Чарлс Дикенс у нас има дълга история още от годините преди Освобождението ни от турско робство. Авторът е разделил аналитичния си обзор на четири големи периода - от Възраждането (той правилно подчертава, че то не започва от Паисий, а през 20-те години на XIX в. до 1878 г.), между 1878 и 1944 г., при социализма и от края на социализма до наши дни. Чрез тях той представя "политиката на рецепцията", но не като "сбор на станали факти", а е проследил механизма на ставането на тези факти. Как се подбира това или онова съчинение на великия романист, как се превежда, как се издава и възприема? Много обстойно е представена и читателската публика през тези периоди.

Владимир Трендафилов е без съмнение ерудит от класа, който пише не само сериозно и задълбочено, но и увлекателно. Но най-важната част, разбира се, са преводите и тяхната рецепция, ролята на преводачите. А те са много и доста различни през отделните периоди - от любителите-ентусиасти и дори незнаещи английски до високите професионалисти като Сидер Флорин и Цветан Стоянов. Но най-талантливите и известните, без съмнение, са двете изключителни първи дами на англоезичния превод у нас - Невена Розева (1900-1970) и Нели Доспевска (1915-1988). Именно на тях дължим нашата благодарност за пресътворяването на български на шедьоврите от Дикенсовия канон "Оливър Туист", "Дейвид Копърфилд", "Големите надежди", "Коледна песен". Трендафилов представя всички преводи и преводачи обстойно, чрез сериозни анализи и типични примери. Използва успешно и методите на съпоставителния анализ. Интересно е, че първите преводи са повече от други езици (руски, френски, немски), а не от езика на оригинала - всъщност известно е, че езикът на Шекспир и Дикенс навлиза доста по-късно у нас. Чрез тези анализи Владимир Трендафилов се докосва и до еволюцията на българския книжовен език от Възраждането до днес. Тук обстойно се разглежда и спорният въпрос: бил ли е наистина Дикенс в България като военен кореспондент?

Гост

Давид Фоенкинос се среща с почитатели във Варна

"Колибри" издаде през 2014 г. елегантния бестселър "Деликатност" - един от най-награжданите и обичани романи на Давид Фоенкинос, екранизиран с участието на Одри Тоту. Същата година писателят спечели наградата "Рьонодо" и "Гонкур" на гимназистите за биографичната творба "Шарлот", посветена на художничката Шарлот Саломон, убита в Аушвиц на 26 години. Написан в свободен стих, "Шарлот" (превод Анна Ватева) пресъздава трагичната участ на немската еврейка Шарлот Соломон с подкупваща искреност и дълбочина. Смаян от историята на художничката, Давид Фоенкинос търси верния тон и форма на тази биографична творба в продължение на осем години. Писателят определя срещата си с изкуството на младата жена като откровение и се надява един ден историята да бъде адаптирана за големия екран.

Шарлот Соломон е родена в Берлин и е известна като създателка на автобиографичната серия от картини "Живот? Или Театър?", която се състои от 769 самостоятелни работи, рисувани с гваш между 1941 и 1943 г. в Южна Франция, където художничката се е укривала от нацистите. След окупацията на Ница тя е арестувана и депортирана в Аушвиц, а там е убита почти незабавно, бременна с първото си дете.

В началото на август "Колибри" ни потопи в "Спомените" на Давид Фоенкинос - вълнуващ разказ за отношенията в съвременния свят, за миналото, приемствеността и човешката обич. "Спомените" (превод Галина Меламед) е затрогващо размишление за житейските кризи, за старостта и домовете за възрастни хора, за съпружеската любов и неумението да разбираме родителите си, за желанието да твориш и за красотата на предоставения шанс. В личните спомени на героя се вплитат мисли на фигури като Ницше, Алцхаймер, Ван Гог и Гауди, както и късчета от паметта на много неизвестни хора, с които го среща животът. Един разказ, пропит с ведър хумор, благост и топлота. Създаден от перото на човек със забележителна сензитивност, подчертават българските му издатели.

Видният френски писател ще се срещне на 23 август от 17 ч. с варненската публика в книжарница "Сиела" във Фестивалния и конгресен център. Давид Фоенкинос е специален гост на 23-тото издание на Международния кинофестивал "Любовта е лудост" в морската столица.

Нестандартен колекционерски проект в Двореца

77 автори обрисуват образа на съвременното българско изкуство

Непоказвани автопортрети на най-емблематичните съвременни български художници може да се видят до 4 октомври в Националната галерия (Двореца). Произведенията са част от уникалната по рода си изложба "Образ и подобие", която събира родни творци от различни поколения. Експозицията е резултат от двугодишна работа с авторите, поканени от колекционера Николай Неделчев и консултант-куратора Надя Тимова да представят концепция за художествено претворяване на собствения си образ. Много от авторите са били предложени и поканени от акад. Светлин Русев.

"Добрият автопортрет е не това, което един човек вижда в огледалото, а това, което човек вижда вътре в себе си. В този смисъл "Образ и подобие" не само разкрива креативността на артистите, но показва и техния вътрешен свят чрез собствената им дълбоко психологическа и откровена себеоценка," сподели меценатът и колекционер Николай Неделчев, инициатор на проекта и собственик на творбите. "Посетителите на изложбата могат да видят облика на съвременното национално изкуство и светоусещането на български художници от различни школи на възраст между 26 и 92 г., обединени от съзерцанието и творческото превъплъщение на самите себе си", допълни той.

На стените на Националната галерия са поставени една до друга картини както на утвърдени, така и на изгряващи млади автори. Сред тях са Светлин Русев, Емил Попов, Сашо Стоицов, Станислав Памукчиев, Греди Асса, Алла Георгиева, Димитър Яранов, Иван Кюранов, Иван Костолов, Зоран Георгиев, Калия Калъчева, Нора Ампова, Калоян Илиев-Кокимото.

Повечето от разнообразните като стил и подход автопортрети са създадени специално за проекта и включват интерпретации в областта на живописта, скулптурата и новите медии. Варират от произведения с класическа иконография като например художник с четка в ръка (Образът) до творби, които трудно могат да бъдат припознати като автопортрети и представляват по-дълбоко ниво на авторефлексия (Подобието). Материалите и техниките на изпълнение също са разнообразни - от класическите масло, акрил, бронз и бял мрамор, до кал и слама, бяла захар, пайети и своеобразен колаж. Размерите на творбите, особено при по-младите художници, са повече от експанзивни - двуметрови платна, търсещи по-широки хоризонти, заредени с повече експресивност, полет на въображението и амбиции.

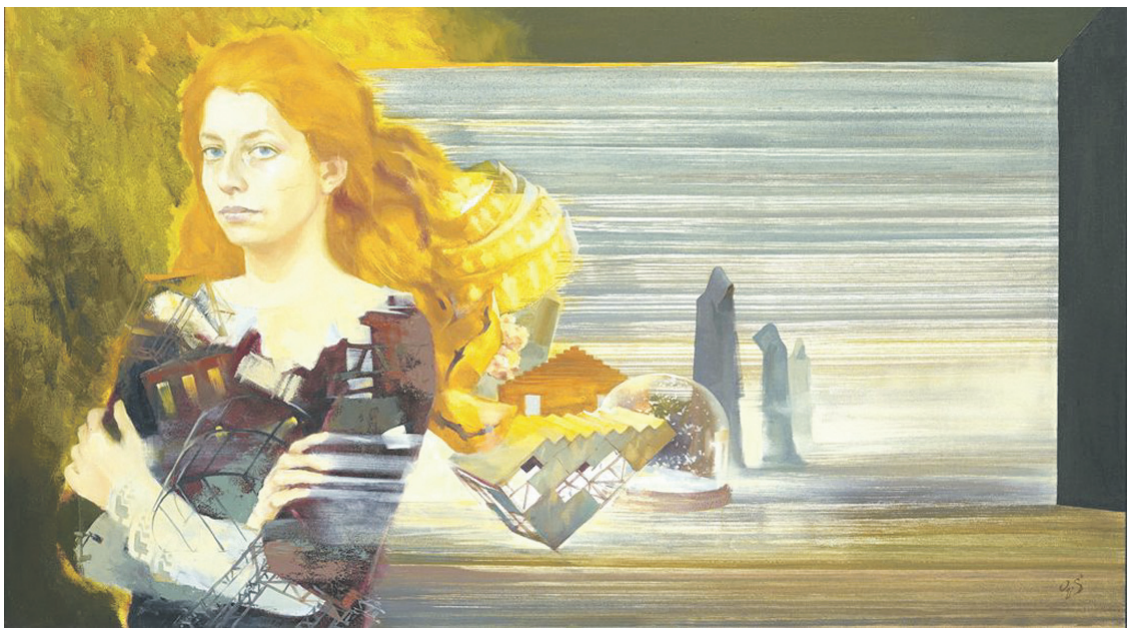
Николай Неделчев

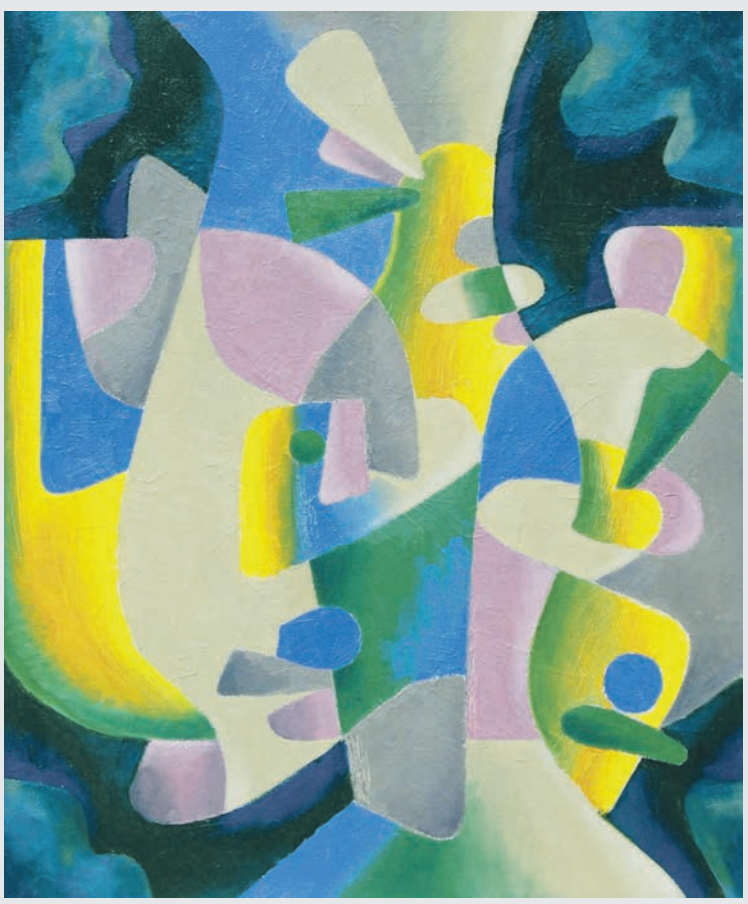
Картина на Атанас Хранов

Изложбата е съпътствана и от двуезичен каталог. В него под заглавие "Хребети и бръчки" са включени текстове на бележити съвременни български писатели.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Картина на Огняна Серафимова

Юбилейна изложба на Асен Динев в Кюстендил

Художникът Асен Динев представя на кюстендилската общественост своята юбилейна изложба в зала "Графична" на ХГ "Владимир Димитров-Майстора".
Тя включва селекция от около 40 творби живопис, носещи характерния почерк на автора и даващи най-пълна представа за неговите дългогодишни творчески търсения.
Асен Динев е роден на 16 май 1935 г. в Кюстендил. Завършва Художествената академия, специалност декоративно-монументална живопис. След дипломирането си известно време работи като учител, след което е назначен като художник-проектант в отдел "Художествена украса" при СП "Комунални услуги". През 1969 г. започва работа в Регионалния исторически музей в родния си град.
Години наред работи в областта на графичния дизайн, майстор е на шрифтовете, а също така изразява себе си и чрез портрети, пейзажи и натюрморт. Работата в музея, и по-конкретно - контактът с етнографията, му посочва и нови хоризонти, като водещ за него е декоративният характер на народното изкуство, чистотата и съзвучието на багрите в него. Като всеки буден и постоянно търсещ творец в последните години все повече се ориентира към абстрактни композиции.
Изложбата е четвърта самостоятелна за художника. Негови картини са участвали в няколко национални и в редица регионални изложби. Творби на Асен Динев всяка година са част и от традиционната изложба "Струма". Някои от работите му са откупени за чужди колекции в различни страни.

Музика за нестандартни танци

Творческият дует Михаил Йосифов и Велислав Стоянов представя най-новата си рожба “Брас асоциация комбо” на 25 септември

“Брас асоциация комбо” е най-новата рожба на музикалната енергия и любопитство на тромпетиста Михаил Йосифов и тромбониста Велислав Стоянов. През есента на миналата година творческият дует, който в последните години често може да бъде посочен като “виновника” зад множество брас и джаз проекти и събития, събра още петима изключителни джаз музиканти, с които в продължение на осем месеца всеки петък радваше публиката на клуб “Студио 5”, припомня Елисавета Петрушева.

Резултатът: прилично количество безсънни петъци, още по-голямо количество щастливи лица и немирни ръце и крака, внушително количество изсвирени ноти и все по-богат репертоар. И, разбира се, един изключително добре сработен музикален отбор, в който всяка нота е на мястото си, а професионализмът и забавлението никога не се разделят. И това винаги си личи.

А, да, и първа авторска песен - “Искам да танцувам с теб” (музика Мишо Йосифов, текст - Вили Стоянов), която напусна звукозаписното студио в началото на август. Както и желанието на музикантите от “Брас асоциация комбо” да споделят с повече хора радостта от това, което правят - неуморно, с обич и с ей такива големи усмивки (на снимката).

“Искам да танцувам с теб” е само една от авторските композиции, които ще бъдат изпълнени на концерта на 25 септември от 19.30 ч. в зала 3 на НДК, много от тях - за първи път на живо. За дебютната си среща с публиката на голяма сцена формацията е подготвила богата програма от авторски композиции на Мишо Йосифов, Вили Стоянов и Милен Кукошаров, както и песни от различни жанрове, облечени в нестандартни брас аранжименти.

Снимка АЛБЕНА ЗОГРАФОВА

“Брас асоциация комбо” е в състав Михаил Йосифов - тромпет, вокал, Велислав Стоянов - тромбон, вокал, Тодор Бакърджиев - тромпет, вокал, Димитър Льолев - саксофон, Георги Стойков - тромпет, Владислав Мичев - тромбон.

Срещу билет на цена 20 лв., купен от Билетния център на НДК или през мрежите на www.ticketportal.bg и www.ticketplus.bg, всеки ще може да пее и танцува с “Брас асоциация комбо”.

Милен Кукошаров - пиано, Димитър Карамфилов - бас, Георги Марков - барабани, Атанас Попов - перкусии. И със специалното участие на Венелин Георгиев - саксофон,

За почитателите на джаза, духовата музика и нестандартните танци на възраст до 10 години входът е свободен.

Шестото издание на Банско опера фест е три дни

Класическа музика под открито небе ще звучи за шести пореден път в Банско - на 27, 28 и 29 август, научи ДУМА от Йоана Иванова. Община Банско, Кемпински хотел гранд арена Банско и “Монте мюзик” представят продукция на високо професионално ниво за всички гости и жители на курортния град, а фестивалът вече продължава три дни.

В първата фестивална вечер зрителите ще се насладят на класическа балетна постановка - на 27 август балетът на Държавна опера Русе ще представи световноизвестния “Дон Кихот” по адаптацията на Силвия Томова, която гарантира вълшебна вечер за всеки почитател на балетното изкуство.

Държавна опера Варна ще представи във втората вечер на фестивала операта от Жорж Бизе “Кармен” под диригентската палка на Светослав Борисов и режисьорската работа на Кузман Попов. Солисти в брилянтното произведение на Бизе са видните артисти от българската оперна сцена Даниела Дякова, Иван Момиров, Пламен Димитров, Евгени Станимиров и др.

Последната вечер - на 29 август, в събота, ще е посветена на бляскавата оперета “Царицата на чардаша” от Имре Калман, представена от Държавна опера Русе с диригент Найден Тодоров и режисьор Марио Николов. Той и Мария Цветкова ще бъдат в главните роли.

Шестото издание на оперния фестивал отново ще се състои на централния площад “Никола Вапцаров” в Банско. Входът е свободен, а представленията започват от 20.30 ч.

Найден Тодоров ще дирижира “Царицата на чардаша”

Даниела Дякова ще пее в “Кармен” на 28 август

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Джаз сцената на „Аполония”

Концертите от джаз селекцията на Празниците на изкуствата “Аполония” започват на 29 август в Клуб “Аполония”/Сцена ОББ с музикантите от “Tri O Five” и Прея, научи ДУМА от Кристина Ескенази.

Световноизвестният Хуан Гарсия-Ерерос ще представи проекта си “Normas” на 30 август. След впечатляващото си представяне на Банско джаз фест колумбийският басист и композитор ще се изяви в Созопол заедно със същия международен състав - Стоян Янкулов (барабани), Роберто Кинтеро от Венецуела (перкусии), Марсио Тубино от Бразилия (саксофон и флейта), Алехандра Мариа от Колумбия (цигулка), Марко Крънчич от Хърватия (пиано) и Херберт Майер от Австрия (хармоника).

Двама от най-популярните изпълнители на джаз и поп музика в България - Васил Петров и Ангел Заберски, ще изнесат на 31 август концерт, посветен на 100 години от рождението на Франк Синатра. В джаз вечерите на фестивала е включено и триото Теодосий Спасов - кавал, Сандип Батачаря (Индия) - табла, и Димитър Бодуров - пиано, което ще представи “Project Pulse” - най-новия проект на музикантите.

Певиците от “Сентиментъл суингърс” Андрония Попова, Вера Шандел и Десислава Андонова, заедно с Михаил Йосифов секстет, ще представят на 3 септември в Клуб “Аполония”/Сцена ОББ своя дебютен албум “Cradle of love”. Музиката на триото е реверанс към времето от 30-те до 60-те години на миналия век и разказва истински истории, споделя чувства, вдъхва надежда.

“Blue Moon-Songs of Billie Holiday” - под това заглавие известната джаз певица и радиоводеща Мирослава Кацарова ще представи на 2 септември своя проект, посветен на стогодишнината от рождението на Били Холидей, първата популярна джаз изпълнителка в САЩ и по света. Специалните аранжименти на песните от програмата са дело на музикантите Христо Йоцов, Веселин Веселинов-Еко и Мирослав Турийски, което стана ясно по време на концерта им на Банско джаз фест.

Група “Насекомикс” - Андрония Попова (вокал и акордеон), Михаил Йосифов (китара), Георги Дончев (бас) и Александър Даниел (ударни), ще представи новия си албум “Великани и джуджета” на 4 септември. Той съдържа 15 песни, записани в някои от най-магичните природни местности в България.

В последния ден на фестивала Милица Гладнишка и секстетът на Михаил Йосифов създават музикален спектакъл. Те изпълняват красиви класически произведения в изненадващи джаз аранжименти, джаз стандарти, както и песни от анимационни филми, също умело аранжирани в джазов стил.

“Сентиментъл суингърс” ще представи на “Аполония” дебютния си албум “Cradle of love”

Задава се деветнайсетата „Сцена на кръстопът”

20 заглавия и 23 представления предлага основната програма на фестивала, който ще премине под слогана „Театърът: Следите”

Пенка КАЛИНКОВА

С две особено амбициозни пловдивски премиери ще започне тазгодишната “Сцена на кръстопът” в Пловдив - инсценировка на романа “Сестри Палавееви”, извършена от автора Алек Попов и от Делян Манева, и дебют на драматурга на театъра Александър Секулов с “Няма ток за електрическия стол”, дебют в съвременната драматургия и на режисьорката Лилия Абаджиева, а за Елена Панайотова - режисьорски дебют на сцената в родния й град. На 10 септември от 19 ч. в премиерата на сцената на Дома на културата “Борис Христов” ще видим почти целия състав на Пловдивския театър, а на другия ден в спектакъла на камерната от 19.30 ч. един срещу друг се изправят гостуващият Калин Врачански и актьорът от пловдивската трупа Красимир Доков - интересен творчески двубой ще се получи. “Няма ток за електрическия стол” поставя в катастрофична ситуация двама мъже - екзекутор и осъден. Те не знаят какво се случва зад стените на камерата за изпълнение на смъртни присъди. Един срещу друг, един с друг трябва да решат дали да продължат да спазват правилата на света до този момент или да приемат нови. И кой ще определи новите правила: екзекуторът, осъденият? Или някой друг?

Името на Елин Рахнев ще срещнете поне два пъти в програмата - един път като драматург и втори път като постановчик. Неговите “Свалячи”, постановка на Пламен Панев, ще се играят два пъти, разчита се на спомена от “Фенове”, една много харесвана пиеса на Рахнев. В случая става дума за историята на живота и перипетиите на двама странични съдии от “Б” футболна група. Поетът-драматург е постановчик на “Любовна афера” от Филип Блазбанд с Ернестина Шинова и Димитър Баненкин в дуета. И известният Владимир Пенев се явява в две лица - като изпълнител в “Семеен албум” и като постановчик на “Дакота” от Жорди Галсеран с трите “мечки” - Владимир Карамазов, Юлиан Вергов, Захари Бахаров, плюс Александра Василева. Известната Снежина Петрова ще се представи като изпълнителка в “Каквато ме искаш” и като постановчик на спектакъла на Нов български университет “Нещо ме гризе” от Камен Донев, режисьор е Десислава Шпатова. В три лица ще видим Малин Кръстев - като изпълнител в “Свалячи”, и като автор и режисьор - в “Семеен албум”. В рамките на фестивала в по две роли в различни спектакли ще видим и актьорите Стефан Мавродиев, Герасим Георгиев-Геро, Калин Врачански, Албена Колева, Искра Донова.

В програмата на фестивала са селекционирани най-добрите спектакли на изминалия сезон, такива като “Къщата на гнева” по Лорка на Диана Добрева и “Каквато ме искаш” по Пиранделло, постановка на Стефан Москов, спектакли на режисьори, към които има закономерно любопитство като “Жана д’Арк” на Петринел Гочев по Ануи и други автори, “Мърлин Мърло” от Николай Коляда на постановчика Стайко Мурджев, “Ние сме вечни”, реализация на Василена Радева... Няма как да не се забележи, че една трета от спектаклите са поставени от дамите в професията. Към вече споменатите ще добавя и Касиел Ноа Ашер с “Театър, любов моя” от Валери Петров. Представени са почти всички столични театри, някои като НТ “Иван Вазов” и Театър 199 “Валентин Стойчев” - с по два спектакъла.

От извънстоличните театри ще видим продукция на Пазарджишкия, Хасковския, Габровския, Разградския театър. Всички спектакли са премиерни в широкия смисъл на думата, но същинските премиери, освен двете пловдивски, са “Деветият ден” и “Ние сме вечни”. Три гастрола ще има от Турция, Франция, Украйна. Постановчик на Молиеровия “Жорж Данден” в Държавния театър от Анталия е новият директор (от май) на театрално-музикалния център в Кърджали Гълъб Бочуков. А френският театър е представен със “Списъкът” от Дженифър Трамбле. Една жена, майка на три малки деца, изцяло потънала в тривиалното си всекидневие да сменя пелени, да забърсва течащи нослета, да поддържа блясъка на котлоните на печката, както и всичко останало. Докато съставя списъка на задачите и ги подрежда по важност,

“Ние сме вечни” от Кирил Буховски, премиерен спектакъл на театър “София”, реж. Василена Радева

героинята разказва и за това как нейната съседка Каролин, майка на пет деца, е починала три седмици след раждането на последното си дете. Генералният спонсор на фестивала и почетен консул на Украйна в Пловдив инж. Димитър Георгиев е патрон на киевския гастрол - с “Мерлин Монро - образ, засенчен от живота” идва Мюзикхолният театър “Comme il faut”.

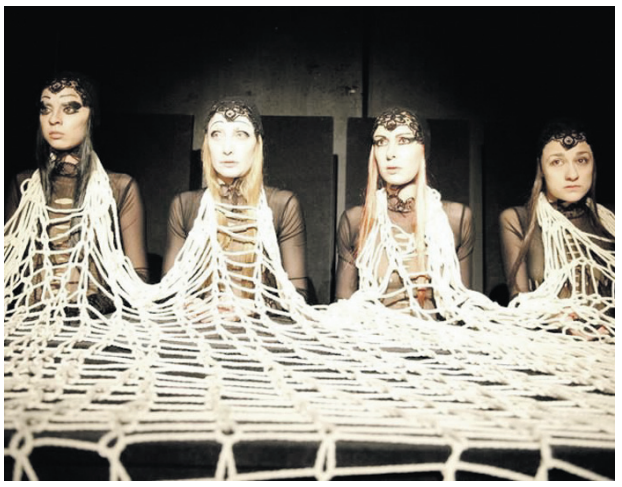
За първи път на българска сцена се поставя комедията на Венци Кулев “Деветият ден”, постановка на Владлен Александров с Албена Колева и Камен Воденичаров, както и с актьорите от пазарджишката трупа - премиерата е на 16-и точно на фестивалната сцена.

Безумен орляк от сродници, по-близки и по-далечни, ден след ден ядат и пият, карат се и се изповядват в “любовни”, “благородни” и всевъзможни други чувства, докато чакат цели девет дни, за да извършат първия от поредицата траурни ритуали, както повелява българската християнска традиция. Премиерно е и заглавието на театър “София” - “Ние сме вечни” от Кирил Буховски. Това са наградените пиеса и автор между 5 номинирани, а като цяло над 70 участници, в конкурса на театър “София” за нова българска пиеса. Другите номинирани бяха пловдивчанката Александрина Делова, преждевременно напуснал от нас режисьор и автор Илиян Николов, както и Катя Караиванова, и Павлин Банков.

Най-много актьори ще се появят на сцената в “Кухнята” от Арнълд Уескър, постановка на Младежкия театър и Владимир Люцканов. Цели 26 души. В двете седмици на феста ще видим още някои звезди от последните сезони като Николай Урумов, Лилия Маравиля, Ирмена Чичикова и Радина Кърджилова, младите актриси от “Къщата на гнева”, Гергана Змийчарова... Дебютантите на сцената са Мила Люцканова, донякъде и Боряна

“Жана д’Арк” по Шилер, Ануи и други текстове, реж. Петринел Гочев

“Къщата на гнева” по Лорка, реж. Диана Добрева

Братоева, изпълнителки на главните роли в “Сестри Палавееви”, неколцина от участниците в премиерния спектакъл “Ние сме вечни” от Кирил Буховски. На 19-ата “Сцена на кръстопът” ще видим общо 7 съвременни български текста, които заедно с “Театър, любов моя” от Валери Петров и “Петокнижие Исааково” (постановъчният екип е полски) по романа на Анжел Вагенщайн правят солидно присъствие на българската драматургия. Темата на тазгодишната кръгла маса на 16 септември е “Новото в новата българска драматургия”. “Петокнижие Исааково” е невероятен разказ за живота на Исаак Блуменфелд, който преминава през две световни войни, три концентрационни лагера и, без да напуска родното си място, се оказва последователно гражданин на пет държави - Австро-Унгарската империя, Полша, Съветския съюз, Германия и Австрия. Историята на Блуменфелд е тъжна и комична, трагична и вдъхновяваща. Съдбата му е олицетворение на абсурдния водовъртеж на човешкия живот през XX век.

Фестивалът ще завърши на 23 септември със “Стреляйте в артиста” по пиесата на А.Н. Островски “Лес”, постановка на ТБА и режисьора Николай Ламбрев-Михайловски. Има нещо символично в това заглавие, парафраза на култова реплика от Дивия Запад. Не стреляйте в пианиста, ergo артиста - такава е картината на изминалия сезон с някои заявки за новия. На камерна сцена ще бъде представена “Чинечита” от Тиери Дебру, постановка на Емил Бонев с Виктория Колева в женската роля. Общо 20 заглавия и 23 представления предлага основната програма на фестивала. Слоганът на 19-ата “Сцена на кръстопът” е “Театърът: Следите”. Очаква се да я открие бащата на фестивала проф. Стефан Данаилов.

В съпътстващата програма ще бъдат представени книгата със стихове “Сенки на ангели” от Николай Ламбрев-Михайловски, както и “Познатият непознат Пловдив” на пишещата тези редове. Предлага се и богата музикална програма - концерт на Стефан Вълдобрев и “Обичайните заподозрени” на 15 септември, а на 17 септември е концерт джаз и суинг аранжименти на световни и български хитове в изпълнение на Евгени Господинов и актьорите Елена Атанасова, Борислав Веженов, Мартин Каров и други. Предвиждат се и други изненади.

“Мърлин Мърло” от Николай Коляда, спектакъл на Хасковския театър “Иван Димов”, реж. Стайко Мурджев

история за алчност, во и кръв

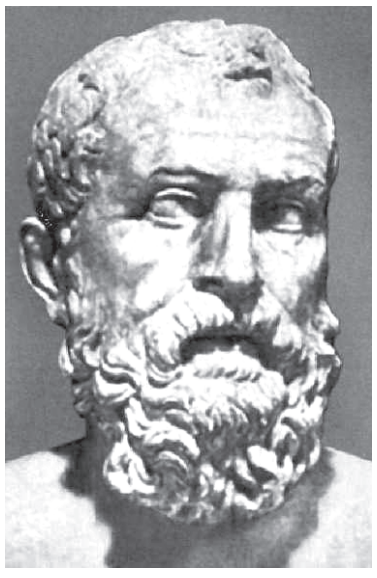
и без тях не може да се купи дори чаша минерална вода

ли и различни румънски и турски монети от неблагороден метал..

През 1881 г. в Англия били отсечени първите български монети от по 2, 5 и 10 стотинки. Златните монети се появили чак след 1894 г.

През есента на 1885 г. в

Солон пръв въвел смъртно наказание за мошеници и фалшификатори на пари

джоба на нашенеца прошумоляват и първите родни банкноти. Те били от 20 и от 50 лева. За сравнение ще кажем, че заплатата на фелдшерите е била 50 лв. И така - на първи септември в 3-милионна България се появили нашенски книжни парични знаци, печатани в Санкт Петербург. Втората емисия банкноти била реализирана в 1903 г.

Банкнота от близкото минало

Първите златни юбилейни монети от по 20 и 100 лв. били пуснати в обращение през 1912 г. по случай обявяването на независимостта на България.

Фалшификаторите - занаятчии и владетели

Фалшифицирането на монети е толкова старо, колкото и самото монетарство. Херодот твърди, че първите монети били изработени през VI в. пр.н.е., но през същото време мидийският цар Крез вече търгувал с фалшиви пари. Тези ментета били сечени от неблагороден метал.

В древността направата на фалшиви монети не представлявала никаква трудност. Техниката на изчукването на златните пари била толкова примитивна, че всеки можел да я усвои. Съблазнил се да фалшифицира пари дори младият Диоген, който, според легендата, в зряла възраст живеел в бъчва и презирал земните наслади. Било невъзможно ръчно ковани-те монети да имат еднаква форма и тегло. В музеите можем да видим много от тях - едни са по-заоблени, други - по-четвъртити, трети - по-широки, четвърти - по-тънки. Хитри мошеници обрязвали "ръбестите" монети, претопявали ги и правели от тях нови.

Най-разпространена била направата на монети от желязо, мед или олово, които "обличали" със злато и сребро. Обаче фалшификаторството не било чак толкова безопасна дейност. Още Солон през 594 г. пр.н.е. въвел смъртно наказание за тарикатите фалшификатори. Сведенията от древността сочат, че тези смъртни наказания не били рядкост. Известно е, че през трети век пр.н.е. в Пелопонес била разкрита и екзекутирана 4-членна банда фалшификатори на пари. Понякога смъртното наказание заменяли с доживотна каторга в мините. Император Диоклециан издал закон, с който обещавал свобода на всеки роб, уловил или съобщил на властите за фалшификатор. Смърт очаквала не само престъпника, но и семейството му, като имуществото било конфискувано в полза на държавата.

През Средновековието техниката на сечене на монети се усъвършенствала и фалшифицирането било във възможностите само на изкусни гравьори, на майстори в монетните дворове и на коронован глави, по чиято заповед се правели монети с ниско златно съдържание. Известно е, че един от най-големите фалшификатори на монети бил кайзер Фридрих фон Хохенщауфен, който пуснал в обращение посребрени медни монети вместо истински сребърни. Френският крал Филип IV влязъл в историята под прозвището "кралят-фалшификатор". Не останал по-назад от него и английският крал Хенри IV. Той заповядал на своите алхимици и гравьори да организират в подземието на един замък производството на фалшиви монети. Тези алхимици открили, че бакърът, примесен с живак, добива идеален сребърен блясък. По този начин изфабрикували разкошни "сребърни" пари, които веднага били пуснати на пазара.

Списъкът на владетелите-фалшификатори няма да е пълен, ако към него не добавим чешкия крал Лудовиг, сръбския крал Урош I, германския крал Фридрих II и др. Един от най-големите фалшификатори през миналите векове бил и Наполеон Бонапарт. Той е първият, който притежавал модерна за времето си печатница и леярска работилница за "производството" на английски, руски, австрийски, пруски, италиански и турски пари, предимно в монети. С тях плащал на войниците си, на шпионите си, използвал ги също и за подкупи, отпускал ги като заеми на васални държави, разстройвал икономиката на Русия, Турция, Австрия и Прусия.

Известно е от историята, че негови тайни агенти са проникнали в Англия и са я наводнили с фалшиви английски лири, създавайки смут на вътрешния пазар. По негов пример през Първата световна война австро-унгарският император Франц-

Римска монета

Йосиф и германският император Вилхелм II фалшифицирали руски и сръбски пари, а по-късно пуснали и фалшиви френски франкове и английски лири.

През Втората световна война Хитлер широко използвал производството на фалшиви парични знаци - банкноти, чекове, долари, лири. Фалшиви монети са правени и по българските земи. По нашите територии монети са секли тракийските владетели, македонските царе, римските колонизатори, българските царе от времето на Иван-Асен II до падането под турска власт. Тринадесет града в Мизия и Тракия имали свои монети още в V в. пр.н.е., а една от най-големите римски монетарници била в Сердика. Фалшиви антични монети

Банкомат - пари от... улицата

след Освобождението са правени в София, Пловдив и Варна.

Проклетата жажда за злато

"Auri sacra fames" - проклетата жажда за злато! С тези думи още римските поети са заклеймявали ненаситната алчност за злато. Магията на този метал се състои в необикновените му свойства - химична устойчивост, голямо относително тегло, лесна преработка в търсени украшения и предмети. Още преди новата ера златото било признато като мярка за стойността, като универсално обменно и платежно средство. Хиляди години златото е синоним на богатство и сила. Като валутна основа то играе преобладаваща роля в световната икономика.

Златото е един от малкото елементи, срещани в природата в чисто и самородно състояние. В таблицата за разпространение на химичните елементи в земната кора то заема 77-о място. Нека добавим, че златото играе не само особено голяма роля в икономиката, но и в изкуството. Известни са някои забележителни произведения от него - маската на Агамемнон отпреди 3000 години, гробницата на Тутанкамон (1350 г. пр.н.е.) и др. Всичко останало в историята на този скъпоценен метал се развива на фона на войни, нахлувания, грабежи, битки, борби, завоевания, интриги, подлости, коварства.

Историята може би започва с древноегипетските анали, в които се разказва случая с един каменоделец, някой си Амунпигуфер, заподозрян в кражби на злато от гробниците. Той си признал, че заедно със седем съучастници редовно е допълвал доходите си със злато от фараонските саркофази. При обиск в дома му намерили около 15 кг от този скъпоценен метал.

За друг лов на съкровища съобщава Херодот. Това станало, когато гърците победили старите си врагове, персите, в 479 г. пр.н.е. Тогава "гърците свалиха от мъртвите гривни, огърлици и скимитари със златни инкрустации".

Около 1532 г. императорът на инките Атауалпа - живият Бог и син на Слънцето, дочул приказките за странни мъже с бели лица, забелязани в лодка край брегове на неговата империя. Начело на тях бил Франсиско Писаро. С по-малко от 200 войници Писаро стигнал до Атауалпа и го поканил на вечеря в своя лагер. Коварният и жесток Писаро го превърнал в свой заложник и в замяна на свободата му поискал от него да напълни своята затворническа килия (35 куб. м) със злато. Откупът възлизал на около 5000 кг злато и 11 000 кг сребро.

Въпреки че изпълнил искането, императорът загубил живота си. Този случай много точно се вписва в списъка с престъпления, изнудвания, кражби и фалшификации в името на това, да притежаваш колкото се може повече злато, или казано с други думи - да притежаваш колкото се може повече влияние, власт и богатство.

Арфата грациозната красавица

Един от най-древните инструменти, на който през първите 5000 години от историята на човечеството свирели само мъже, присъства върху държавни гербове, флагове, монети

Арфистите прекарват 90 процента от времето в настройване на своите арфи, а през останалите 10 на сто свирят фалшиво, казва Игор Стравински. Музикантите открай време обичат да се шегуват, измислят и разпространяват анекдоти за всички инструменти и за всеки от гласовете. В този аспект може да приемем и думите на един от най-знаменитите композитори на XX век.

Първобитният човек се докоснал до тетивата на лъка и той зазвучал. Човекът решил да продължи да свири и опънал паралелно с първата струна още няколко и така възникнала арфата. Смятана е за един от най-старите инструменти след барабана и тромпета. Струните й лежат в равнина, разположена перпендикулярно към резонаторната кутия и се привеждат в трептение с пръсти. Всички арфи имат шийка, резонатор и струни, а някои - и предна колона. Съвременната арфа е с педал, благодарение на който може да се сменят бемолите и диезите. Формата й най-често е триъгълник, чийто корпус винаги изглежда като половината на камбана, покрита с дъска.

Според учените най-старите арфи са от шумеро-халдейски произход, датиращи от XXX век пр.н.е. Такива са открити от Чарлс Ленърд през 1928 г. при разкопките на царските гробници в библейския град Ур, близо до Персийския залив. Изображения на арфа са намерени в гробници и обелиски в Египет от четвъртата династия, датиращи от 26 века пр.н.е. Те обаче, за разлика от шумерските, са с дъговидна форма, която напомня ловен лък. Този вид се среща и до днес в някои народи на Африка.

В древността арфата е много ценена, затова само аристократите свирят на нея. Тя е употребявана и от древните гърци и римляни, а на Балканския полуостров е позната от III в. пр.н.е. В Европа арфата става популярна първо в Ирландия и Шотландия. През Средновековието е любим инструмент на странстващите музиканти (трубадури, трувери, минезингери), има от 7 до 9 струни. Включена е като изучаем инструмент в аристократичното образование, но за кратко.

В средата на XV в. е изместена от семейството на лютните. По-късно се правят опити тя да заеме своето място в живота на хората, като в Италия създават първия вид хармонична арфа с два и три реда струни. Монтеверди я използва в операта "Орфей" (1607). През 1660 г. тиролските лютиери изработват на арфата механизъм с куки, който чрез действие на ръцете на изпълнителя скъсява струните и повишава височината им с половин тон.

Съществен принос за усъвършенстване на арфата прави германският лютиер Хохбрюкер през 1720 г. Той стига до идеята да привежда в действие куките чрез педали. От Бавария и Австрия тази арфа се разпространява и до Франция, където постепенно процъфтява арфовата школа. Дълго време арфата на Хохбрюкер се смята за най-добрата, но има и редица недостатъци. Едва през 1794 г. няколко лютиери се заемат да я подобрят - идеята е да се заменят куките с вилична механика, задействана от педали. През 1811 г. френският майстор Себастиан Ерар изработва арфа със седем педала за двойно престрояване.

В оперния оркестър е употребена за първи път от Хендел, а от класиците се използва само от Глук в операта "Орфей и Евридика" и от Бетовен в балета "Прометей". От "Фантастична симфония" на Берлиоз (1830) арфата става постоянен и равноправен член на съвременния оркестър. Неряд-

ко тя съпровожда различни инструменти, а понякога й се отрежда ефектно соло. Има значително участие в балетите на Чайковски и Глазунов, в творбите на Римски-Корсаков. От западноевропейските композитори от XIX в. я включват по-широко Берлиоз, Майербер, Вагнер и Лист. Популярната партия на две арфи във "Валс" от "Фантастичната симфония" на Берлиоз полага началото на този виртуозен стил, който става водещ през последните три века. В оркестъра обикновено се използват една-две арфи, в някои случаи повече.

Любопитно е защо представителите на силния пол не свирят на арфа. Нали днешните мъже често избират професии, смятани изначално за женски. В компанията на стюардесите летят стюарди, някои плетат с куки, други танцуват стриптийз, а мъже арфисти няма... Макар че един от основателите на съвременната арфова школа е мъж - Марсел Гранжани. Мъжкият струнен инструмент става женска арфа относително неотдавна - през XIX век. По това време арфата е смятана за украшение на салоните и всяка девойка от порядъчното общество е длъжна да се научи да свири на нея. Арфата оказва влияние и върху дамската мода. Дългите ръкави пречат на изпълнителката, затова ръцете на жената биват открити.

КЕЛТСКА

Келтската арфа е старинен инструмент от Ирландия и Шотландия. Отличава се с нежна, подобна на съвременната арфа звучност, но е по-тиха и с по-силно метално звучене. Най-ранните сведения за нея датират от 700 г.сл.Хр. - на каменни плочки, открити в Шотландия, е изобразен арфист. Келтската арфа е изключително популярна от Средновековието до края на XIX век. Струните първоначално са направени от конски косми, след това от черва, а след XV век - от метал. Броят им варира силно - от 7 в по-ранните инструменти до 34 в съвременните. Корпусът е триъгълен, със значително по-малък резонатор от този на класическата арфа. До наши дни са запазени 3 келтски арфи - 2 от тях се съхраняват в Шотландия (арфата на кралица Мери и т.нар. Ламонт), а третата е в Ирландия.

ЛАЗЕРНА

Лазерната арфа е иновационен инструмент, с който музикантът изпълнява определена мелодия посредством светлинни лъчи. Сама по себе си не издава никакъв звук, но при прекъсване на светлинния лъч изпраща цифров сигнал с помощта на MIDI протокол. Информацията се приема и обработва от компютър или синтезатор, вследствие на което се преобразува в звук. Един от най-изявените съвременни музиканти, които свирят на лазерна арфа, е Жан-Мишел Жар. През 2011 г. на концерта си в "Арена Армеец", оборудван с предпазни тъмни очила и с бели ръкавици, той демонстрира космическите звуци на своя инструмент.

ХЕРАЛДИЧЕСКИ ЗНАК НА ИРЛАНДИЯ

Арфата е емблема на Ирландия в продължение на векове. За първи път е приложена като символично изображение във флага на краля на Шотландия Яков VI. Оттогава фигурира във всички кралски знамена на Великобритания, Британия и Обединеното кралство, а стилът на изображението се променя с течение на времето. От 1922 г. правителството на Ирландската независима държава продължава да използва арфата като национална емблема, изобразена на големия държавен печат на страната, на герба, на президентския флаг и печат, също и в редица други общински/градски знаци и документи. Арфата фигурира върху ирландските пари още от Средновековието и до съвременните ирландски монети евро.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

България на бездомниците

Как вече 26 години се формира неравенство

Илия ИЛИЕВ

Едва ли се мълчи достатъчно гръмко у нас за бездомниците, както се вижда от данните на фондация "Каритас", според която в България те са стотици хиляди. Или на участниците в проекта "Градски номади", които казват, че 24% от хората без дом в София са висшисти.

Управниците ни се правят на отчуждени от тези проблеми въпреки заплашителния им мащаб, тъй като част от хората без дом ще си отидат преждевременно от този свят. Защото те в мнозинството си са извън здравното осигуряване, лишени са от нормално хранене и хигиена. Но голямата тайна на властимащите е, че в драмата на бездомниците у нас, които се увеличават с всяка изминала година, прозират контурите на геноцид от нов тип - пълното игнориране от държавата на голяма група обречени хора. Към този проблем се добавят и другите социални язви - засилена емиграция, обедняване, безработица и социално изключване.

Втората причина да мълчат гръмко нашите управляващи се състои в това, че те нито искат, нито могат да направят нещо, за да спрат този ужасяващ процес. Тук е уместен въпросът - а дали пък някои среди не ги спират, ако проявят далновидност и човещина?

Говоря всичко това и заради убеждението ми, че световната криза не е вече циклична, а системна. По тази причина социалните ограничения са в сила и за богатия Запад - там също растат неравенствата, средната класа се стопява, а хората в недоимък се увеличават в геометрична прогресия. За мнозина, изпаднали надолу в социалната стълбица, следва нерадостната съдба на бездомници.

В България неравенството се формира вече 26 г. и може да се проследи лесно - леви политики въобще не се препоръчват, или ако ги има, те са за предизборна употреба. Да не говорим, че и в целия ЕС левите политики са дефицит. Доминиращата концепция е дясна и с времето става все по-дясна.

Драмата на бездомниците у нас среща всеки ден и бездушието на администрацията, което е пряко следствие от очевидната им некомпетентност в управлението и злонамереност дори.

Рекламната агресия на банките и фирмите за бързи кредити, които примамват наивни кредитополучатели без стабилни доходи, рискуващи собствеността, която имат, както и имотните измами, се вливат в една лавина от посегателства към обикновения, все повече обедняващ човек в България. Част от този паразитизъм граничи с престъпност, често облечена в законова възможност, под благия поглед на властта. И се стига до парадокс - с десни реформи искат да ревизират десни промени, които налагат повече от 25 г.

Ето затова управляващите не се ползват с доверието на хората, въпреки масираните медийни кампании и глазираните коментари над суровите факти от действителността. Неслучайно се прокрадват гласове, които говорят не за преход, а за криминална революция у нас.

Никога не губя надежда в оптимистичната теория за нашия народ, но няма как да обърна гръб на тенденцията, а тя е видима. Страната ни е малка, но е обхваната от безмилостните клещи на монополите и алчността на олигарсите. България не е изключение от другите южни страни, но тук бедността е сведена до масова болест.

Не призовавам към революция, защото съм десен човек, но като се замисля как да се пресече този порочен кръг, в който са засмукани все повече хора, си мисля, че вървим към остри социални бунтове. Оформя се обективен процес и той е неудържим - не само у нас, но и в Европа.

В мизерно състояние са всички хора, извадени от пазара на труда, например пенсионерите с пенсии под 300 лв. Та те имат средства само за кисело мляко, хляб и нещо друго.

Задавам резонния въпрос: струва ли си да питаме, след като знаем отговорите? Ще задаваме въпроси за бедните и бездомните, а ще ни отговарят как се строят пътища, градинки и шадраванчета и как се ремонтира асфалтът... Но безчовечното общество, съдейки по уроците на историята, има лимит. Нямам идея кога ще бъде пресечена финалната права.

(От БГНЕС със съкращения)

Снимка Мариета ТОМОВА

Имаме най-несправедливото заплащане на труда в ЕС

От стр. 10

Не е трудно да се прогнозира, че несправедливото заплащане на труда ще минира всички опити да се осигурят на икономиката нужните по квалификация кадри със средно и висше образование. Всеки, получил квалификация, ще търси /и намира!/ реализация навън.

Проблемът остава нерешим

Ето един характерен пример. Подготвените от нашите колежи по туризъм кадри, охотно приемани в Гърция (и не само там), получават като начало минимум 2.5 пъти по-висока заплата, отколкото в България. Но по преобладаващи оценки цената на сравним туристически пакет у нас, в Гърция и в Турция, е почти еднаква, при значителна разлика в качеството на обслужване в минус за България. Как така при еднаква цена на продукта персоналът получава 2 - 3 пъти по-високи заплати. При сегашното мизерно заплащане голяма част от българската икономика все по-трудно ще намира необходимите й кадри.

За да се развиваме и като социална държава, както изисква Конституцията, едно от първите условия е промяната на модела на разпределение на националния доход. Съвместно със синдикатите и работодателите държавата трябва да инициира разработването на политики, които да осигуряват изпреварващо нарастване на трудовите възнаграждения спрямо производителността на труда. Без съмнение ще има съпротива. Синдикатите трябва да се превърнат в активна движеща сила на този процес. Пазарът на труда също ще работи в тази насока. Изключително важен съдействащ фактор е създаването на условия за стабилно висок растеж на икономиката. Всички политики на държавата трябва да бъдат фокусирани в това отношение.

Сега анализаторите се питат защо българите са значително по-малко щастливи отколкото би следвало, ако се имат предвид икономиката на страната, националният доход. Основната част от отговора е свързана с доказаното несправедливо заплащане на труда. Не може да се чувстваш щастлив, когато си толкова много ощетен.

Това, че КНСБ от година вече поставя този проблем в своите програмни искания, е знак, че българското общество най-после започва да осъзнава тази реална несправедливост. Решенията за постепенната промяна на модела на разпределение на националния доход между капитала и труда ще бъдат трудни, но те са крайно необходими за ускореното икономическо и социално развитие на страната.

Точката над И-то

Я, колко рубладжии в САЩ!

Иво АТАНАСОВ

Четвърт век платено и безплатно ни натрапват безмозъчно отношение към новия Голям брат. Адресатът на някогашния лозунг „Българско значи висококачествено, а съветското - най-добро в света!", вече е отвъд океана. Ласкателското отношение е все същото, промяната е единствено в примирението, че високото качество на българското е останало назад във времето. Опитите да се произнесат неудобни за САЩ истини или не намират трибуна, или се посрещат на нож. Авторите им се заклеймяват като рубладжии, путинисти и агенти на Петата колона на Русия у нас.

Този подход е толкова абсурден, че ако се следва, може да открие рубладжии не просто в САЩ, а даже в Белия дом. Преди броени дни Джеб Буш, устремен към кандидатпрезидентската номинация на републиканците, обвини Хилари Клинтън, която пък е фаворит на демократите, че е стояла безучастно като държавен секретар, докато положението в Ирак се е влошавало. И че политиката на президента Обама е създала хаос в региона и е довела до възхода на „Ислямска държава". От позиция, която у нас би била квалифицирана като путинистка, г-жа Клинтън насочи вината към брата на Джеб - бившия президент Джордж Буш-младши, който през 2003 г. започна воденото от САЩ нахлуване в Ирак, довело вместо до подобряване, до влошаване на ситуацията. Припомнена бе и първата интервенция в Ирак през 1990 г., станала по заповед на тогавашния президент Джордж Буш-старши.

За ужас на нашите антирубладжии, представителите на президентските фамилии не отричат вината на САЩ, само я прехвърлят от републиканци на демократи и обратно. С други думи, онова, с което у нас през годините мнозина се опитваха, понякога и успешно, да повлияят на общественото мнение, не просто се оказа истина, но и се потвърди от знакови фигури в самите Щати. И как иначе, след като путинистите от Специалния отдел по разследванията в Конгреса на САЩ доказаха, че само през 2002 и 2003 г. Белият дом е излъгал 237 пъти за положението в Ирак. А през март 2005 г. комисията, създадена от друг агент на Петата руска колона в САЩ - президента Буш-младши, констатира „абсолютна погрешност" на всички предвоенни оценки на ЦРУ. Започналата на 20 март 2003 г. война в Ирак трябваше да унищожи намиращите се там оръжия за масово поражение, да установи демокрация в страната и стабилност в региона. Оказа се обаче, както и се предполагаше от здравия разум, че режимът на Хюсеин не е разполагал с такива оръжия. Но войната стана печален факт, хиляди загинаха, милиарди долари бяха похарчени залудо, демокрацията все още не може да проходи, а в района се възцари хаос, който роди и превърна „Ислямска държава" в заплаха за сигурността отсам и оттатък океана. А сега в САЩ не само не се притесняват от размахания пръст на нашите антипутинисти, но и превръщат вината на щатската политика за трагедията в Ирак и региона в основна тема на поредната президентска кампания.

Други рубладжии изнесоха още по-неприятна за Вашингтон истина, която удря право в сърцето позицията му за Украйна. Сега заради Донбас и Крим САЩ притискат по всякакъв начин Москва. Наложиха й санкции, въвлякоха в тези действия и ЕС, подкрепиха Майдана и, казано с думите на президента Обама, бяха „посредници" при смяната на властта в Киев. Направиха всичко възможно да няма нова тръба, по която руският газ да идва в Европа, заобикаляйки Украйна от юг, както това вече е направено от север. Стоварват тежко въоръжение до границите на Русия и я заплашват със засилване на натиска, ако тя не спре подкрепата си за сепаратистите. Само че Сенатът и Камарата на представителите на САЩ са признали Донбас още през 1959 г.! И то с документ, получил при президента Айзенхауер силата на закон! Тогава ежегодната Седмица на поробените народи става официална чрез резолюция, в която Казакия е спомената отделно от Украйна и Русия. Това е американски геополитически термин, обхващащ днешните Донецка и Луганска републики, както и Запорожка област. И оттогава досега документът се препотвърждава официално всяка година, включително и тази. А когато в по-нататъшна президентска кампания политиката спрямо Русия заради Украйна най-вероятно бъде призната за грешна, отново ще започне жонглиране с вината. Републиканците ще упрекват демократите, че са допуснали сепаратизма в Донбас, а демократите ще натрият носа на републиканците, че техният президент още през 1959 г. е признал Донбас за отделен от Украйна.

Ето на какво са способни рубладжиите във Вашингтон! При тяхната повратливост направо да ти стане мъчно за Големия Ал. С три грешки в пет реда зове мъничкото ни музикално чудо да върне спечелената в Крим награда. Добре, че маститият филолог не мърда от амбразурата, та не е могъл да прочете, че Украйна готви дори арест за певицата си Ирина Билик заради... селфи с Филип Киркоров. Щеше да поиска същото и за нашето ангелче, колкото и да го подхлъзва с измамното: „Крисия! Мило дете!"

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

СРЕЩИ

ДЕНИСЛАВ ДАВИДКОВ:

Всеки от нас може да промени нещата, които не харесва

Ако не дадеш на младия човек да се докаже, той ще стане възрастен без опит, твърди общинският съветник

Интервю на Павлета ДАВИДОВА

□ *Г-н Давидков, с какви очаквания решихте да се включите в партийна листа преди 4 години?*

- Исках да променя перспективите за младите в града и сметнах, че това е начинът. Много малко млади хора се захващат с политика, но аз реших да направя опит. В момента съм най-младият общински съветник в Годеч. Възрастните не могат да решават проблемите на младите, защото често имат други приоритети. Ние сами трябва да се включим в процеса по вземане на решения, да обясним за трудностите през нашата перспектива.

□ *Какви са проблемите на младите в Годеч?*

- Годеч е малък град, в който младите няма какво да правят, с какво да се занимават. Това ги кара да се концентрират върху странични неща и интереси, които далеч не са най-добрите. Необходимо е по-сериозно занимание с младите, за страничните им дейности. Трябва да се предоставят алтернативи за свободното им време - спорт, неформално обучение и др.

□ *Какво успяхте да направите за тези 4 години?*

- Доволен съм от свършеното в сферата на образованието. Част съм от комисията, която отговаря за това. Гордея се, че успяхме да създадем безплатен езиков курс по испански за младите. Учебниците също бяха безплатни, а младежите овладяха две нива по езика. В началото имаше хора, които ни казваха, че това е "луд експеримент". Ние сме доволни - към курса имаше голям интерес, а резултатите тепърва ще се проявят.

□ *Не е ли прекалено екзотичен този език за вашата община?*

- В града винаги се е наблягало само на английския, друг език не е "пробивал". Испанският е вторият най-разпространен език, може би след 50 г. ще бъде и първият. Той е примамлив, лесно усвоим е… Към него имаше голям интерес. Веднага щом обявихме възможността да се учи испански, се записаха 24 души.

□ *А вие самият?*

- За съжаление не го изкарах - възрастта беше до 24 г., а и искахме да дадем шанс на други млади хора да се развиват.

□ *Какво още бихте искал да се случи за младите хора в Годеч?*

- Във момента в Годеч се прави много за спорта. Благодарение на много и различни спечелени проекти има усилено изграждане на спортни зали и съоръжения.

Бих желал обаче по-често да се залага на неформалното образование. Наскоро за Деня на младежта, 15 август, с една неправителствена организация подготвихме ролева игра, която се проведе в центъра на града. В нея се включиха много младежи. Играта бе образователна, а децата обикаляха по различни пунктове, отговаряха на въпроси за родния град и се учеха на екипна работа…. Мисля, че всички се чувстваха добре, особено след като имаше награди за всички (смее се). По-голямо удовлетворение за мен беше фактът, че всички пожелаха подобни инициативи да има и в бъдеще.

□ *Говорите за неформално образование, смятате ли, че са необходими някакви законодателни промени в тази насока?*

- За съжаление образованието в този му вид едва ли предоставя най-доброто. Преди време имаше идеи за дуално обучение, чийто привърженик съм и аз. Смятам, че неформалното обучение трябва да е част от общите програми на образованието. Мисля, че ако това бъде допуснато, интересът към учене ще се по-добри, а по-малко деца ще отпадат от образователната система. Работата с ученици в неформалния сектор, ролевите игри и спортните занимания, може да увлекат повече деца.

□ *По какъв начин малки населени места като Годеч могат да задържат младите си хора, да бъдат по-атрактивни от големите градове?*

- Основният проблем в Годеч е голямата безработица. За съжаление пак ще говорим за образованието и младите хора. В града има няколко завода, но там работят външни хора - идват инженери от различни градове в България. В града никой не подготвя кадри за този сектор. В самото средно образование, не само в Годеч, няма направление, което да насочва учениците, да им дава добро кариерно ориентиране преди завършването на средно образование. Децата са привлечени от специалности като икономика и филология, но дали това са най-търсените професии от работодателите? В общинския съвет сме обсъждали идеята да се обърнем към предприятията на територията на общината. Надяваме се да получим отговор от какви кадри се нуждаят. Възможно е в Дните на отворени врати да заведем учениците да се запознаят на място с възможностите за професионално развитие.

□ *Чия е вината за липсата на кариерно ориентиране - на държавата, или на общината? Как може да се реши този проблем?*

- Не мисля, че за всичко трябва да виним държавата. Да, тя има някаква вина, но все пак всеки един от нас, във всяко населено място, трябва да обръща внимание на човешкия ресурс. Той е най-ценен. Никой няма да е доволен, ако всички наши граждани се ориентират към емиграция. Годеч е малък град, а населението значително намалява. Целта ни е да го задържим, работим по развиване на инфраструктурата, възможностите за нови работни места... Стараем се да обърнем внимание и на странични занимания, с които младите хора да се чувстват добре.

□ *Защо според вас младите напускат България?*

- Основен мотив е липсата на реализация. Освен това смятат, че навън ще е по-добре, по-лесно, че там ще сбъднат целите си…

□ *А по-добре ли е?*

ДЕНИСЛАВ ДАВИДКОВ е на 26 години и е общински съветник от БСП в град Годеч. Магистър е по бизнес администрация от УНСС, говори английски и руски. Още на 23 г. става зам.-председател на Общинския съвет в Годеч. Председателства Комисия за децата, младежта, спорта и туризма, част е и от комисията, която отговаря за образованието, културата, вероизповеданията и читалищната дейност в общината, както и в общинската бюджетна комисия. Председател е на Младежкото обединение на БСП в Годеч.

- Не мога да ви кажа. Аз съм тук.

□ *А мислил ли сте да се реализирате зад граница?*

- Мисля, че на повечето млади хора им е хрумвало, особено след завършването на образование. Но все пак България никога няма да поеме към по-добрия път, ако всички качествени хора я напускат. Агитирам моите познати, които са в чужбина, да се върнат и да помагат да оправяме страната.

□ *Обвиняват младите, че са неопитни, за да се занимават с политика…*

- За политиката, а и за каквото и да е друга сфера, стаж без опит няма как да натрупаш. Ако не дадеш на младия човек да се докаже, той ще стане възрастен без опит... Преди години си мислех, че политиката е за хора с опит, с натрупано състояние, защото те виждат нещата по друг начин. С течение на времето разбрах, че всеки от нас може да опита да промени нещата, които не харесва, всеки може да предложи полезни идеи. Важното е да има желание и воля да ги реализира. Бих посъветвал младите да не се притесняват, а да опитат. Нека започнат от собственото си населено място…

„България никога няма да поеме към по-добрия път, ако всички качествени хора я напускат"

□ *Кои са нещата, които бихте променил, ако имахте възможността да го направите?*

- Бих променил реалността, начина на мислене на българите - повечето хора са негативно настроени. Винаги съм се опитвал да приемам нещата позитивно, а ако нещо не ми харесва - да го променям.

□ *Членувате в БСП, налагало ли ви се е да обяснявате защо?*

- Винаги съм казвал, че съм част от БСП заради вижданията си - социално ориентиран съм, с мисъл за хората. Не смятам, че това е някакъв проблем. Не съм срещал трудности за обяснение на членството си в БСП.

□ *Как БСП може да привлече младите към себе си?*

- Като им дава шанс да бъдат по-отпред, да работят... Като им дава шанс сами да променят партията. Ако не допуснеш младия човек до себе си, ще го отблъснеш. През последните години в България партиите, които залагат на младите, бележат подем. Често чуваме от избирателите, че им е омръзнало от "стари муцуни". Младият човек е търсен човек, особено ако е образован и с желание за работа.

□ *Казахте, че трябва да се даде път на младите напред. На предстоящите избори има възможност за преференциален вот, не е ли това шанс за младежите?*

- На това се надявам. Преференциалният вот дава възможност хората да покажат предпочитанията си. Надявам се тази възможност да остане, защото това е много демократичен подход. Усещам, че хората харесват това - създава усещането, че могат да променят нещата. Адмирирам преференциалния вот и смятам, че трябва да го използваме, за да заявим предпочитанията си към даден кандидат.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

Страница на Любо НИКОЛОВ

ПОПАДЕНИЯ

СЪОБЩИТЕЛНА ЛИНИЯ

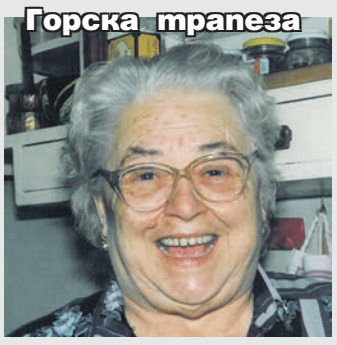
Марсел ДОНЗНАК

Погледнете и най-малкия вир, и най-жалкия гьол. Една риба снове под повърхността, докато някаква птица се опитва да я сграбчи през водното огледало. Жаба скача и се плъзга, хлъзгава... И човек спира. Двоуми се. Докато в един миг не издържа и хваща въдицата.

Още с първото трепване на конеца той е завладян. Отново е станал дете. Отново ще наблюдава, ще изследва, ще изучава. Въдицата, каквато и да е тя, винаги ще го научи на нещо ново.

Един ден, все едно дали е на десет или седем пъти по десет години, от другия край на конеца някой отговаря. Първата риба пресича огледалото... Изящна пъстърва или грозен сом - няма значение. Тя е обагрена в цветовете на изкушението и като първата любов не се забравя. Въдицата се е превърнала в открита съобщителна линия.

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

ЗАДУШЕНО СЪРНЕШКО БУТЧЕ

Пригответе маринатата от 4 чаши вода, 1 чаша оцет, 1 глава кромид лук, 2 моркова, 1 резен целина, нарязан на филийки, 1 дафинов лист, 20 зърна черен пипер и сол на вкус. Загрейте маринатата. Поставете сърнешкото бутче в емайлирана тенджера. Залейте го с изстиналата марината и го оставете да престои 24 часа. Извадете го и го запържете в половин чаша мазнина, докато се зачерви от всички страни. Прибавете зеленчука от маринатата и от време на време доливайте по половин чаша от самата марината. Задушете месото, докато омекне. Извадете го и го нарежете на филийки. В останалата мазнина за-пържете 1 лъжица брашно. Налейте гореща вода, за да получите сос с умерена гъстота. След като поври сосът 10 минути, го прекарайте през цедка. Прибавете му 1 чаена лъжица прясно масло и го излейте върху месото. Поднесете ястието с картофено пюре или пържени картофи.

АРХИВИТЕ СА ЖИВИ

ЮРИ МИКОВ:

В монголския лов има много традиции и поверия

Продължение от бр. 187

Разказано от Юри МИКОВ

Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Пенчо Кубадински след успешен лов в Монголия

За лов на едрите животни в Монголия се правят гонки с коне. На чакане не ловуват, защото няма къде да се скрият.

В монголския лов има много традиции и поверия. Задължително е всеки ловец да убие поне един вълк в живота си.

Твърдят, че жлъчката на тарпагана е лековита. Виждал съм как убиват тарпагана, отварят стомашната кухина, изваждат черния дроб и гълтат жлъчката. За мен това е рисковано, защото тарпаганът е преносител на чума.

Всеки уважаващ себе си ловец се старае в началото на май да убие сръндак. Гръмва го в гърдите, тича при него, реже му аортата и започва да пие колкото се може повече кръв. Обичаят идва от дълбока древност и е свързан с будистката им религия. Питам ги защо го правят. "За да бъдеш здрав и силен мъж", отговарят. Не могат да го обяснят.

Мисля, че имам научно обяснение. През месец май на сръндака са му пораснали рогата и започват да се белят. Доколкото това е вторичен полов белег, кръвта е пълна с естрогени - мъжки хормони.

Макар в Монголия да е много сухо, там има и невероятно много птици, особено водоплаващи. Срещат се и доста дропли. Яребицата е в изобилие, но ловът й не е характерен за монголеца.

Организацията на лова в Монголия е сходна с нашата. Имат си обществен съюз на монголските ловци, създаден по наш тертип. Винаги са се старали да ни копират.

Въпреки големите размери на страната контролът на лова преди беше сериозен. Пътуваш с часове и не виждаш никого. Спираш и решаваш да ловуваш. След няколко часа пристига конник. Кой те е видял, къде, кога, не знаеш. Но оня казва: "Аз съм ловният."

Имаха и морални задръжки. Ходеха на лов по необходимост, а не да си начешат кръстата.

В началото на демокрацията и при тях се объркаха нещата. Безвластието навремето унищожи много дивеч, но сега се пооправят.

И тяхната промяна стана с голям елемент на криминализация. Има малка част от населението, която забогатя рязко. Представителите й накупиха супермодерни джипове, всички видове оръжие, и това се отрази негативно върху дивечовите популации.

Монголия е традиционен износител на панти - невтвърдените рога от елени. До Улан Батор имаше ферма с 3000 мъжки елена, в която се произвеждаха. Основно ги изнасяха в Япония, Южна Корея и Китай. Там ги преработваха и правеха лекарството пантокрин, което е биостимулатор. Води се и афродизиак за полова потентност. Както в приказките за чукчата, че като се ожени, му подаряват такива рога, за да си стърже в чая цял живот. Тези рога в цяла Азия се използват от народната медицина.

През 2000 година, когато отидох пак на работа в Монголия, се оказа, че от тази ферма няма нищо.

Там се събираха и огромни количества паднали рога. През 1991 година се появиха прекупвачи от Южна Корея. И за да могат да намират по-лесно рогата, монголците взеха и опожариха част от горите. Пожарите с фронт стотици километри станаха проблем №1. Национална катастрофа. Там няма възможност да се угасят. Ето докъде стига човешката глупост и лакомия! За няколко рога по 10-20$!

Приватизираха лова и сега се продават лицензи за отстрел.

Около 20% от брутния вътрешен продукт на Монголия са от туризма.

Обиколил съм цяла Монголия и доста съм ловувал. Трофеят ми на янгир (кози рог) се намира в Монголския музей. Убил съм два вълка и няколко антилопи.

ФАКТИ

В БЪЛГАРИЯ НА ВСЕКИ КИЛОМЕТЪР СЕ ПАДА ПО ЕДИН ЛОВЕЦ

В България има над 100 000 организирани ловци. От 111 хил. кв. км площ в страната ни 105 хил. кв. км е ловната. Видно е, че в България се пада по един ловец на всеки километър. Ръководството на СЛРБ е обезпокоено от високия брой ловци на тази площ, въпреки че сме далеч от водещите по този показател държави.

За сравнение, "първенецът" Италия е с 1 млн. регистрирани ловци.

Следва я Гърция - с около 300 хил. ловци на територия от 131 хил. кв. км, приблизително колко нашата, и население от 10-11 млн. души.

Близо до ситуацията у нас е Хърватия, която на територия наполовина от нашата е с 55 хил. авджии.

Жейно ЖЕЙНОВ

- Тук е забранено да се лови риба!
- Аха... сега разбирам защо не кълве..

ВИЦ

РАЗЛИКА

Навръх Нова година ловец се връща от лов, върви по навик с празна чанта и висулки, оклюмал надолу глава. Пред него по пътя крачат две хлапета и като забелязват ловеца, започват разговор:

- Иванчо, знаеш ли каква е разликата между ловец и гладно магаре?

- Не!

- Разликата е тази, че ловецът обикновено се връща празен от лов, а гладното магаре дреме над празни ясли...

Ловецът се спуска, хваща хлапето и му кресва:

- Я да повториш сега каква е разликата между ловеца и магарето!

- Пусни ме, чичо, няма разлика...

ДУМА

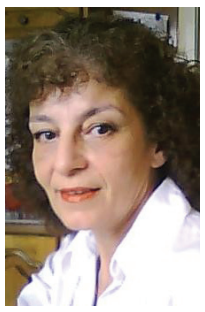
СЪБОТА 22 АВГУСТ 2015

www.duma.bg

ОСТРОВЪТ НА АФРОДИТА

Твърди се, че черквата "Св. Лазар" е изградена върху гроба на светеца. Няма турист, който да не се отбие в храма, в чиято крипта е и саркофагът на Лазар

Аида ОВАНЕС

ГОСТОПРИЕМНИ ПЛАЖОВЕ ПРИКАНВАТ ГОСТИТЕ СКОРО ДА СЕ ВЪРНАТ

Многобройни няколкоетажни снежнобели хотели, накацали по скатовете край морския бряг. Някои са "гарнирани" със синьо, други - със златисто, трети - с прасковено. Малките плажчета край басейните, сламените чадъри и шезлонгите под палмите са последен щрих, придаващ собствена физиономия на всеки хотел. Всеки хотел отстоява на... прилично разстояние от морския бряг така, че природата да не бъде увредена, а пясъчната ивица е собственост на общината. Таксата за чадърите и шезлонгите по тази ивица събират общински служители, които до 8-8.30 ч. всяка сутрин почистват плажа и изравняват пясъка. Въпросната такса е по 2,50 евро на чадър и по още толкова на шезлонг за целия ден. Между самите постройки има достатъчно пространство, покрито със зеленина (човек се чуди как е успяла от камънака и глината да се "роди" такава зеленина).

Това е първото впечатление от Агиа Напа (наричат го и Айа Напа) - мъничък град в югоизточен Кипър, известен с едни от най-красивите си плажове на средиземноморския бряг и с интензивния си нощен живот. Според местните курортът е с най-много нощни заведения на глава от населението.

Твърди се, че местното население не надхвърля 3 хил. души. Туризмът сякаш е в кръвта им, независимо че до 70-те години на XX в. тук е имало само рибарско селище. Човек има чувството, че местните никога не се ядосват и никога не са сърдити, сякаш винаги са усмихнати и любезни. Дори да купите сувенир за 1 евро, иззад щанда ще ви се усмихнат като на стар приятел и ще ви благодарят, че сте посетили магазинчето им. "През зимата вали дъжд, всички тези хотели са затворени, няма никой в тях. Преди години, когато нямаше криза, през зимата работех в строителството. Сега няма работа и си стоя вкъщи, само в сезона карам таксито. Така е с повечето хора. Няма работа извън сезона", разказва шофьорът на таксито ни Христос - мъж на около 45 г., който слуша класическа музика в колата, внимателен е, не ругае (нещо, което май рядко може да кажем за родните ни таксиметрови водачи). По пътя, който продължава около 30-40 мин., научаваме от него достатъчно за миналото и настоящето на Агия Напа, за нравите на местните, за забележителностите в района. Показва ни разноцветно осветеното виенско колело на аквапарка WATER WORLD и ни го препоръчва за забавление. Подчертава, че водният парк има антична архитектура и предлага различни оригинални забавления. "Посетете го непременно", е препоръката на Христос.

Малко странно е усещането за движение на автомобила в лявата лента на платното. Поне в първите няколко часа на всяко кръстовище ви се струва, че шофьорът ви на всеки метър нарушава правилата за движение по пътищата.

Тук всеки говори английски. Не заради сравнително новия поминък на местното население, а защото до 1960 г. островът на Афродита е бил колония на Великобритания. За британското присъствие говорят и множеството английски пъбове.

В сезона животът тук не спира и през нощта - курортистите са навсякъде, такситата и колите на хотелите непрекъснато сновят между градчето и летището на Ларнака, за да превозват туристите.

И постройката, и обзавеждането на нашия хотел, и униформеното облекло на персонала напомнят модерните за средата на XX век морски хотели. На закуска и особено на вечеря сервитьорите карат всеки един гост да се почувства специален. Всъщност, мисля си, какво му трябва на човек - малко любезни и усмихнати лица, малко добра храна, малко уважение.

...Още от входа на ресторанта до пристанището усмихнато ни посрещат и ни разполагат на запазената маса, сервитьорка и сервитьор ни дават менютата, готови на мига да изпълнят желанията ни. Обсъждаме помежду си на български менюто, после се съветваме с двамата ни сервитьори на английски и поръчваме. До минути носят поръчаната храна и докато ние коментираме на български, изведнъж жената "съобразява" и почти изпищява радостно: "Ама вие българи ли сте?" Да, българи сме, но и ние не сме погледнали по-внимателно баджовете с имената им - Raina и Milen. Още две момчета са от България. От години през лятото идват на работа в Кипър, а като приключи сезона, се прибират у дома в България.

Колкото и малко да е едно населено място в Кипър, в него винаги ще се намери поне една забележителност, с която местните да се гордеят и да подчертават, че е "единствена" или "първа", или "най-". В центъра на населеното място се намира манастирът "Агия Напа" (Света гора). Според легендата на това място имало пещера. Местните твърдят, че от изграждането му до момента манастирът не е променял облика си. Не бил засегнат и по време на османското владичество. И днес върволицата от хора в него не спира и мнозина искат да се докоснат до извора с лечебна вода.

В сряда по обяд Христос отново е в хотела - готов да ни закара до Ларнака. Първото, което ни впечатлява в града, е... плажът с белите чадъри и слънчевата крайбрежна. Бързаме към една от забележителностите, за които най-много се говори тук - черквата "Св. Лазар" ("Агиос Лазарос"). Препускаме край петте склада, строени от британските колонизатори, които по проект на общината отскоро са градска картинна галерия и единствения в страната Палеонтологически музей.

Уличка с малки спретнати магазинчета, сякаш току-що боядисани, напомня градските търговски улици от края на 19 и началото на 20 век. Малък бар, в който се предлагат и сандвичи, и леки рибни ястия, успява да ни заблуди с артистично изрисуваните старинни маси и столове, със статива на рисуващия в момента художник и с предлаганите картини. Галерия ли е? Не съвсем. Може дори да обядваме, но нямаме време - искаме да разгледаме поне форта. Той е изграден през Средновековието, но придобива сегашния си облик в годините на турското владичество. Когато островът на Афродита става британска колония, англичаните го превръщат в затвор. Сега е музей на Средновековието, а общината използва двора за различни културни прояви.

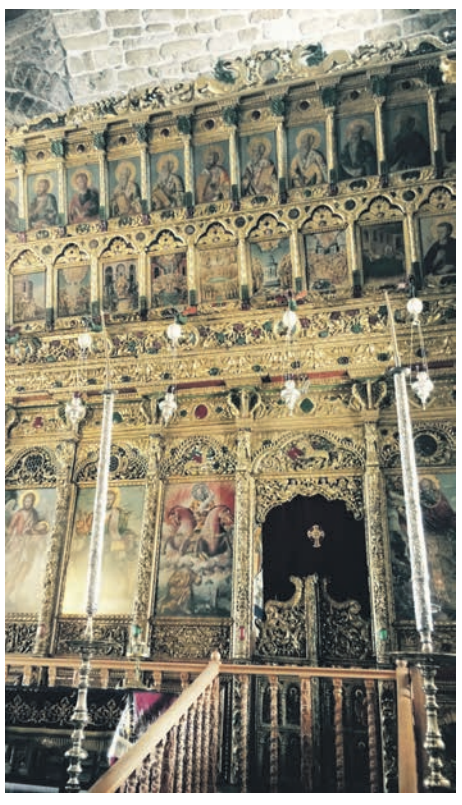
На крайбрежната улица в боядисани в бяло градски къщи от 19 век, има модерен автосервиз, кафенета, ресторантчета. Решаваме да изпием по кафе за "довиждане" с острова на Афродита в малко кафене, привлякло вниманието ни със старинния шкаф, пълен със стари сервизи "от чииза на баба", а край него са куклите и камиончетата "на мама и на татко". По пътя обратно виждаме насядали по пейките пред белите къщи възрастни мъже, излезли на раздумка след следобедната дрямка. Поздравяват всеки минувач.

И отново към летището на Ларнака - най-голямото на острова. А разглеждането на останалите забележителности и преминаването в турската част оставяме "за следващия път".

Снимки АВТОРКАТА

Плажовете в района на Агия Напа са носители на награда "Син флаг" - отличие, което получават плажове и яхтени пристанища, изпълнили редица критерии за чистота и качество на плажа, на морската вода, безопасността, удобствата

Уникалната дърворезба на иконостаса на "Св. Лазар" е изработена между 70-те и 80-те години на 18 век

Отвъд стената на форта в Ларнака е джамията Тузла, която по-рано е била православна черква

www.duma.bg

Очаквайте

МИТКО ТАРАЛЕЖКОВ ТРИО СВИРИ В „МАЙМУНАРНИКА”

Родни и чуждестранни състезатели се включват в първото издание на Home Mountain Enduro Cup

Най-издръжливите превземат Витоша

Състезание за издръжливост ще се проведе днес и утре (22-23 август) на Витоша. Първото издание на Home Mountain Enduro Cup се очаква да предизвика някои от най-добрите родни и чуждестранни колоездачи на територията на природния парк. Целта на организаторите от “Консепт криейтив” е да превърнат проявата в ежегодна традиция.

Дисциплината “Ендуро” придобива все по-голяма популярност през последните няколко години в световен мащаб и събира все повече нови привърженици. Състезанията представляват спускане на етапи, преминава се през различни терени и има общо класиране и сборен резултат от всички специални отсечки.

Home Mountain Enduro Cup ще обиколи почти цяла Витоша и ще включи 4 специални етапа с обща дължина над 16 км, по които ще се засича време за преминаване на всеки участник индивидуално. Интересното при ендуро състезанията е, че надпреварващите се трябва да разчитат само на собствените си умения и да се придвижат от финала до началото на всеки етап на самоход или с транспорт, осигурен от организаторите. По този начин се обединяват две основни дисциплини в планинското колоездене - спускане и крос-кънтри. За да успееш, са нужни много комплексни умения и издръжливост.

Участниците в Home Mountain Enduro Cup ще бъдат разделени в няколко отделни категории - юноши 15-17, мъже 18+, мъже 30+, мъже 40+ и жени. Състезателят с най-добро време от всички етапи на надпреварата ще получи голямата награда - финансиране от Лидл България за участието във финалния кръг на световните ендуро серии, който ще се проведе през октомври във Финале Легуре, Италия.

Проявата е отворена и всеки, който смята, че може да издържи на натоварването и иска да предизвика себе си, може да се включи. Желаещите се записват на адрес: http://conceptcreative.org/bg/enduro.

Специално за събитието ще бъде осигурено извозване на състезателите и публиката с велоавтобуси, част от проекта “Вело Витоша”.

Състезанието е трети кръг от Българските ендуро серии, включено е в календара на Столичната община като част от инициативите на “София 2018 - Европейска столица на спорта”.

Изгнание в джунглата за псуващия папагал

Псуващият папагал, който непрекъснато обиждал 85-годишна индийка от град Раджур и бе арестуван от полицията на щата Махаращра по нейно оплакване, бе осъден на изгнание в джунглата, предаде ТАСС.

Историята стана популярна през последните дни, като безпрецедентният в индийското правосъдие случай бе описан и предизвика интерес не само в страната, но и по света.

Дълбоко оскърбената от пернатия хулиган индийка е писала жалби до полицията в продължение на две години. Едва след като от случая се заинтересували местните журналисти, служителите на реда се отнесли по-сериозно към историята.

След съдебното решение индийски зевзеци очакват псуващите папагали в джунглата да се увеличат.

МАРИЯ ИЛИЕВА ИЗНЕНАДВА С ТЕНИСКИ #КАКАЕСКАНДАЛ

В разгара на лятото Мария Илиева радва феновете си с нещо съвсем ново и дръзко - ексклузивни тенис-ки #КакаЕСкандал в черно и бяло. Фразата на лятото, изпята в хита “Така да е” с Атанас Колев, вече е част от лимитираната серия тишърти с образа на изпълнителката. Ексклузивната фотосесия с двете визии върху тениските е дело на Костадин Кръстев-Коко, който улавя съвсем точно настроението на фразата, а дизайнът е на Мирослав Желев.

Ден преди официалното представяне на тениските Мария Илиева направи подарък-изненада на най-верните си фенове. Най-активните от тях в социалните мрежи и на концертите на изпълнителката (Maria‘s Army) получиха по куриер тениска с лична благодарност от певицата за обичта, с която я даряват.

“Идолът ти да те изненада така - безценно!”, “невероятен жест на уважение”, “благодаря за честта и отношението”, “за пореден път се убеждаваме колко прекрасна, истинска и мила си” са само част от коментарите, които Maria`s Army остави до любимата си певица. Артикулите вече се продават онлайн. Информация за закупуването на тениските може да се открие в официалния профил на Мария Илиева във фейсбук.

Калориците събуждат „хормона на глада”

Експерти от университета в Охайо установиха, че калориците с партньора ни карат да дебелеем, тъй като стимулират “хормона на глада”, пише в. “Дейли мирър”. Излиза, че скандалите в семейството не само разрушават връзката. Те се отразяват зле на нашата талия и на общото ни здравословно състояние. След всяка свада се увеличава нивото на изостряющия апетита хормон, който ни подтиква да посягаме към всякакви нездравословни храни. Неговото название е грелин и някои го определят като коварния хормон на глада.

Но изострянето на апетита след скандали се среща само при хора със здравословен индекс на телесна маса или леко над нормата. Подобно явление не се наблюдава при вече затлъстели хора.

Вицц

- Мили, хайде, като си стъпим на краката след ремонта, да започнем да пътуваме!

- Разбира се, че ще пътуваме, скъпа! Знаеш ли откога искам да видя Афганистан?!

ЧРД

22. 08. 2015

АЛЕКСАНДЪР НАЙДЕНОВ, бизнесмен
АНТОН КОДЖАБАШЕВ, двукратен световен шампион по вдигане на тежести
Адмирал ПЕТЪР ПЕТРОВ
ДИНКО ДИНЕВ, собственик на „Диневи груп”
МЛАДЕН ЧЕРВЕНЯКОВ, извънреден и пълномощен посланик в Черна Гора
СТАНКА ВЕЛИЧКОВА, историк, философ, политик

23. 08. 2015

АЛБЕНА КОЕВА, художничка
ДИМИТЪР МАНОЛОВ, президент на КТ „Подкрепа”
ЙОРДАН ХАДЖИЕВ, писател
КАТЕРИНА ЕВГЕНИЕВА, художничка
НИКОЛАЙ ГРИГОРОВ, член на НС на БСП
ХРИСТО ТОШКОВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА” в Пазарджик

Лъчезарната ни и неуморна колежка

ДЕСИ ВЕЛЕВА

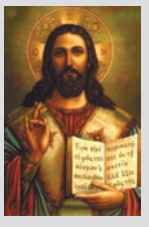
празнува в събота поредния си прекрасен рожден ден. Репортерското майсторство на кадъра на ДУМА стигна такива висоти, че е крайно време да признаем уменията на Деси като отделна школа в журналистиката. Неизчерпаемата си енергия колежката ни в момента е насочила към отглеждането и възпитаването на двамата си синове. На нас ни остава само да й се възхищаваме и да вярваме, че скоро отново ще станем свидетели на нейната легендарна трудоспособност и острото й перо.

Пожелаваме на Деси да бъде все така отдаден родител, невероятен човек и борец за истината и по-добър свят. Нейните синове го заслужават!

Много здраве, щастие и неспиращо лято в душата!

Колегите от ДУМА

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

22

Мъченици Агатоник, Зотик, Теопрепий, Акиндин, Зенон и Севириан

23

12-а Неделя след Петдесетница

Св. Ириней, еп. Лионски. Св. мъченик Луп

Тънко, по-тънко, чипс, или майната на пържените картофи

Ястието на аристократите се превърна в любимото мезе на народа

Колкото и странно да изглежда за някои, на любимите по целия свят пържени картофи е посветен Ден на чипса, който се отбелязва на 24 август. Именно на тази дата през далечната 1853 г. американският предприемач от холандски произход Корнелиус Вандербилт отсяда по време на едно от пътешествията си в курортното градче Саратога спрингс, намиращо се в източната част на щата Ню Йорк. В ресторанта на хотел "Moon`s Lake Lodge" му сервират пържени картофки, като тогава те се смятат за аристократично ястие. Заядливият милионер обаче не харесва специалитета с мотива, че зеленчукът е нарязан прекалено на едро.

В кухнята на заведението неуморно се труди готвачът с афро-американски произход Джордж "Крам" Спек. Налага му се три пъти да преправя поръчания от Вандербилт чипс и накрая поднася толкова тънко нарязани изпържени парченца картофи, че те направо прозират. За голямо учудване, този вариант на чипса изключително много се харесва на клиента и на следващия ден той отново се появява в ресторанта, като нарежда да му се сервират същите тънко нарязани пържени картофи.

Необичайната поръчка не остава незабелязана от останалите посетители на заведението и те също искат да опитат от специалитета. Така собствениците решават да включат в менюто ястието, наречено Saratoga chips или Potato crunches. По-късно Джордж Спек отваря собствен ресторант "Crum`s House" в Малта и през 1860 г. слага на всяка маса купички с чипс, който бързо се превръща в едно от най-поръчваните ястия.

Шедьовър от чипс

Има обаче още една версия за появата на тънките пържени картофки. Съществуват поне две книги, които опровергават "авторството" на чипса, приписвано на Джордж "Крам". През 1824 г. на пазара излизат рецептите на Мери Ренфолд "The Virginia House-Wife", а малко над две десетилетия по-късно и изданието на Алексис Сойер "Shilling Cookery for the People". И двете авторки включват в книгите си описанието как да се приготви чипс в домашни условия. Въпреки че няма достоверни данни, че "Крам" е заел идеята за фино нарязания зеленчук именно от тези дами или просто е измислил вече измисленото, което в онези времена, а и сега се случва доста често.

В началото чипсът се смята за ястие, предназначено за аристокрацията, и се сервира предимно на големи приеми и в ресторанти. Но към края на XIX век търговецът Уилям Тепенден от Кливланд, собственик на закусвалня, купува малък фургон и започва да обикаля с него из града, предлагайки тънко нарязаните пържени картофки. Постепенно предприемачът разширява бизнеса си, понеже чипсът става много търсен и от обикновените хора. Любопитен факт е, че пържените картофки се предлагат в рекламни фунийки, което се превръща във важна стъпка за популяризирането им. Между другото, средностатистически човек изяжда около 3 кг пържени картофки или чипс годишно.

Спирали от пържени картофи

Еволюцията на чипса бележи нови върхове през 1926 г. Този път - благодарение на бизнесдамата Лора Скадер, която измисля нов дизайн на опаковката за картофеното лакомство - торбички от восъчна хартия. От този момент купувачът получава възможността да си купи пържени картофки и да ги хапва на път за вкъщи или да им се наслаждава, докато гледа филм на кино. Освен това в новите опаковки чипсът запазва цялостта и вкуса си за по-дълго.

Само три години по-късно самоукият механик Фриман Макбет създава уред, с чиято помощ пържените картофки може да се правят в доста по-големи количества. След това производството на хрупкавия чипс се увеличава няколко пъти. Първоначално ножовете в тези машини са гладки, а после стават вълнообразни, като по този начин картофките стават още по-изкусителни. Твърди се, че Макбет като доста голям ексцентрик просто подарява изобретението си на компанията-производител, но запазва правото периодично да се занимава с нейното усъвършенстване.

Магията на формата

И като украса

За да се подобри рецептата, през 1937 г. в САЩ се създава Национален институт на картофения чипс, който също така се занимава и с въпросите, свързани с регулирането на пазара на частните предприемачи. От 60-те години на миналия век организацията се сдобива с международен статут.

А в Ирландия 1940-а е знаменателна с факта, че именно тогава компанията Tayto започва да добавя в чипса подправки, което още повече увеличава търсенето на пържените картофи. В края на 50-те те се превръщат в най-често рекламирания продукт по американската телевизия. През 1970 г. продажбите на чипс надхвърлят сумата от $1 млрд., като само в Америка оборотът сега е повече от 6 млрд. долара годишно.

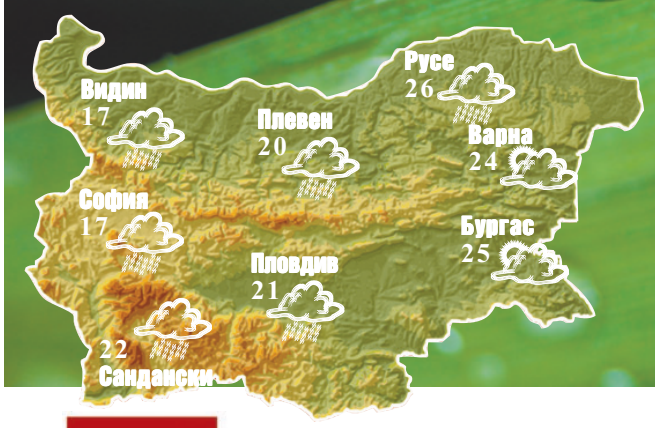
В днешно време вариантите на това вкусно мезе, често заменящо и основното ястие, са безброй. А и чипсът вече не е само картофен, а и оризов, царевичен, ябълков, морковен и т.н. Формата му също е много разнообразна: правоъгълници, миди, звезди и др. Има с вкус на уасаби, къри, соев сос, терияки, червен пипер, люти чушки, кашкавал, сирене... Измислят се и комбинации: в процеса на производството картофите се смесват с нишесте и брашно, а после се пържат, както обикновено. В резултат се получава снакс, въпреки че върху опаковката пак пише "Чипс". Но в този случай производителят има възможност да не плаща данък, с който се облагат хранителните продукти, направени от картофи.

В СССР чипс се появява в средата на 60-те години на миналия век с името "Хрупкави московски картофи на филийки", въпреки че използваната технология е същата, както и в други страни по света. В Украйна до ден днешен се продава вариантът "Тънки кръгчета от картофено пюре". В България, която произвежда около 170 хил. тона от зеленчука годишно, чужди инвеститори построяват завод за чипс, но асортиментът на артикула в магазините е изключително богат, благодарение на вноса от Полша и Гърция.

Ако някой реши точно сега, че му се яде чипс, не е задължително да го купува - пакетираният е доста калоричен и съдържа не много полезни Е-та и други странни "подправки". Пържени картофки лесно се правят и в домашни условия. Най-важното е да се подбере най-подходящият сорт. Олиото трябва да е чисто, без миризма. Може да се използва и зехтин или краве масло. По-нататък всичко е лесно: картофите се обелват, нарязват се на тънки филийки, пържат се до златисто на малки порции в повече мазнина, оставят се да се отцедят върху домакинска хартия, за да се премахне излишъкът от олио. Да ви е вкусно!

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

ВРЕМЕТО

Днес ни очаква дъждовен ден. По-значителни валежи ще има в западната половина на страната. Над Източна България ще има временни разкъсвания и намаления на облачността. Ще духа слаб, в Източна България временно умерен североизточен вятър. Максималните температури ще бъдат от 17 градуса в Северозападна България до 26 в източните райони на страната. В София ще бъдат 17-18 градуса. Макар че над Черноморието облачността ще се разкъса, на места не са изключени превалявания. Ще духа умерен североизточен вятър. Максималните температури ще са между 24 и 26 градуса.

Изгледи за

23
максимални
21°/26°

24
максимални
22°/27°

Подобрението на времето ще започне в неделя. Облачността ще бъде променлива, а слаби краткотрайни превалявания са възможни само в планинските райони. Дневните температури ще бъдат от 21 до 26 градуса. В понеделник повишението на температурите ще продължи, като на места може да достигнат 30 градуса.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

И. д. главен редактор
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Александър Симов - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200, 810 73 78

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано" 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg**

"Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 203; **abonament@duma.bg**

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ
София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

06.25 Зеленатa линейка /п/
06.55 Милион и две усмивки /п/
08.20 Мястото БГ / клип/
08.25 Неочаквано през ваканцията /малките големи таланти на България/ /п/
08.50 Властелинът на пръстените - филм от проекта „Детско лятно кино с БНТ1" анимационен филм /САЩ, 1978г./, режисьор Ралф Бакши
11.00 Отблизо с Мира /п/
12.00 По света и у нас Информационна емисия
12.30 Избрано от „Бразди"
12.55 Програма за развитие на селските райони
13.05 Иде нашенската музика /п/
14.00 Световно първенство по лека атлетика - Пекин 2015 пряко предаване
16.20 Програма за развитие на селските райони
16.30 Магна аура, изгубеният град - филм от проекта „Детско лятно кино с БНТ1" сериен тв филм /7 серия/
17.00 10 години „Вяра и общество" с Горан Благоев Предаване за религия и култура
18.00 Животът е вкусен /п/
19.00 Дискавъри: Проект „Земя" документален филм /4 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!: Благуните
20.00 По света и у нас
20.45 Тържествена заря по случай 138 години от Шипченската епопея пряко предаване от Габрово
21.30 Баария - игрален филм от проекта „Лятно кино с БНТ" /копродукция, 2009г./, режисьор Джузепе Торнаторе, в ролите: Франческо Скиана, Моника Белучи, Раул Бова и др.
00.15 По света и у нас
00.25 Трето полувреме
00.55 Хари Браун игрален филм/ п/

bTV

06.30 „Агрофорум" - предаване
07.00 „Не вярвай на кучката от апартамент 23" - сериал, с. 1, еп. 7
07.30 „Мястото BG" - информационна кампания на Министерство на туризма
08.00 Най-доброто от „Тази събота" - актуално предаване с Мариана Векилска, Жени Марчева и Диана Любенова
11.00 „Cool T" /п./ - лайфстайл предаване с водеща Петя Дикова
12.00 bTV Новините
12.30 „Аламинут: Добре дошли в България" - комедийна поредица
13.00 „Дейв" - романтична комедия, САЩ, 1993г., в ролите: Кевин Клайн, Сигърни Уивър, Бен Кингсли
15.00 „Мармалад" /п./
16.30 „Предай нататък" /п./ - социален проект с водещ Наталия Симеонова
18.30 „Бинго милиони" - телевизионна лотария
19.00 bTV Новините
19.30 bTV Репортерите
20.00 „Библиотекарят 2: Завръщане в рудниците на цар Соломон" - приключенски, САЩ, 2006г., режисьор: Джонатан Фрейкс, в ролите: Боб Нюарт, Ноа Уайли, Олимпия Дукакис, Гейбриъл Ануор
22.10 „Комиците"
23.10 „Този див, див запад" - екшън, уестърн, комедия, САЩ, 1999г., режисьор: Бари Соненфелд, в ролите: Уил Смит, Кевин Клайн, Кенет Брана, Салма Хайек, Е. Емет Уолш
01.10 „Животът на Дейвид Гейл" - драма, криминален, трилър, САЩ, Германия, 2003 г., режисьор: Алън Паркър, в ролите: Кевин Спейси, Лора Лини, Кейт Уинслет, Рона Митра, Мелиса Маккарти

NOVA

05.00 „Прости ми" - сериен филм /п/
06.30 „Виолета" - сериен филм
07.30 „Събуди се..." - предаване на НТВ
10.00 „Ледено сърце" - с уч. на Карин Тице, Филип Бренинкмайер, Маркус Кнюфкен и др.
12.00 Новините на Нова
12.30 Темата на Нова: Разследване
13.00 „Спартак" - с уч. на Горан Вишнич, Алън Бейтс, Рона Митра, Ангъс Макфейдън, Иън Макнийс, Джеймс Фрейн, Хенри Симънс, Бен Крос и др., първа част
14.50 „Синьо увлечение" - с уч. на Кейт Босуърт, Матю Дейвис, Крис Талоа, Саное Лейк, Мишел Родригес и др.
17.00 „Съдби на кръстопът" - предаване на НТВ
18.00 „Ничия земя" - предаване на Нова телевизия
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 „Опасностите на Бангкок" - с уч. на Никълъс Кейдж, Шахрит Йамнар, Чарли Юнг, Джеймс Уит и др.
22.00 „Човекът вълк" - с уч. на Бенисио Дел Торо, Антъни Хопкинс, Емили Блънт и др.
00.10 „Спартак" - с уч. на Горан Вишнич, Алън Бейтс, Рона Митра, Ангъс Макфейдън, Иън Макнийс, Джеймс Фрейн, Хенри Симънс, Бен Крос и др., първа част /п/
01.50 „Синьо увлечение" - с уч. на Кейт Босуърт, Матю Дейвис, Крис Талоа, Саное Лейк, Мишел Родригес и др. /п/
04.30 „Ледено сърце" - с уч. на Карин Тице, Филип Бренинкмайер, Маркус Кнюфкен и др. /п/

1

05.15 Игрален филм: „Тест за вярност"
06.00 Новини
06.10 Игрален филм: „Тест за вярност" (продължение)
07.20 Сериал: „Нечиста кръв"
09.05 „Свири, хармонико любима!"
09.45 „Слово на пастира"
10.00 Новини
10.15 „Вкусно"
10.50 „Владимир Мигуля. Мелодията на съдбата"
11.45 „Смешарики. Новите приключения"
12.00 Новини
12.15 „Идеалният ремонт"
13.05 Игрален филм: „Старци-разбойници"
15.00 Новини
15.15 Сериал: „Личният живот на следователя Савелиев"
18.00 Вечерни новини
18.15 Сериал: „Личният живот на следователя Савелиев"
18.55 „Отгатни мелодията"
19.25 „ДОстояние на РЕпубликата: Вячеслав Добринин"
21.00 Време
21.20 „Тази вечер" с Андрей Малахов
22.50 „КВН". Премиер лига
00.10 Игрален филм: „Шофьор за Вера"
02.10 Игрален филм: „Тарикати"
03.35 Игрален филм: „Бляскав свят"

ОВЕН

Трудно ще поддържате смислен разговор с хората, които срещате. Денят ви ще е странно напрегнат.

21 март - 20 април

РАК

Някой, без сам да осъзнава, утежнява живота ви. Избягвайте контактите с въпросния човек.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Полетът на мисълта ще ви накара да се опитате да направите невъзможното. Това може да ви пренатоварите физически.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Не мислете за работа. Прекарайте уикенда мързеливо, отдайте се на забавления, срещнете се с приятели.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Организирайте домашните си задачи, за да ви остане и време за почивка. Имате нужда.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Съвместните действия днес добре се координират и са обречени на успех. Вечерта прекарайте сред приятели.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Уикендът ви ще е изпълнен с много пътувания в приятна компания. Ще се заредите с така нужната ви енергия.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Доброто ви настроение ще заразява околните. Ще сте център на компанията. Това ви харесва.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Отстоявайте позицията си, но отбягвайте ненужните пререкания. Отдъхнете си в добра компания.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Извоювайте си правото днес да не ви безпокоят достатъчно дълго, за да се почувствате в хармония със себе си.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Днес сте способни на наистина невероятни импровизации. Ще те удовлетворени от всичко, с което се захванете.

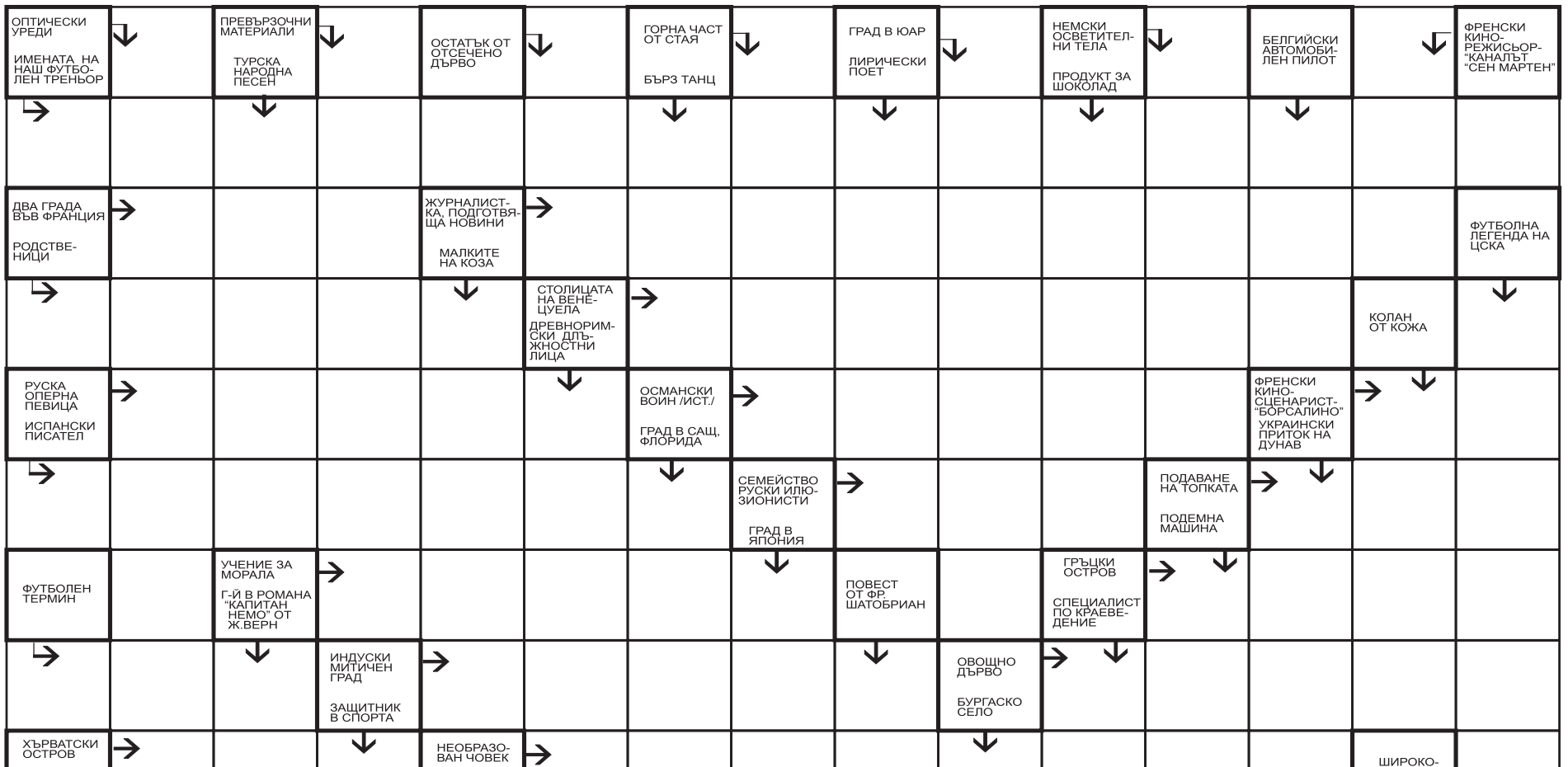
23 ноември - 21 декември

РИБИ

Претрупани сте с неизпълнени задължения, но се нуждаете и от почивка. Работата може да почака.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

РЕЧНИК: Алака, Алеман, Алое, Анву, Асеведо, Беа, "Едем", Илитерат, Инок, Кинам, Леназия, Окала, Оноре, "Осрам", Паг, Рет.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ

ВОДОРАВНО: ШОУТО НА КАНАЛА - ЛОРА КЕРАНОВА - ПОКАЗ - ПАРАТИЛ - КОШИИ - ПАКОСТ - МОНИСТИ - У-А - ПО - МИОМА - МИР - РАЛИ - КЕРМЕНЕЦ - МАРКОНИ - НЕСИ - УСТОИ - НЕМО - ЛА - КАВА - ИЛОВ - ИН - БОР - НАЦ - ТАП - ТАЛИГА - АГТ - РОКАДА - КРИЛА - ЛАТИНИНА - КОЛОСИ - ЕСТУАР - СЪСТАВ - ТАКЕВ - НЕСТИНАРИ - АЦА.

ОТВЕСНО: ВОЛОКОЛАМСКОТО ШОСЕ - УОКОН - ЛАТАРАК - ЛЪС - СТРАШИМИРОВ - ЛАКОСТ - ОАЗИСИ - КИАНИД - СТИ - ДНК - ИТОКО - АГАЛИАН - АЕП - ИМЕННИЦА - ВА - СКРАП - АРИЕЛ - КТЕ - ААРАУ - МОТОРИСТИ - АННА КАМЕНОВА - ИНТА - АОТО - ИНЕ - ПАЛИУКА - ЕЛВИС ПРЕСЛИ - ГАНАЕЦ - ААЛТО - ЦИАНАТ - АРВА.

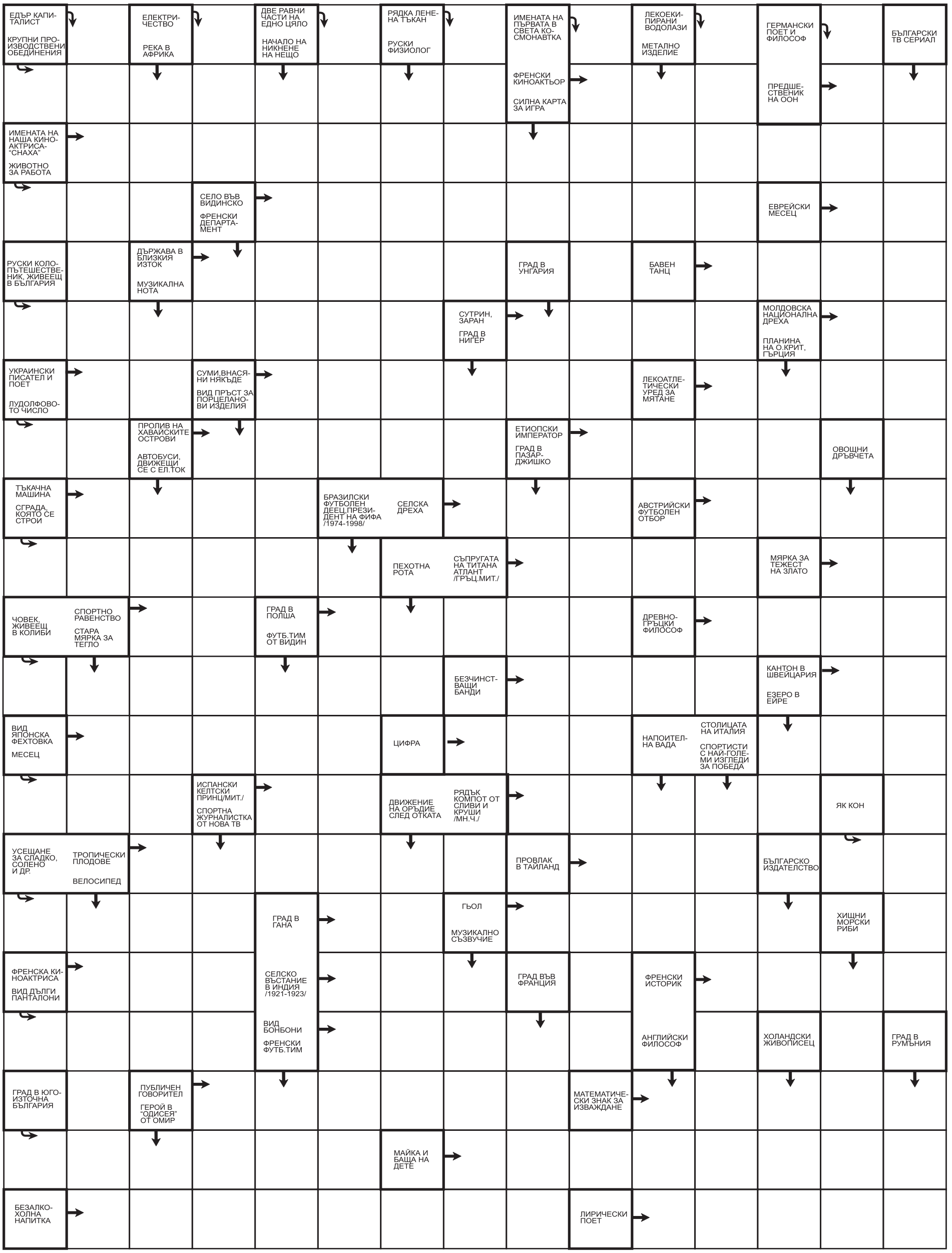
ПИРАМИДИ

1.ТО. 2.ТОН. 3.НАТО. 4.НАТОВ. 5.АНТОВА. 6.ВАЛАТОН. 7.ЛАТОНОВА. 8.АВТОСАЛОН. 9.АН. 10.НАР. 11. ИРАН. 12.АРЕНИ. 13.КЕНАРИ. 14.АВРЕНКИ. 15.ЕРЕВАНКИ. 16.ВЕЧЕРИНКА. 17.РО. 18.РОВ. 19.ВЕРО. 20.ГЕРОВ. 21.ГЕРОВА. 22.ГАРЕЛОВ. 23.ГАРЕЛОВА. 24.ГЛЕЗАРОВА.

3	1	2	5	8	7	4	6	9
7	5	6	3	4	9	2	1	8
9	4	8	2	6	1	3	5	7
1	6	5	4	2	8	9	7	3
8	7	9	1	3	6	5	4	2
2	3	4	7	9	5	1	8	6
5	2	1	8	7	3	6	9	4
6	8	3	9	1	4	7	2	5
4	9	7	6	5	2	8	3	1

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

РЕЧНИК: Арк, Ека, Етра, Зоил, Их, Каиви, Кендо, "ЛАСК", Ливанов, Линон, Накат, Наод, Новалис, Олар, Ополе, Сорокин.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Кирчев на 2 финала в Милано

Мирослав Кирчев се класира за два финала на едноместен каяк на Световното първенство по кану-каяк в Милано. 25-годишният Кирчев, световен вицешампион на 1000 м от Москва 2014, завърши втори в първа полуфинална серия за 3:29.607 мин. Иначе времето му бе 13-о в полуфиналите, в които най-добър резултат показа победителят във втора серия Петер Геле (Слвк) 3:25.589 мин. На 500 м Кирчев спечели пета квалификационна серия с 1:41.188 мин., общо седми резултат в пресявките, в които най-бърз бе победителят в 4-а серия Том Либшер (Гер) 1:39.756 мин. В полуфиналите той гребеше далеч по-бързо и завърши втори в най-бързата първа серия, като пред него завърши единствен защитаващият титлата си от Москва 2014 Рене Холтен Поулсен (Дан), изминал дистанцията за 1:37.038 мин. Кирчев финишира за 1:38.001 мин. В Москва той зае 6-о място на късата дистанция. В неолимпийската дисциплина 200 м кану 3-кратната европейска шампионка Станилия Стаменова спечели втора серия и показа най-добро време в квалификациите 48.085 сек.

Треньорът на Партизан призова феновете да подкрепят Божинов

Треньорът на Партизан (Белград) Зоран Милинкович помоли феновете на отбора да подкрепят Валери Божинов в реванша срещу БАТЕ Борисов от плейофите за влизане в Шампионската лига. "Разбирам публиката, която има право да критикува футболистите, които не трябва да затъват допълнително. Божинов се намира в труден момент. Той трябва да работи усилено, за да се докаже на терена", заяви Милинкович. "Трябва да вкараме два гола и да не допуснем нито един пред нашите фенове - не би трябвало да бъде толкова трудно. Вярвам, че може да стигнем до груповата фаза", каза Андрия Живкович, световен шампион за младежи със Сърбия през юни в Нова Зеландия.

Гришо изтърва №2 в света

Хасковлията пропусна 2 шанса да бие олимпийския шампион Мъри в Синсинати

Григор Димитров пропиля мачбол, преднина от сет и 2 пробива във втория, както и брейк аванс в решителната част и напусна "Мастърс 1000" в Синсинати ($4.46 млн.) след драматичен обрат 6:4, 6:7 (3), 5:7 срещу световния №2 Анди Мъри (Вбр) за 2:58 ч. В почти два сета Спортист №1 на България за 2014 г. игра най-добрия си тенис през сезона и напълно засенчи олимпийския шампион от Лондон 2012 и носител на 2 титли от Големия шлем (US Open 2012 и "Уимбълдън" 2013). Спадове в концентрацията в най-важните моменти го спряха от впечатляващ трети успех срещу шотландеца и първи четвъртфинал в Синсинати. Григор се хвърли в двубоя с огромна жажда за победа и си осигури два брейкпойнта още в първия гейм, а бекхенд в аут на Мъри възнагради усилята му. Хасковлията беше равностоен в разиграванията и от бекхенд, а комбинациите от форхенд летяха със страшна сила в полето на Мъри. При 2:0 и 30:30 Гришо пресили смач и позволи на шотландеца да се разпише. При 5:4 след зрелишна размяна на удари Мъри достигна прекрасно стоп воле на Димитров и си подсигури брейкпойнт, но Григор с 2 прекрасни сервиса спечели сета. Окрилен, българинът записа 2 пробива и поведе с 4:1 във втората част, но след крайно нервни сервиси върна набързо и двата. Той стабилизира подаванията си и достигна тайбрек, но в него отново игра неуверено и загуби с 3:7 след двойна грешка накрая. Повлиян от загубения сет, Григор допусна пробив в първия гейм, но след 0:2 проби 2 пъти Мъри и поведе с 5:2. Той си осигури мачпойнт при 5:4, но го пропиля леко и Анди изравни геймовете, за да не загуби гейм докрая.

Григор Димитров се ядосва на пропусната точка при драматичната загуба с 6:4, 6:7 (3), 5:7 срещу световния №2 Анди Мъри (Вбр) в III кръг на "Мастърс 1000" в Синсинати

"Ако искаш да спечелиш големите турнири, трябва да можеш да излизаш от трудни ситуации. Миналата година не успях да го постигна в много мачове. Загубих много срещи, в които имах добри позиции за успех, но тази година успях да променя нещата, което е много положително", разкри секрета си Мъри, който постигна 6-и успех над Гришо в 8 мача.

"Доволен съм от начина, по който играх. Имах твърде много възможности. Тялото ми издържа 3 часа, така че очаквам добри неща занапред", коментира Гришо, който си тръгна от Синсинати с 90 т. за световната ранглиста и $47 625.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 23 август 2015 г. се навършват ДЕВЕТ ГОДИНИ от кончината на скъпия ни и незабравим съпруг, баща, брат и дядо

ИВАН СТЕФАНОВ АБАДЖИЕВ

Живя честно и достойно, за пример на всички! Винаги ще те помним и носим в сърцата си! ОБИЧАМЕ ТЕ!

От семейството

Новият Локо Сф започва в Северната „А" група

Новосъздаденият Локомотив Сф стартира първенството в Северната "А" градска група като гост на Надежда (Доброславци), обяви председателят на Градския съвет на БФС Николай Добрев за БТА. Според предварителната програма групата трябваше да бъде с 11 отбора, но с включването си новият Локомотив заема позицията на почиващия в първоначалния жребий. Клубът трябва да заеме мястото на очакващия да обяви фалит ПФК Локомотив (София), а името му според съдебната регистрация е "Футболен клуб Локомотив София 1929" АД.

Дружеството ще бъде издържано от бизнесмена и бивш футболист на "червено-черните" Иван Василев, известен с прякора си Бозата, който преди години беше в управата на бившия собственик Николай Гигов. Председател на дружеството е друг бивш футболист - Бойчо Величков, участник на Световното първенство през 1986 г. в Мексико и шампион на България за същата година, когато "железничарите" печелят 4-тата си и последна титла.

Валентин Николов- партньор на Иван Василев, и Александър Антонов, допълват Управителния съвет на клуба.

Новият Локомотив (София) е заявил 2 терена за домакинските си мачове - стадион "Локомотив" в квартал "Надежда" и терена в село Требич, където традиционно играят срещите си децата и юношите на клуба. Очакванията са в следващите седмици цялата школа на стария ПФК Локомотив да премине към новото дружество и да се заяви за участие в столичните първенства.

12 отбора ще участват в Северната "А" софийска група, а победителят ще срещне първенеца на Южната група. По-добрият отбор от градския финал отива на квалификации за влизане в Югозападната "В" група. Срещите от първия кръг ще се играят на 5/6 септември, като все още има отбори, които не са наясно дали ще играят в съботите или в неделите. В столичните първенства има 3 нови отбора, всички в Южната група, която е с 14 състава.

ПРОГРАМА ЗА I КРЪГ, 5-6 СЕПТЕМВРИ:

Северна група: Надежда (Доброславци) - Локомотив 1929 (Сф); Изтребител (Иваняне) - Банкя; Спартак (Подгумер) - Сокол (Бенковски); Сокол (Негован) - Левски (Чепинци); Въстаник (Войняговци) - Кремиковци; Вихър (Требич) - София-Спорт.

Южна група: Конеляно 2005 (Герман) - Урвич (Пасарел); Гранит (Владая) - Сердика (Сф); Септември-2 (Сф) - Легия (Лозен); Витоша-2 (Бистрица) - Левски-Раковски (Сф); Академик 1947 (Сф) - Железница; Урвич (Панчарево) - Орловец (Кокаляне); БМ Спорт (Сф) - Царско село (Сф).

БФС съобщи, че мачовете Локо Сф - Локо Пд в първенството на Елитната юношеска група (до 19 г.) и Левски-Раковски - Локо Сф в първенството на Елитната юношеска група (до 17 г.) няма да бъдат проведени днес заради отказването на Локо Сф от първенствата.

следайте

ФУТБОЛ

ПО ДИЕМА
17.30 Черно море - Монтана
ПО ДИЕМА СПОРТ
18.00 Лион - Рен
20.00 Берое - Ботев
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
14.45 Манчестър Юнайтед - Нюкасъл е"
17.00 Лестър - Тотнъм
21.00 Тулуза - Монако
ПО БТВ ЕКШЪН
21.45 Мач от Серия А

УТРЕ

по Диема Спорт 2
17.30 Славия - Литекс"
20.00 Локо Пд - Левски

moмo

3 1 8

5 ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №67

6 от 49
Числа: 10, 11, 24, 32, 44, 47
I гр. (6) няма
II гр. (5) 6 по 5315,20 лв.
III гр. (4) 494 по 64,60 лв.
IV гр. (3) 10 115 по 4,40 лв.
ДЖАКПОТ: 1 614 015,08 лв.

6 от 42
Числа: 1, 3, 17, 28, 29, 38
I гр. (6) няма
II гр. (5) 8 по 1337,70 лв.
III гр. (4) 368 по 29,10 лв.
IV гр. (3) 5845 по 2,60 лв.
ДЖАКПОТ: 188 909,70 лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 8, 17, 22, 25, 26
I гр. (5) 2 по 11 576,90 лв.
II гр. (4) 205 по 113 лв.
III гр. (3) 8601 по 3,60 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 2, 7, 19, 29, 33
I гр. (5) 1 от 23 153,70 лв.
II гр. (4) 301 по 76,90 лв.
III гр. (3) 7977 по 3,90 лв.

ЗОДИАК
Числа: 5, 6, 17, 37, 44 Зодия: 7 (Везни)
I гр. (5+1) няма
II гр. (5) няма
III гр. (4+1) 1 от 5000 лв.
IV гр. (4) 17 по 386,70 лв.
V гр. (3+1) 46 по 100 лв.
VI гр. (3) 441 по 10 лв.
VII гр. (2+1) 589 по 5 лв.
VIII гр. (1+1) 3027 по 1 лв.
ДЖАКПОТ: 3 608 947,88 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 1, 5, 9
Цифра: 0, 2, 9
I гр. (3) 7 по 2394,70 лв.
II гр. (2) 1289 по 13 лв.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Кире Ристевски (в средата) изравнява за Работнички в 85-ата мин. срещу Рубин Казан в първия мач от плейофите в Лига Европа, завършил 1:1 в Скопие

Благой Георгиев и Рубин докосват Лига Европа

Душманинът на Черно море Динамо Минск също с шансове да влезе в групите

Единственият български футболист в плейофите на Лига Европа Благой Георгиев е на път да се класира и в групите на турнира. Руският му тим Рубин завърши 1:1 с македонския Работнички в Скопие и е с големи шансове да продължи след реванша в Казан в четвъртък. Благо игра цял мач за гостите, а домакините останаха в 54-ата мин. с човек по-малко след втори жълт картон на Милован Петрович. Турският национал и партньор на Георгиев в средата на терена Гьокдениз Караденiз (69) изведе гостите напред, но Кире Ристевски в 85-ата изравни след добавка отблизо.

В Минск местният Динамо, който във II предварителен кръг отстрани Черно море, спечели с 2:0 срещу шампиона на Австрия Ред Бул Залцбург с голове на Глеб Рассадкин и Ненад Адамович през втората част. Титуляр за домакините беше нигериецът Шалозе Удоджи, играл у нас за Вихрен Сандански, ЦСКА и дори за младежкия национален тим под името Митко Атанасов, който бе сменен в 53-ата мин.

В Солун местният ПАОК на практика се класира за груповата фаза на турнира, след като разби с 5:0 палача на Берое - Брьондби.

Третия гол в срещата вкара бившето крило на Левски Гари Родригес, а с хеттрик блесна словакът Роберт Мак, който подаде за другите 2 попадения - това на Родригес и на Димитрис Пелкас.

Германският гранд Борусия Дортмунд направи рядко срещан обрат при визитата си на норвежкия Од Гренланд, за да спечели с 4:3. Тимът на Томас Тухел се оказа с 3 гола пасив още до 22-рата мин., но въпреки това можеше да победи дори по-убедително, след като вкара 4 гола до края на мача, удари 3 греди, а Пиер-Емерик Обамеянг направи куп пропуски от чисти позиции. Двубоят на "Скагерак Арена" започна по възможно най-добрия начин за домакините, които откриха още в 13-ата секунда, когато Джон Самуелсен засече с глава центриране от левия фланг. Гостите от Германия можеха да изравнят в ответната атака, но волето на Шинджи Кагава разтресе гредата на норвежците. Те стигнаха до втори гол чрез Фредрик Нордквеле (20) след контраатака и лоша игра в защита на Гонсало Кастро. 120 секунди покъсно Еспен Рууд реализира за 3:0 с бомбен удар от фаул от над 30 метра, а за попадението вина има и вратарят Роман Вайденфелер, който се размина с топката в опита си да я боксира. Дортмунд успя да намали чрез Обамеянг (34) след грешка на вратаря Зондре Росбах. Японецът Кагава (46) също се разписа, а Обамеянг (69) улучи страничния стълб, но в 75-ата бе точен и изравни. Победата донесе арменският национал Хенрик Михтарян (85) с 6-ия си гол в последните 3 мача. Преди това Иклай Гюндоган отблизо също уцели гредата. Така възпитаниците на треньора Тухел запазиха 100-процентовия си актив в официални мачове от началото на сезона.

В Орхей шампионът на Молдова Милсами, който отстрани Лудогорец във втория предварителен кръг в Шампионската лига, направи престижно равенство 1:1 с френския Сент Етиен.

Гостите откриха чрез Ромен Амума (40), който преди това изпусна дузпа в 16-ата мин., а после беше изгонен в 54-ата. С човек повече молдовците успяха набързо да изравнят чрез Кристиян Буд (57), но до края не успяха да надвият французите.

Краснодар разби с 5:1 гостуващия ХИК Хелзинки. За руския тим не игра бившият футболист на Левски Жоазиньо, който се лекува след контузия.

Голямата изненада на вечерта дойде от Словакия, където местният Жилина се справи с 3:2 с Атлетик Билбао, спечелил убедително преди дни Суперкупата на Испания след 2 епични двубоя с еврошампиона Барселона.

На "Под Дубном" баските поведоха с 2:0 за 33 минути с голове на Сабин и Кике Сола.

През втората част обаче домакините обърнаха мача с попадения на Якуб Паур (66), Уилиан (77 и 90+4).

ЛИГА ЕВРОПА, ПЪРВИ ПЛЕЙОФИ

Работнички (Мак) - Рубин Казан (Рус) 1:1; Динамо М (Блрс) - Ред Бул (Ав) 2:0; Астра (Рум) - АЗ Алкмаар (Хол) 3:2; Габала (Азерб) - Панатинайкос (Гър) 0:0; Аякс (Хол) - Яблонец (Чех) 1:0; Краснодар (Рус) - ХИК Хелзинки (Фин) 5:1; Слован Либ (Чех) - Хайдук (Хър) 1:0; Молде (Нор) - Стандард (Бел) 2:0; ПАОК (Гър) - Брьондби (Дан) 5:0; Спарта Пр (Чех) - Тун (Швейц) 2:1; Заря Луганск (Укр) - Легия (Пол) 0:1; Алтах (Ав) - Беленензес (Пор) 0:1; Милсами (Молд) - Сент Етиен (Фр) 1:1; Жилина (Слвк) - Атлетик Б (Исп) 3:2; Стяуа (Рум) - Розенборг (Нор) 0:3; Йънг Бойс (Швейц) - Карабах (Азерб) 0:1; Виктория (Чех) - Войводина (Сър) 3:0; Бордо (Фр) - Кайрат (Каз) 1:0; Од Гренланд (Нор) - Борусия Д (Гер) 3:4; Атромитос (Гър) - Фенербахче (Тур) 0:1; Саутхемптън (Анг) - Мидтиланд (Дан) 1:1. Лех (Пол) - Видеотон (Унг) 3:0; Реваншите са на 27 август.

Произведено в България

Милан тръгва от... София

Иван ЧЕНЧЕВ

Да не прозвуча бетер като македонец, но май всичко хубаво тръгва от България, и общо взето, като се върне обратно тук, и спира. Има десетки примери, че ние не сме дали, а постоянно даваме нещо на света, като стигнем дори до Големия адронен колайдер в Швейцария. За компютъра пък да не говорим. Сега обаче ще дадем от себе си и на Милан. И като го сторим, ще е хубаво да не си го връщаме. Да не вземем да развалим работата. Да – на 1-ви септември италианският футболен гранд Милан идва в София, за да открие бъдещи звезди за школата си. Търси ги у нас, което е достатъчен атестат, че в дезоксирибонуклеиновата киселина на всеки българин има повече заложби, отколкото при всеки небългарин.

Евала на хората, които направиха мечтата на 200 български деца реалност. Ивайло Рачев е името на човека на италианците за Източна Европа. Благодарим ти, Иво! От името на родителите и децата. Да трениращ с фланелката на Милан, в школата на Милан, с треньори от Милан... Незабравимо е за децата. Да не говорим, че три от тях после ще ги вземат в Италия. Най-добрите три. За останалите няма да остане само „усмивката по радиото". Ще им остане предизвикателството за догодина, оригинални екипи на Милан, много други награди и т.н.

Чух, че щял да идва и Франко Барези. Онзи велик защитник на Милан отпреди почти три декади. Посланик на италианците е. Имало и други изненади за нашите деца. Какво по-хубаво от този камп на чуждестранен гранд у нас? Аз за друго, свързано със спорт, от това през септември не се сещам. Гледайте го и вие. На „Царско село" е. Съгласете се, че гледката как 200 български деца учат футбол с екипи на Милан, е нещо уникално. И тук е мястото – ало, политиците, замислете се. Приложете идеята. Вкарайте нещо отвън, съпоставимо с Милан във футбола, и учете българските деца. Имаме достатъчно мозък, за да класираме всичките си рожби по върховете на всякакви научни и спортни подреждания. Това вече се е случвало. Още повече, че сега Европа вече е доста разтегливо понятие. Ето, онзи ден отборът на Кайрат от Казахстан летя със самолет шест хиляди километра без 50 метра, за да играе мач срещу френския Бордо за Лига Европа! 6000 километра. Пиша го и с цифри, за да не се объркате нещо. Каква Европа бе, хора? Кайрат от град Алмати в Казахстан!

Има и лоши вести. Погребаха Локомотив София. Закопаха го дълбоко. Повече от двата метра. Толкова е гротескно и отблъскващо това, което гледахме от „Надежда", че на човек му се повдига като от морска болест. Кой, как, защо, колко, кога? Няма абсолютно никакво значение. Локо-то не може да си плати таксите за участие и при аматьорите. Боже, колко мъка наистина има по този свят...

В същото време държавата отпуска милиони за осветление и терени на Черно море и други отбори. Защо ли? Защото тв правата са бизнес. Важни са и затова трябва да се дават мачовете по-късничко вечер, та да ги гледат повече хора. Барабар с рекламите да ги гледат, де. Ето защо се дават тези милиони. Ако е нужно, ще ги наливат в обекта и с поцинковани кофи. За да си ги върнат после някои хора обратно, затова. Пак от рекламите и другите капиталистически дивотии, които побъркват народа. Всички ги знаят кои са тези хора. И почти всички мълчат. Щото много люде имат проблем, когато трябва да си изговорят знанията. Без да са неми. Премиерът вика, че държавата не се месела във футбола заради закон, забраняващ това, и е така, но той дава акъл на всички в същата тази Татковина. А когато премиерът говори, не говори ли през устата му държавата? Чини ми се, че е така, но всъщност само Бойко може да раздели двете. И да остане само той...

ЕРАНОСЯН СВАЛИ ФУТБОЛИСТ №1 ОТ АВТОБУСА НА ЛУДОГОРЕЦ

Новият треньор в Лудогорец Едуард Ераносян взе решение, с което показа, че страшно много държи на дисциплината. Пловдивският специалист свали от клубния автобус титулярния вратар Владислав Стоянов заради 5-минутно закъснение. Футболист №1 на 2014 г. се забавил да пристигне навреме на сборния пункт пред "Арена Лудогорец" за мача с Пирин, който се игра снощи от 20.00 ч. в Благоевград. Националният страж бил принуден с автомобил да догони отбора, но ще бъде глобен според клубния правилник за закъснението.

Пеев спира с футбола след сезона

Георги Пеев

Бившият български национал Георги Пеев обмисля да сложи край на кариерата си през следващото лято, когато завърши настоящия сезон. Тогава изтича договорът на 36-годишния Пеев с елитния руски Амкар Перм.

"Мисля, че това ще бъде последната ми година. На този етап смятам да изпълня договора си и може би след това ще приключа с футбола. Чувствам сили да играя, но се надявах болежките, които имам, да отминават по-бързо, но това не става и затова се замислям", коментира Пеев в ефира на радиостанция "Ехо Перми".

"Ако здравословно ситуацията се промени драстично, така че да се чувствам отлично, без болки, може и да остана. От друга страна, когато виждам, че помагам на отбора да постига добри резултати, това ми дава сили и увереност, че още е рано за отказване. В никакъв случай нямам желание да влизам в игра и да бъда незабележим. Времето да сложа край така или иначе някога ще дойде", каза юношата на Локомотив Сф, който има 45 мача за "А" отбора на България.

www.duma.bg

Гришо пропусна да бие №2 в света

Стр. 38

Гълъбинов с първи хеттрик и първа купа

Снимка СПОРТАЛ

Българският национален нападател Андрей Гълъбинов направи страхотен мач за Новара. 26-годишният голмайстор вкара хеттрик за успеха с 3:2 над Комо в тристранен турнир с участието и на четвъртодивизиония Олгинатесе и донесе трофея "Факети" на своя нов тим. Гълъбинов първо на два пъти възстановяваше равенство за 1:1 и 2:2 в 13-ата и 33-ата минута, а в 45-ата донесе победа. Първата среща между резервите на Новара и Олгинатесе завърши 1:1 и съотборниците на Гълъбинов спечелиха с дузпи. Наставникът на тима Марко Бароні похвали родния национал след неговия хеттрик.

"Гълъбинов е нападателят, който ни трябваше. Много е мотивиран и има шанс да направи страхотен сезон. Не трябва да го притискаме, тъй като все още е далеч от най-добрата си форма, въпреки трите му гола. Той може да вкара много попадения този сезон", коментира Бароні.

Таранът дебютира официално за Новара в мача за Купата на Италия при поражението с Удинезе през миналия уикенд като резерва.

Андрей Гълъбинов спечели първи трофей с Новара като постигна и първия си хеттрик в Италия за победата с 3:2 над Комо

МОК насрочи среща за борба с допинга

ИААФ забрани на атлети с протези да се състезават

Снимка БГНЕС

Президентът на МОК Томас Бах (вдясно) позира с бившия президент на ИААФ Ламин Диак след съвместна пресконференция в Пекин преди откриването на 15-ото световно първенство по лека атлетика

Международният олимпийски комитет (МОК) ще проведе среща на 17 октомври в Лозана с президентите на водещите международни спортни федерации, на която ще бъде обсъдена темата за борба с допинга, съобщи ТАСС.

"На днешното съвместно заседание на ИААФ и на Изпълкома на МОК беше взето решението за тази среща, която ще се състои на 17 октомври", каза Михаил Бутов, член на Съвета на ИААФ. На заседанието е станало ясно, че олимпийската програма за турнира по лека атлетика няма да пострада заради последните допинг скандали. Президентът на МОК Томас Бах обяви, че на срещата в Лозана ще бъде обсъдено предложението на новия президент на ИААФ Себастиан Коу за създаването на вътрешна независима комисия за борба с допинга в леката атлетика. "Считам предложението на Себастиан Коу за любопитно", добави Бах.

На 51-вия си конгрес, който завърши в Пекин ден преди откриването на 15-ото световно първенство по лека атлетика, ИААФ взе решение да забрани участието на състезатели с протези във всички турнири под егидата на организацията, съобщи Франс прес.

Решението влиза в сила от ноември тази година. Генералният секретар на ИААФ Габриел Есар обаче оповести, че лекоатлетите с протези ще могат да се състезават в отделна лига и на Параолимпийските игри.

Южноафриканецът Оскар Писториус, който е с 2 ампутирани крака, участва с протези на световното първенство по лека атлетика през 2011 година в Дегу (РКорея) и спечели сребърен медал с щафетата на 4 по 400 м. Той стартира и на Олимпиадата в Лондон 2012. Писториус е шесткратен параолимпийски шампион, но името му нашумя скандално, след като застреля приятелката си Реева Стеенкамп през нощта на 14 февруари 2013 г. и бе осъден на затвор.

Кузманов на полуфинал в Тунис, Томова - в Букурещ

Националът на България за купа "Дейвис" Димитър Кузманов се класира за полуфиналите на турнир по тенис на твърди кортове в Ел Кантауи, Тунис, (награден фонд $10 000). Водачът в схемата Кузманов елиминира поставения под №5 Андре Гаспар Мурта (Пор) с 6:3, 6:1. 22-годишният пловдивчанин си осигури 6 т. за световната ранглиста и $502, а за място на финала ще играе днес срещу Самуел Рибейро Наварете (Исп).

Виктория Томова също се класира за полуфиналите на турнир за $10 000, но на червени кортове в Букурещ. Поставената под №2 Томова отстрани Симона Йонеску (Рум, №5), с 3:1 и отказване на съперничката ѝ заради контузия. Така 20-годишната софиянка заработи 6 т. за класацията на УТА и $490. В опит да стигне първи финал за сезона тя ще играе срещу по-добрата между Кристина Ене (Рум) и Анастасия Федоришин (Укр).

Само Голованов и Попов бият в Панагюрище

Само двама българи - Станислав Голованов и Кирил Попов, се класираха за осминафиналите на сингъл на силния турнир по тенис на маса "Асарел България Оупън" с най-високия награден фонд досега у нас - $35 000, в Панагюрище.

Голованов, №264 в световната ранглиста, измъкна трудна победа в I кръг от директните елиминации над Александър Шен (Ав) с 4:3 (11:5, 10:12, 11:5, 5:11, 11:4, 10:12, 12:10). За място на четвъртфиналите обаче той среща №4 в схемата и №50 в света Донхюн Ким (РКор), който отстрани Денислав Коджабашев с 4:1 (11:9, 11:4, 9:11, 11:8, 12:10). 30-годишният Попов, който няма класиране в световната ранглиста, се наложи също с 4:3 (11:9, 8:11, 11:9, 9:11, 11:5, 8:11, 11:4) над Хампус Сьодерлунд (Шв, №221). Следващият му съперник е Давид Сердароглу (Ав, №474).

гледайте

ПО БНТ1
ЛЕКА АТЛЕТИКА
14.00 СП в Пекин
ПО ЕВРОСПОРТ
13.00, 2.00, 3.30, 4.00 СП в Пекин

КАНУ-КАЯК
11.30, 16.45 СП в Милано
КОЛОЕЗДЕНЕ
17.30 "Джиро д`Италия" (Обзор)
18.30 "Тур дьо Франс" (Обзор)
19.30 "Вуелта": Пуерто Банус - Марбея (I eman)
23.45 "Про чалъндж", Лавленд - Форт Колинс (VI eman)
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ФОРМУЛА 1
12.00 Трета тренировка за Гран при на Белгия
ПО ДИЕМА СПОРТ
15.00 Квалификация за Гран при на Белгия

УТРЕ

ПО БНТ1
ЛЕКА АТЛЕТИКА
14.30 СП в Пекин
ПО ЕВРОСПОРТ
13.00, 4.30 СП в Пекин
КАНУ-КАЯК
11.00, 19.45 СП в Милано
КОЛОЕЗДЕНЕ
17.00 "Фатенфал класик"
17.45 "Вуелта", Алаурин - Каминито дел Рей (II eman)
КОНЕН СПОРТ
0.00 ЕП, Прескачане на препятствия
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ФОРМУЛА 1
15.00 ГП на Белгия

кратки

Наша боксьорка на еврофинал

Еми-Мари Тодорова (46 кг) се класира за финала на Европейското първенство по бокс за девойки (до 16 години) в унгарския град Кестхей. Нашата млада надежда в бокса елиминира по точки Бейза Сарачоглу (Тур) и на финала днес ще боксира срещу Габриела Карой (Унг).

Мерцедес най-бързи и на „Спа"

Доминацията на Мерцедес през сезона продължи и на пистата "Спа", където днес е квалификацията, а утре стартът за Гран при на Белгия във Формулра 1. Двамата пилоти на Мерцедес отново се подредиха на върха на класирането. И в двете първи тренировки Нико Розберг обаче изпревари световния шампион и лидер в класирането Люис Хамилтън. Той завърта най-скоростната си обиколка с 0.302 сек. пред англичанина. Половин час преди края на сесията обаче, германецът спука задна дясна гума и излезе извън очертанията на пистата, но за късмет избягна бариерите и излезе невредим от болида си. Той обаче пропусна останалата част от тренировката. След него инцидент имаше и пилотът на Заубер Маркус Ериксон, който не можа да избегне удара в стената, но също не бе наранен. След Мерцедес най-бързи бяха болидите на Ред Бул. Даниел Рикардо се нареди трети, а Даниил Квят - четвърти.